

တတိယပိုင်း ပြည်တွင်းစစ်

ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ ဒုတိယအကြိမ်မြောက်ကွန်ဂရက်

ဗမာပြည်သူတို့၏ ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေးတိုက်ပွဲကြီး အောင်ပွဲရ ပြီးဆုံးခါနီး၊ လူများ စိတ်ရွှင်လန်းကြည်နူးနေသည့်အချိန် ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ ကြည့်မြင်တိုင်၊ ဗားဂရလမ်း ကွန်မြူနစ်ပါတီဌာနချုပ်တွင် ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ ဒုတိယအကြိမ်မြောက် ကွန်ဂရက်ကို ကွန်မြူနစ်ပါတီခေါင်းဆောင် သခင်စိုးနှင့် သခင်သန်းထွန်းတို့ ကြီးမှူးပြီး ကျင်းပလေသည်။

ကွန်ဂရက်သို့ ကျနော်အား ဖိတ်ကြားသဖြင့် ကျနော်လည်း တက်ရောက်ရသည်။

ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီမှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ ၁၉၃၉ ခု ဩဂုတ်လ (၁၅) ရက်နေ့ ဖွဲ့စည်းစဉ်ကတည်းကစပြီး မြေအောက်တွင်လျှို့ဝှက်နေပြီး ဗမာပြည်တော်လှန်ရေးကို ဦးဆောင်ပြီး ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြရသည်။ ယခု ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးကြီးတွင် အတိအလင်းမြေပေါ်တက်ပြီး ပြောင်ပြောင်ပင် တော်လှန်ရေးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ကွန်ဂရက်ကို ဗမာပြည်တွင်မက နိုင်ငံခြားကပါ အာရုံစိုက်ကြသည်။ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီမှာ မြေပေါ်တွင် တော်လှန်ရေးကို တိတိလင်းလင်း ဆောင်ရွက်နေသောပါတီကြီး ဖြစ်နေပေတော့သည်။

ကွန်ဂရက်တွင် ဂျပန်နှင့် ရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်နေကြသော ဗမာ့တပ်မတော်အတွင်းမှ ပါတီဝင်များနှင့် ပြောက်ကျားခေါင်းဆောင်များလည်း အမြောက်အမြား တက်ရောက်ကြသည်။ ထို့အပြင် စစ်တောင်းမြစ်တဖက်ကမ်း ရန်သူဖက်ဆစ်ဂျပန်တို့၏ နောက်ကျောမှ တိုက်ခိုက်နေကြသော တပ်သားများလည်း ပါဝင်တက်ရောက်ကြသည်။

ကွန်ဂရက်သဘာပတိ သခင်သန်းထွန်း မိန့်ခွန်းပေးရာတွင် လွန်ခဲ့တဲ့ သုံးနှစ်ပတ်လုံး ပုန်းလျှိုးကွယ်လျှိုးနှင့် မြေအောက်ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး လုပ်ခဲ့ရတဲ့ ကျုပ်တို့ပါတီဟာ ဂျပန်ဖက်ဆစ်တို့ကို ဗမာပြည်မှာ အောင်နိုင်ပြီး တိတိလင်းလင်း ပေါ်ထွက်လာပါပြီ။ ကျုပ်တို့ပါတီဟာစစ်နိုင်တဲ့ ပါတီအဖြစ်နဲ့ မားမားမတ်မတ်ကြီး ပေါ်ထွက်လာပါပြီ။ ကျုပ်တို့အခု တွေ့ဆုံစည်းဝေးတာဟာ ပထမကွန်ဂရက်လို တထိတ်ထိတ် တလန့်လန့်နဲ့ စည်းဝေးတာ မဟုတ်ဘဲ စစ်နိုင်သူတွေအနေနဲ့ တိတိလင်းလင်း မြေပေါ်မှာ စည်းဝေးကြတာ ဖြစ်တယ်ဟု ပြောခဲ့ပါသည်။

ဗမာပြည်ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးတွင် အသက်ဆုံးရှုံးကြရတဲ့ ဗမာ့သားကောင်းရတနာများနှင့် ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတွင် ကျဆုံးခဲ့ရတဲ့ ရဲဘော်အပေါင်း ကို ကွန်ဂရက်ကြီးက ဝမ်းနည်းကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ဖော်ပြကြသည်။

ကွန်ဂရက်တွင် သဘာပတိ သခင်သန်းထွန်းက ကွန်မြူနစ်ပါတီမှ ခေါင်းဆောင်နှစ်ဦးဖြစ်သော သခင်စိုးနှင့် နိုင်ငံခြားကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်သော သခင်သိန်းဖေ (တက်ဘုန်းကြီး) တို့ကို အထူးချီးကျူးဂုဏ်ပြုစကားပြောခဲ့သည်။

သခင်သန်းထွန်းက ပြောသည်မှာ “ခေါင်းဆောင်ကြီး သခင်စိုးဟာ ဂျပန်ဖက်ဆစ်တို့ ကြီးစိုးတဲ့ သုံးနှစ်တာ ကာလပတ်လုံး မြေအောက် ပုန်းအောင်းကာ ကျုပ်တို့ပါတီလုပ်ငန်းတွေကို ရှေ့ဆောင်ခြင်း ပြုခဲ့တယ်။ ဖက်ဆစ်ဂျပန်ရဲ့ လုံ့စွပ်ဖျားအောက်က ပွတ်ကာသီကာနဲ့ အနံ့အပြား လျှို့ဝှက်သွားရောက်ပြီး ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး လုပ်ငန်းကြီးကို ခေါင်းဆောင်ခဲ့တယ်။ သခင်စိုးရဲ့ ရှေ့ဆောင်မှုမှန်လို့ ကျုပ်တို့ပါတီဟာ စစ်နိုင်သူတို့ရဲ့ပါတီ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ သခင်စိုးကို ကျုပ်တို့ကရော ဗမာပြည်ကပါ အချီးမြှောက်နိုင်ဆုံး ချီးမြှောက်မှုကို ပြုကြရမယ်” ဟု ပြောခဲ့ပါသည်။

နောက် ကိုသိန်းဖေကိုလည်း သခင်သန်းထွန်းက ချီးကျူးပြောကြားရာမှာ “ကျုပ်တို့ပါတီ လုပ်ငန်းတွေ အောင်မြင်မှု၊ ဖက်ဆစ်ဂျပန်တို့လက်မှ ဗမာပြည်လွတ်မြောက်မှုအတွက် နိုင်ငံခြားသို့ အသက်ဆံဖျား စွန့်စားသွားရောက်ပြီး ကမ္ဘာ့ပြည်သူပြည်သား အပေါင်းတို့က ဗမာ့တော်လှန်ရေးကို ကူညီလာအောင် ဆောင်ရွက်တဲ့သူဟာ တက်ဘုန်းကြီး ကိုသိန်းဖေပဲ”

“ကျုပ်တို့ဟာ ဗမာပြည်တွင်း ဂျပန်ဖက်ဆစ်သံကွန်ချာအောက်မှာ နေကြရလို့ တိုးတက်နေသော ကမ္ဘာနဲ့ အဆက်ပြတ်ပြီး ကျုပ်တို့ရဲ့ အယူအဆ၊ အတွေးအခေါ်တွေ မကြာခဏ မှားယွင်းဖောက်ပြန်ခဲ့တယ်။ ကျုပ်တို့ဟာ တိုးတက်နေတဲ့ ကမ္ဘာ့ပြည်သူပြည်သားတွေရဲ့ ခြေလှမ်းကို မလိုက်နိုင်ဘူး။ သို့ပေမယ့် ကမ္ဘာ့တော်လှန်ရေးနဲ့ ရင်ပေါင်တန်းလိုက်နေတဲ့ ကိုသိန်းဖေဟာ နိုင်ငံခြားကနေပြီး ကျုပ်တို့ရဲ့အယူအဆ လွဲတာတွေကို အမြဲတစေ ပြုပြင်ပေးခဲ့တယ်”

“မဟာမိတ်နိုင်ငံများနဲ့ရော၊ မဟာမိတ်စစ်တပ်နဲ့ရော ဗမာပြည်သူပြည်သားတို့ တဦးနဲ့တဦး သဘောပေါက်နားလည်ကြတာလဲ ကိုသိန်းဖေရဲ့ လုံ့လကြောင့်ဖြစ်တယ်။ ကိုသိန်းဖေကျေးဇူးဟာ ဗမာပြည်အပေါ် များပါတယ်။ သခင်စိုးလို့ပဲ ကျုပ်တို့ရဲ့ ပါတီကရော ဗမာပြည်ကပါ ချီးမြှောက်ကြရမယ်” ဟု ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

သခင်သန်းထွန်းက ဆက်၍ပြောသည်မှာ “ကျုပ်တို့အောင်နိုင်နေတဲ့ စစ်ပွဲဟာ မပြီးသေးဘူး။ စစ်တောင်းမြစ်အရှေ့ဘက်ကမ်းမှာ ဖက်ဆစ်ဂျပန်တွေ ရှိနေသေးတယ်။ ဒီဘက်ကမ်းကူးဖို့ အမျိုးမျိုးခြိမ်းခြောက်နေတယ်။ ရှမ်းပြည်မှာလဲ နယ်တွေအများကြီး ဂျပန်လက်အောက်က မလွတ်လပ်သေးဘူး။ အာဂူတိုက်တောင်ပိုင်းတခုလုံးမှာလဲ ဂျပန်တို့ မဆုတ်ခွာသေးဘူး။ ဂျပန်ကျွန်းမကြီးကို မဟာမိတ်တို့ မှန်မှန်ညှက်ညှက်ကြေအောင် ဖုံးကြဲပေးမယ့် ဂျပန်တို့ဟာတရုတ်ပြည်တွင် (၅) သန်းလောက် အခိုင်အခံ့တပ်စွဲလျက် ရှိနေသေးတယ်။ ကျုပ်တို့ရဲ့ ထင်မြင်ချက်အရ တရုတ်ပြည်မှာ ဂျပန်ဖက်ဆစ်တို့ ဦးမကျိုးသရွေ့ ကမ္ဘာ့ဖက်ဆစ်စနစ်ဟာလဲ ကျဆုံးဦးမှာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါ့ကြောင့် ကျုပ်တို့ ဂျပန်လက်အောက်မှာ တော်လှန်ရေးလုပ်တုန်းကထက် အဆပေါင်းများစွာတိုးပြီး ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေးကို လုပ်ကြရမယ်။ ရှေ့အဖို့မှာ ကျနော်တို့လုပ်ငန်းဟာ ပို၍ကြီးကျယ်လာမယ်။ ပို၍ အားထုတ်ရမယ်” ဟု ပြောပါသည်။

တဖန် သခင်သန်းထွန်းက ဆက်၍ပြောကြားရာမှာ “၁၉၄၁ ခုနှစ်၊ ဇွန်လလောက်ကပင် ကျုပ်တို့ဟာ မဟာမိတ်နိုင်ငံများဘက်မှ တိုက်မယ်လို့ ဆိုင်ရာတွေကို အကြောင်းကြားခဲ့ဖူးတယ်။ ကျုပ်တို့ရဲ့ လက်ကမ်းချက်ကို အစိုးရက လက်မခံဘူး။ ဂျပန် ဗမာပြည်ဝင်လာတဲ့အခါ ကျုပ်တို့ကို လက်မဲ့ ပစ်ထားခဲ့တယ်။ ကျုပ်တို့အဖို့ အခက်အခဲအမျိုးမျိုးနဲ့ တွေ့ခဲ့ရတယ်။ ဖြစ်သလို လုပ်ခဲ့ရတယ်။ သို့ပေမယ့် ကျုပ်တို့ယုံကြည်ချက်ကို မစွန့်ဘဲ ဖက်ဆစ်စနစ် တိုက်ဖျက်ရေး လုပ်ခဲ့ကြရတယ်။ အခုလဲ တိုက်နေကြတယ်။ နောက်လဲ ဖက်ဆစ်တွေ မကျမခြင်း တိုက်ရမယ်”

“ဂျာမန်နာဇီစနစ်နဲ့ ဂျပန်ဖက်ဆစ်စနစ်တို့ တိုက်ကြတာဟာ သာမန်စစ်ပွဲကလေး မဟုတ်။ ကမ္ဘာမှာ အဆိုးဝါးဆုံးစနစ်နဲ့ ကမ္ဘာ့ပြည်သူ ပြည်သားတို့ တိုက်ကြတဲ့ “လွတ်လပ်ရေးစစ်” သာ ဖြစ်တယ်။ နှစ်တရာ တထောင် ကမ္ဘာတခုလုံး ကျွန်ုပ်မြစ်အောင် တိုက်တဲ့စစ်ဖြစ်တယ်။”

“ဗမာပြည်သူပြည်သားတွေက ကိုယ့်လွတ်လပ်ရေးအတွက် တိုက်ကြတာမှာ မဟာမိတ်နိုင်ငံတွေက လာကူတာဖြစ်တယ်။ ‘ပြည်သူ့စစ်’တနည်း ‘လွတ်လပ်ရေးစစ်’ ဖြစ်တယ်။

“ဂျာမန်တို့ရုံးအောင် ဘယ်သူလုပ်သလဲ။ ဆိုဗီယက်တပ်နီတော်ကြီးက လုပ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဆိုဗီယက်ယူနီယံတန်ခိုး ကြီးတယ်။ ဒုတိယတချက်က ဥရောပတိုင်းပြည်တွေမှာ ကိုယ့်ကြမ္မာကိုယ် ဖန်တီးလာနိုင်ကြပြီး၊ ဖက်ဆစ်ကို တိုက်ခဲ့တဲ့ တကယ့်မျိုးချစ်တွေ သွေးစည်းမိပြီး အစိုးရအဖွဲ့တွေ ဖွဲ့စည်းကုန်ကြပြီ။ ဒီ အစိုးရတွေထဲမှာ လူထုအကျိုးဆောင်ဖြစ်တဲ့ ကွန်မြူနစ်တွေဟာ အချက်အချာကိုင်တဲ့ ဝန်ကြီးတွေ ဖြစ်နေပြီ။ ဖက်ဆစ်ကို တိုက်နိုင်ရင် တိုက်နိုင်သလောက် ပြည်သူတွေ တန်ခိုးကြီးတာပဲ။ တရုတ်ပြည်မှာလဲ ကွန်မြူနစ်တွေက ဂျပန်ကို ထိထိရောက်ရောက်တိုက်တော့ ကွန်မြူနစ်တွေ လွှမ်းမိုးတဲ့နေရာမှာ ပြည်သူတွေ တန်ခိုးကြီးတာပဲ။ ဗမာပြည်မှာလဲ ပြည်သူတွေ တန်ခိုးကြီးချင်ရင် ဖက်ဆစ်တွေကို နာနာတိုက်ပေးရမယ်”

“ဒီစစ်ဟာ တော်လှန်ရေးစစ် ဖြစ်တယ်”

“ကျုပ်တို့ ကြေညာချက်စာတမ်း (၁) မှာ လွတ်လပ်ရေးသည် ပထမ၊ ဒီမိုကရေစီရေးသည် ဒုတိယ၊ ဆိုရှယ်လစ်ရေးသည် တတိယလို ဆိုခဲ့ပါတယ်”

“တရုတ်ပြည်မှာ ဂျပန်အုပ်စိုးနေတာက တဝက်၊ ချန်ကေရိုတ်က လေးပုံတပုံ၊ ကွန်မြူနစ်က လေးပုံတပုံ ဖြစ်နေတယ်။ တရုတ်ပြည်မှာ လွတ်လပ်ရေးရရင် ဒီမိုကရေစီ ဖြစ်မယ်။ လွတ်လပ်ရေးစစ်နှင့် တော်လှန်ရေးစစ်ဟာ ဆက်စပ်နေတယ်”

“ဥရောပကိုကြည့်၊ ဘာဖြစ်နေသလဲ။ လွတ်လပ်ရေးစစ်ပွဲဆင်ရင်း ပြည်သူပြည်သားတွေ မလိုလားတဲ့ အစိုးရတွေ ပြုတ်ကုန်ပြီ”

“ဒါတွေကိုကြည့်ရင် ဒီစစ်ဟာ ပြည်သူ့စစ်၊ လွတ်လပ်ရေးစစ်၊ ပြည်သူတွေ နိုင်တယ်။ တိုက်နိုင်သလောက် ပြည်သူတွေ တန်ခိုးကြီးမယ်”

“အင်္ဂလိပ်ဟာ ဂျာမဏီက အလဲထိုးထားလို့ ကွဲနေပြီ။ အင်္ဂလိပ် ပြန်ထလာနိုင်တာဟာ ပြည်သူပြည်သားတွေက သူတို့မလိုလားတဲ့ ချိန်ဘာလိန် အစိုးရကို ဖြုတ်ချပြီး စစ်ခေါင်းဆောင်အဖြစ် မစ္စတာချာချီကိုတင်၊ ဆိုဗီယက်ရုရှားနဲ့ပေါင်း၊ စစ်အတွက် ပစ္စည်းတွေ သိပ်ထွက်အောင်လုပ်ပြီး ဂျာမန်ကို တိုက်ကြလို့ နာလန်ပြန်ထုလာတာပဲ”

“အင်္ဂလိပ်အရင်းရှင်စနစ်ဟာ နဖူးပြဲဒူးကွဲ ဖြစ်ရုံမက ဘိုင်ပြတ်နေတဲ့ လက်တွေ့သမား ဖြစ်နေပြီ။ ဒီတော့ ကျုပ်တို့ အထူးစိုးရိမ်စရာမလို။ ကျုပ်တို့ကသာ ဒီစစ်ဟာ ပြည်သူ့စစ်၊ လွတ်လပ်ရေးစစ်ဆိုပြီး ဖိသာတိုက်၊ တိုက်သလောက် ပြည်သူတွေ နိုင်မှာပဲ”

“ငြိမ်းချမ်းရေးသာ ရမယ်ဆိုရင် လွတ်လပ်ရေးကိစ္စဟာလဲ အေးချမ်းသာယာတဲ့နည်းနဲ့ ပြီးစရာလမ်းတွေ ရှိတယ်”

“လက်နက်မပါရင် လွတ်လပ်ရေးရပုံမလား မေးစရာရှိတယ်။ အခုတိုက်နေတာ လွတ်လပ်ရေးအတွက် လက်နက်ကိုင်တိုက်နေတာပဲ။ လက်နက်နဲ့ ဖက်ဆစ်ကို တိုက်နိုင်သလောက် ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေးအတွက် အင်္ဂလိပ်နဲ့ စကားပြောရာမှာ အေးချမ်းသာယာနိုင်သမျှ သာယာမယ်”

“ဒါကြောင့် ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေးနဲ့ ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေးဟာ ရောနေတယ်။ ခွဲလို့ မရဘူး။ ပြည်သူတွေ လွတ်လပ်ရေးလိုချင်ရင် ဖက်ဆစ်ကို အစွမ်းကုန်တိုက်ဖို့ပဲ”

“ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်နေတုန်း ကျုပ်တို့မှာ အရေးကြီးတဲ့လုပ်ငန်း ရှိတယ်။ တိုင်းပြည်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးပဲ။ ကျုပ်တို့တိုင်းပြည်ဟာ ပြာကျနေပြီ။ ဒါကို ဘယ်သူပြန်လည်ထူထောင်မလဲ။ ပြည်သူတွေ ပြန်လည်ထူထောင်ရမယ်။ ဒီတော့ ကျုပ်တို့ဗမာပြည်မှာ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဟာ အဓိကလုပ်ငန်းပဲ”

“ဒါကို လုပ်ဖို့အတွက် ကျုပ်တို့ဟာ အမျိုးသားအစိုးရ လိုတယ်။ အမျိုးသားအစိုးရပေါ်ဖို့ စစ်အုပ်ချုပ်ရေး အမြန်ရပ်စဲဖို့ လိုတယ်”

“ကျုပ်တို့ရဲ့ နိုင်ငံရေးရည်ရွယ်ချက်ဟာ -

- (၁) စစ်အုပ်ချုပ်ရေး အမြန်ရပ်ဆိုင်းဖို့
- (၂) ယာယီအမျိုးသားအစိုးရ ဖွဲ့စည်းပြီး ရွေးကောက်ပွဲ အမြန်ဆုံးကျင်းပပြီး တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်ကြီးခေါ်ဖို့
- (၃) တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်ကြီးက ဗမာနိုင်ငံအုပ်ချုပ်ရေး ရေးဆွဲဖို့ ဖြစ်တယ်”

“ကျုပ်တို့လုပ်ငန်းမှာ ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေးနဲ့ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဟာ အဓိကပဲ။ နောက်တတိယက ယာယီအစိုးရဖွဲ့စည်းရေး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါတွေ ဆောင်ရွက်ဖို့ ကွန်မြူနစ်ပါတီဟာ တခြားပါတီနဲ့ ပူးပေါင်းဖို့ အသင့်ပါပဲ” ဟု ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

အထက်ပါတီမှာ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ ဒုတိယအကြိမ်ကွန်ဂရက်တွင် သခင်သန်းထွန်းပြောကြားခဲ့သော သဘာပတိမိန့်ခွန်းမှ ကောက်နုတ်ချက်များ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချိန် ပါတီတွင်း၌ လွတ်လပ်ရေးကို ငြိမ်းချမ်းစွာ ရယူနိုင်သည်ဆိုသော ဘရောက်ဒါဝါဒ စတင်ဝင်ရောက်လာပြီ ဖြစ်ကြောင်း တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။

နောက်ကွန်ဂရက်ကို ဆက်လက်ကျင်းပရာတွင် အဆို (၁၃) ချက်ကို တယောက်ပြီးတယောက် တင်သွင်းကြရာ အရေးကြီးသောအဆိုများမှာ -

- (၁) နိုင်ငံပြန်လည်ထူထောင်ရေးအဆို။
- (၂) နိုင်ငံအုပ်ချုပ်ရေးအဆို (က) စစ်အုပ်ချုပ်ရေး ရပ်ဆိုင်းပြီးနောက်၊ ယာယီအစိုးရအဖွဲ့တွင် တိုင်းပြည်ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ရေး။
- (ခ) ဘုရင်ခံ၏ တန်ခိုးအာဏာများသည် ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်များလက်ထဲ ရောက်လာအောင်ကြိုးစားရမည်။ (ဂ) နိုင်ငံအုပ်ချုပ်ရေး ရေးဆွဲရန် လွှတ်တော်ကြီးအတွက် ရွေးကောက်ပွဲကို တနှစ်အတွင်း ခေါ်နိုင်ရန် ကြိုးစားရမည်။
- (၃) လူမျိုးရေး၊ လူနည်းစုပြဿနာအဆို။ လွတ်လပ်သော ဗမာနိုင်ငံသည် ဗမာလူမျိုးတို့၏ တိုင်းပြည်မဟုတ်ဘဲ ဗမာ၊ ကရင်၊ ကချင်စသည်တို့ မိမိတို့သဘောအလျောက် ပေါင်းစည်းထားသော အိမ်ထောင်စုနိုင်ငံ ဖြစ်ရမည်။ ဗဟိုကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ချုပ်တွင် လွှတ်တော် ၂ ရပ် ရှိရမည်။ လွှတ်တော် တရပ်မှာ လူမျိုးစုလွှတ်တော်ဖြစ်၍ လွှတ်တော်နောက်တရပ်မှာ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဖြစ်သည်။ လူမျိုးစုလွှတ်တော်ကို လူမျိုးချင်းတန်းတူထား၍ တမျိုးလျှင် (၁၀) ယောက်ကျ ကိုယ်စားလှယ်မြောက်ရမည်။ ဥပမာ - ဗမာ ၁၀ ဦး၊ ကရင် ၁၀ ဦး၊ ရှမ်း ၁၀ ဦး၊ ရခိုင် ၁၀ ဦး၊ ချင်း ၁၀ ဦး၊ ကချင် ၁၀ ဦးစီ ဖြစ်သည်။ အစိုးရအဖွဲ့တွင် ဌာနဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးများသာမက လူမျိုးစုဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးများပါ ခန့်ထားရမည်။
- (၄) ဗမာ့တပ်မတော်အဆို။ အချုပ်အားဖြင့် ဗမာ့တပ်မတော်သည် တိုင်းပြည်သားများအား ညှင်းဆဲသည့် ဗျူရိုကရေစီစစ်တပ်

မဟုတ်ဘဲ၊ တိုင်းသူပြည်သား တို့၏ အခွင့်အရေးကို ရှေ့ကနေ၍ အသေခံကာကွယ်ပေးသည့် ဒီမိုကရေစီတပ်၊ ပြည်သူ့တပ်မတော် အဆင့်အတန်းသို့ တက်လှမ်းရပေမည်။

မှတ်ချက်။ ကျနော်သည် အထက်ပါသဘာပတိမိန့်ခွန်းနှင့် အဆိုများကို ပြည်သူ့ဘက်တော်သားများ၏ သမိုင်းမှန်ကုက္က (၂) စာအုပ်မှ ထုတ်နုတ်ကိုးကား ဖော်ပြပါသည်။

- ပါတီကွန်ဂရက်ပြီးဆုံးခါနီးတွင် ကျနော် မကျန်းမမာဖြစ်လာ၍ သဘာပတိကို ခွင့်တိုင်ပြီး ဆေးရုံသို့ ခေတ္တတက်ရပါသည်။
- တရက်နှစ်ရက် ကြာပြီးနောက် ပါတီကွန်ဂရက်မှ ရဲဘော်အချို့ ကွန်ဂရက်ပြီးဆုံး၍ ဆေးရုံရှိ ကျနော်ကို လာရောက်ကြည့်ရှုကြပါသည်။ သူတို့က အားရဝမ်းသာစွာနှင့် ပါတီကွန်ဂရက် နောက်ဆုံးနေ့တွင် ကွန်မြူနစ်ပါတီဗဟိုကော်မတီဝင်များကို ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရာတွင် ကျနော်ကိုလည်း ပါတီဗဟိုကော်မတီဝင် လူကြီးတဦးအဖြစ် ရွေးတင်ကြသည်ဟု ပြောပြကြပါသည်။

ကျနော်ကတော့ သူတို့လို ဝမ်းမသာနိုင်ဘဲ တာဝန်ကြီးလေးလာ၍ စိတ်လေးသွားပါသည်။

ကျနော်အား ၁၉၄၄ ခုနှစ် နှစ်လယ်လောက်က ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးကိစ္စ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရန် ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး အတွက် စည်းရုံးလုပ်ကိုင်နေသော ကွန်မြူနစ်ပါတီခေါင်းဆောင် သခင်စိုးကို မြစ်ဝကျွန်းပေါ်မြေအောက်မှ ပဲခူးသို့ သွား၍ ခေါ်ယူခဲ့ရန် ညွှန်ကြားသဖြင့် ထိုတာဝန် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရပါသည်။ သခင်စိုးကို ခေါ်ယူခြင်း၊ ပြန်ပို့ခြင်းတာဝန်များ လုပ်နေစဉ်အတွင်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် သခင်စိုး၏ ကွန်မြူနစ်ဝါဒသင်တန်းနှင့် ဆွေးနွေးပွဲများကို ကျနော်တလမျှတက်ပြီး လေ့လာခဲ့ရပါသည်။

ထိုသင်တန်းနှင့် ဆွေးနွေးပွဲများ ပြီးသည့်အခါ သခင်စိုးက ကျနော်ကို ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင်အဖြစ် သိမ်းသွင်းခဲ့ပါသည်။ ထိုမှစ၍ ကျနော် ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင်တဦး ဖြစ်လာပါသည်။

ကျနော် ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင်တဦး ဖြစ်လာသော်လည်း ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ သီးခြားတာဝန်များကို ကျနော်ထမ်းဆောင်ရခြင်း မရှိဘဲ တိုင်းပြည်တာဝန် တွေသာ လုပ်ဆောင်ခဲ့ရပါသည်။

သို့သော် ကျနော်ကို ကွန်မြူနစ်ပါတီဗဟိုကော်မတီဝင် လူကြီးအဖြစ် တင်ကြခြင်းမှာ ကွန်ဂရက်တက်ရောက်ကြသူ ရဲဘော်ရဲဘက်ကြီးများက ကျနော်တိုင်းပြည်အတွက် လုပ်ကိုင်ခဲ့တာတွေ အထူးသဖြင့် ၁၉၄၅ ခုနှစ် ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေးတွင် ကျနော်၏ ဆောင်ရွက်ချက်တို့ကို သိမြင် ကြိုက်နှစ်သက်ကြ၍ ရွေးတင်ကြသည် ထင်ပါသည်။

ကျနော်မှာ ကွန်မြူနစ်ပါတီတွင် လေးလေးနက်နက် ဖြတ်သန်းမှုမရှိဘဲ ဗဟိုကော်မတီလူကြီး ဖြစ်လာရသဖြင့် ရှေ့တွင် မိမိသည် လူကြီးတဦး ဖြစ်လာပြီး တာဝန်တွေ ကျေပြန်စွာ ထမ်းဆောင်နိုင်ပါမလားဟု စိတ်ပူစိုးရိမ်မိပါသည်။ သို့သော် တတ်နိုင်သမျှ ကြိုးစားသွားမည်ဟုလည်း စဉ်းစားမိပါသည်။

နေသူရိန်လူထုအစည်းအဝေးကြီး

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအပြီး ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၉ ရက်နေ့တွင် ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးသမိုင်း၏ မှတ်တိုင်တတိုင်ဖြစ်သော နေသူရိန် လူထုအစည်းအဝေးကြီးကို ရန်ကုန်မြို့တွင် ဖတပလ အဖွဲ့ချုပ်က ကြီးမှူးကျင်းပခဲ့ပါသည်။ ဗဟန်းရုံ နေသူရိန်ရုပ်ရှင်ရုံတွင် ကျင်းပပြီး ရပ်ကွက်အလိုက် ပြည်သူလူထုများနှင့် တပ်မတော်သား အများအပြား အလံကိုင်ဆောင်ပြီး ကြွေးကြော်သံများတိုင်းကာ တစ်နက်ညီညွတ်တက်ကြွစွာ ကျင်းပခဲ့ကြပါသည်။ ကြွေးကြော်သံများမှာ လွတ်လပ်ရေးစိတ်ဓာတ်အပြည့် အားမာန်အပြည့်ပင် ဖြစ်သည်။ ရုပ်ရှင်ရုံထဲတွင် လူပရိသတ်မှာ မဆန့်တော့ဘဲ ဘေးတဝိုက်ရှိ ကွက်လပ်မှန်သမျှတွင် ပြည့်နေပါတော့သည်။ အနီခံပေါ်တွင် ကြယ်ဖြူရှိသော တော်လှန်ရေးအလံနီများလည်း တလူလူလွင့်နေပါသည်။ အသံချဲ့စက်များလည်း တပ်ဆင်ထားပါသည်။

ဖတပလ အဖွဲ့ချုပ်မှ ဥက္ကဋ္ဌဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအမှူးပြုသော ဦးစီးအဖွဲ့ဝင် မျိုးချစ်ဗမာ့တပ်မတော်မှ တပ်မှူးများအားလုံး စုံစုံညီညီ တက်ရောက် ကြပါသည်။ အစည်းအဝေးသဘာပတိမှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဖြစ်ပြီး အတွင်းရေးမှူးမှာ သခင်သန်းထွန်းဖြစ်ကာ အခမ်းအနားမှူးမှာ သခင်ချစ် ဖြစ်ပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက သဘာပတိမိန့်ခွန်း ပြောကြားပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်က ဖတပလ ဖွဲ့စည်းရသည့် အကြောင်းအရာများ၊ တပ်မတော်နှင့် ပြောက်ကျား တပ်များ၏ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး တိုက်ပွဲများ၊ ရှေ့လျှောက်လုပ်ရမည့် လွတ်လပ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်များ စသည်များကို ပရိသတ်လက်ခုပ်သံများ ကြားမှ ပြောကြားသွားပါသည်။ ထို့နောက် အဆိုအများအပြား တင်သွင်းပြီး ထောက်ခံဆွေးနွေးသူများကလည်း ထောက်ခံပြောဆိုသွားကြပါသည်။

ထိုအစည်းအဝေးကြီးတွင် ကျနော်က မျိုးချစ်ဗမာ့တပ်မတော်ကိုယ်စား တိုင်း (၄) တိုင်းမှူး ဗိုလ်မှူးကျော်ဇောအနေဖြင့် အဆိုအမှတ် (၃) ဖြစ်သော တနိုင်လုံး ညီညွတ်ရေးအဆိုကို တင်သွင်းခဲ့ပါသည်။

၎င်းညီညွတ်ရေးအဆိုတွင် ကျနော်တင်ပြခဲ့သော အကြောင်းအရာတချို့မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

“ကျနော်တို့အားလုံးရဲ့ ရှေ့ရည်ရွယ်ချက်ဟာ ဘာလဲ။ လွတ်လပ်ရေးပဲ။ အဲဒီလွတ်လပ်ရေးစခန်းကို မရောက်ခင် ဒီစစ်အခြေအနေအရ ပထမက တကယ်အာဏာရှိ အမျိုးသားယာယီအစိုးရ၊ ဒုတိယက အရွယ်ရောက်သူတိုင်းက တင်မြှောက်တဲ့ တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်ကြီး တည်ဆောက်ဖို့ပဲ။ နောက် အဲဒီလွတ်တော်ကြီးကနေပြီး ဗမာပြည်အနာဂတ် အုပ်ချုပ်ရေးကို ဆွဲဖို့ပဲ။ ဒီအချက်တွေ ဖြစ်မြောက်ဖို့ဆိုလျှင် အရေးအကြီးဆုံးအချက်က နိုင်ငံညီညွတ်ရေးပဲ။ ကျနော်တို့နိုင်ငံ မညီညွတ်ရင် လွတ်လပ်ရေးဟာ ဝေးသထက်ဝေးမှာပဲ။ ကျနော်တို့ဝမ်းထဲမှာ ဒီအချက်ဟာ မီးတောက်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျနော်ဝမ်းထဲရှိသမျှ ထုတ်ဖော်ပြောပါရစေ”

“ကျနော်တို့ ဒီလိုဒုက္ခတွေ ခံရတာ၊ အသေအကျေခံရတာတွေကို ထောက်ထားပြီး ညီညွတ်ကြစေချင်လို့ ယခု ကျနော်တို့ရဲ့ တိုက်ပွဲမှာ တစ်တံတပိုင်းဖြစ်တဲ့ ကျနော်တွေ့ကြုံသမျှ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲတွင်း ကျနော်နဲ့အတူ တိုက်ခဲ့တဲ့ရဲဘော်တွေရဲ့ကိုယ်စား အစီရင်ခံပါရစေ” ဟု ကျနော်က ပြောကြားပြီး ကျနော်နှင့် သခင်ချစ်တို့ ခေါင်းဆောင်တဲ့ စစ်တိုင်း (၄) အတွင်း ၁၉၄၅ ခုနှစ်က ကျနော်တို့တိုက်ခဲ့ရတဲ့ ဖက်ဆစ်ဂျပန်ဆန့်ကျင်တော်လှန်ရေး

တိုက်ပွဲအချို့အကြောင်းကို ဦးစွာတင်ပြပြောဆိုခဲ့ပါသည်။

ထိုအကြောင်းအရာများကို ကျနော်သည် ကျနော်အတ္ထုပ္ပတ္တိဒုတိယပိုင်း ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးကာလ အကြောင်းအရာများ ရေးသားစဉ်က ထည့်သွင်းဖော်ပြပြီး ဖြစ်သဖြင့် ထပ်မံရေးသားတော့ပါ။ ယခု ထိုစဉ်က ကျနော်တင်သွင်းသော ညီညွတ်ရေးအဆို၏ အရင်းခံစာသားပိုဒ်သာ တင်ပြပါတော့မည်။ ထိုအဆိုမှာ -

“ထို့ကြောင့် ဤအစည်းအဝေးကြီးက ဗမာနိုင်ငံတွင် ခေါင်းဆောင်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တိုင်းသူပြည်သားအပေါင်းတို့က စိတ်ဝမ်းကျပြားခြင်း အလျဉ်းမရှိဘဲ ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေး ပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ်ကြီးအတွင်းသို့ ထိရောက်စွာဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ကာ ဗမာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းအရပ်ရပ်တို့ကို တညီတညွတ်တည်း နှောင့်နှေးဆိုင်းငံ့ခြင်း အလျဉ်းမရှိဘဲ ဆောင်ရွက်ကြရန် ဤအစည်းအဝေးကြီးမှ လေးနက်စွာ တိုက်တွန်းပါကြောင်း”

ထိုအဆိုစာပိုဒ်ကို ကျနော်က ဖတ်ကြားတင်သွင်းပါသည်။ ထိုအဆိုကို ဗိုလ်မှူးရဲထွဋ်နှင့် ပျော်ဘွယ်ဦးမြတို့က ပြောဆိုထောက်ခံသွားလေသည်။ ကရင်အမျိုးသား ခေါင်းဆောင်တဦးဖြစ်သော ဆရာသာထိုနှင့် ဦးဘိုးမြတို့ကလည်း ဗမာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးအတွက် တမျိုးသားလုံးညီညွတ်ကြဖို့လိုကြောင်း ညီညွတ်ကြမ္မာသာ ဗမာပြည်ကျွန်ဘဝမှ လွတ်မြောက်မည် ဖြစ်ကြောင်းတို့ကို ပြောကြား၍ “တနိုင်ငံလုံး ညီညွတ်ရေးအဆို” ကို ထောက်ခံဟောပြော သွားသည်။ ရုံတွင်းရုံပြင်ရှိ လူထုပရိသတ်ကြီးကလည်း ဩဘာလက်ခုပ်များတီးပြီး ကြွေးကြော်သံများ ဟစ်ကြွေးလျက် တစ်နက်ထောက်ခံကြလေသည်။ တညီတညွတ်တည်း အတည်ပြုလိုက်ကြပါသည်။

ထို့နောက် ဖတပလ လုပ်ငန်းစဉ်များ ဦးစီးအဖွဲ့ဝင် အမည်စာရင်းများ စတာတွေ ဖတ်ကြားပြီး နောက်ဆုံးတွင် သဘာပတိ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက အစည်းအဝေးနိဂုံးချုပ် ပြောကြားပါသည်။ ထိုအစည်းအဝေးကြီးကို နောက်ဆုံးတွင် လူထုပရိသတ်ကြီးက ကြွေးကြော်သံများ ဟစ်ကြွေးပြီး စိတ်အား တက်ကြွစွာဖြင့် အောင်မြင်စွာ ကျင်းပပြီးဆုံးခဲ့ပါသည်။

ယခု ကျနော်တို့နှင့်အတူ ကွန်မင်းမြို့မှာ နေထိုင်လျက်ရှိသော ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီမှ ဒုဥက္ကဋ္ဌဟောင်းတဦးဖြစ်သူ ဦးခင်မောင်ကြီးက သူကြိုတွေ့ခဲ့ရသော ထိုနေ့သရုပ် အစည်းအဝေးကြီးနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကျနော်တို့ ပြန်လည်ပြောပြဖူးသည်မှာ သူ ထိုအစည်းအဝေးကြီးကို ဗမာပြည် အာရှလူငယ်အဖွဲ့နှင့်အတူ တက်ရောက်ခဲ့ဖူးကြောင်း၊ ကျနော်တို့မိန့်ခွန်းကိုလည်း ကြားဖူးကြောင်း၊ အလွန်စိတ်အားတက်ကြွဖွယ်ဖြစ်ကြောင်း၊ အစည်းအဝေးကြီး ကလည်း အလွန်ကြီးကျယ် စည်ကားကြောင်း ပြောပြဖူးပါသည်။

ဤတက်ကြွဖွယ် အစည်းအဝေးကြီးက ဗမာပြည်၏လွတ်လပ်ရေး ရှေ့ရေးအလားအလာကို ထွန်းပြောင်စေလိုက်ပါသည်။ တနိုင်ငံလုံးရှိ ပြည်သူအပေါင်းကိုလည်း လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲတွင်း နိုးကြားစွာ ပါဝင်လာကြရန် လှုံ့ဆော်လိုက်ပါတော့သည်။ ကျနော်တို့တွင် နိုင်ငံရေးအရလည်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဦးစီးပြီး ကျန်နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ညီညွတ်စွာဖွဲ့စည်းထားသည့် ဖတပလ အဖွဲ့ချုပ်ကြီး ရှိနေပြီ ဖြစ်သည်။ စစ်ရေး အရလည်း လွတ်လပ်ရေးကို မရအရ တိုက်ပေးမည့် လက်နက်ကိုင်တပ်မတော်လည်း ရှိနေပြီဖြစ်သည်။

လွတ်လပ်ရေးအတွက် အဆင်သင့်ဖြစ်ကြပေပြီ။

ကန့်အစည်းအဝေးနှင့် စာချုပ်

၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၂၇) ရက်နေ့တွင် ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေးပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ သီဟိုကျွန်း (ယခုသီရိလင်္ကာနိုင်ငံ) ကန့်မြို့တွင် အရှေ့တောင်အာရှဒေသဆိုင်ရာ မဟာမိတ်တပ်များ၏ စစ်သေနာပတိချုပ် မောင့်ဘက်တန်နှင့် မျိုးချစ်ဗမာ့တပ်မတော် ကိစ္စကို တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ စေလွှတ်ရေးကို သဘောတူကြောင်းဆုံးဖြတ်ပြီး ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် အောက်ဖော်ပြပါ ပုဂ္ဂိုလ်များကို ရွေးချယ်ခဲ့ပါသည်။

- ၁။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း - စစ်သေနာပတိချုပ်၊ မျိုးချစ်ဗမာ့တပ်မတော်။
- ၂။ ဗိုလ်လက်ျာ - ဒုတိယစစ်သေနာပတိချုပ်၊ မျိုးချစ်ဗမာ့တပ်မတော်။
- ၃။ ဗိုလ်နေဝင်း - ရှေ့တန်းစစ်ဌာနချုပ်မှူး၊ မျိုးချစ်ဗမာ့တပ်မတော်။
- ၄။ ဗိုလ်ဇေယျ - စစ်ဦးစီးချုပ်၊ မျိုးချစ်ဗမာ့တပ်မတော်။
- ၅။ ဗိုလ်ဇော်မင်း - (ဦးမောင်မောင်ကျော်ဝင်း) စစ်ရေးဌာန၊ မျိုးချစ်ဗမာ့တပ်မတော်။
- ၆။ ဗိုလ်ကျော်ဇော - တိုင်းမှူး၊ မျိုးချစ်ဗမာ့တပ်မတော်။
- ၇။ ဗိုလ်မောင်မောင် - တိုင်းမှူး၊ မျိုးချစ်ဗမာ့တပ်မတော်။
- ၈။ ဦးဘဇေ - ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်၊ ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေးပြည်သူ့အဖွဲ့ချုပ်။
- ၉။ စောဘဦးကြီး - ဗဟိုကောင်စီဝင်၊ ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေးပြည်သူ့အဖွဲ့ချုပ်။
- ၁၀။ ကိုညိုထွန်း - ရခိုင်ပြည်နယ်၊ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင်။
- ၁၁။ သခင်သန်းထွန်း - အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး၊ ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေးပြည်သူ့အဖွဲ့ချုပ်။

ကန့်အစည်းအဝေး ခေါ်ယူရခြင်းမှာ မျိုးချစ်ဗမာ့တပ်မတော်မှ တောင်းဆိုသကဲ့သို့ ဗြိတိသျှအာဏာပိုင်များအနေဖြင့်လည်း မျိုးချစ်ဗမာ့တပ်မတော် အရေးကို အပြီးသတ်ဖြေရှင်းနိုင်ရန် မခေါ်ယူင်မဖြစ်သော အခြေအနေကြောင့် ခေါ်ယူကျင်းပရခြင်း ဖြစ်သည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ခေါင်းဆောင်သော ကျနော်တို့ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့သည် ရန်ကုန်မြို့မှ ၁၉၄၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ (၄) ရက်နေ့တွင် လေယာဉ်ဖြင့် ထွက်ခွာလာခဲ့ရာ ကာလကတ္တားမြို့တွင် ညအိပ်ရပ်နားပြီးနောက် ကန့်မြို့သို့ စက်တင်ဘာ (၅) ရက်နေ့တွင် ရောက်ရှိခဲ့သည်။

၁၉၄၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ (၆) ရက်နေ့တွင် အရှေ့တောင်အာရှဒေသဆိုင်ရာ မဟာမိတ်တပ်များ၏ စစ်သေနာပတိချုပ်

လော့ဒ်လူဝီမောင်ဘက်တန်၏ ရုံးခန်းမဆောင်၌ ကန့်အစည်းအဝေးကို စတင်ကျင်းပကြပါသည်။

ထိုအစည်းအဝေးသို့ ကျနော်ပါသွားစဉ် မှတ်မိသော အကြောင်းအရာတစ်ခုမှာ ကျနော်အိတ်ထဲတွင် ကိုယ်ပိုင်ငွေ ၂ ကျပ်သာ ပါသွားတာကို မှတ်မိပါသည်။ နောက် ကျနော်ငွေသုံးရန် နည်းနည်းလိုသောအခါ ဦးဘဖေကြီးဆီမှ တောင်းယူသုံးစွဲခဲ့ရပါသည်။ ကန့်မှ ပြန်လာသောအခါ တချို့ ကိုယ်စားလှယ်တွေ အနိမ့်ယမှ နိုင်ငံခြားပစ္စည်းတွေ ဝယ်လာနိုင်ကြသော်လည်း ကျနော်က ဘာလက်ဆောင်ပစ္စည်းမှ ဝယ်မလာနိုင်ချေ။

အစည်းအဝေးတွင် မြန်မာဘက်မှ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းခေါင်းဆောင်သော ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ဝင် (၁၁) ဦးနှင့် ဗြိတိသျှတို့ဘက်မှ လော့ဒ်မောင်ဘက်တန်၊ ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီးဆလင်းတို့ ခေါင်းဆောင်သော ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ဝင် ၂၅ ဦး တက်ရောက်ကြသည်။ ထိုအထဲတွင် မြန်မာပြည် အစိုးရအဖွဲ့ဝင် အိုင်စီအက်စ် ဦးတင်ထွဋ် ပါဝင်ပါသည်။

အစည်းအဝေးတွင် လော့ဒ်မောင်ဘက်တန်ကစ၍ ဗြိတိသျှတို့၏ မြန်မာနိုင်ငံ ပြန်လည်သိမ်းပိုက်ရေးအတွက် ဆင်နွှဲခဲ့သည့် တိုက်ပွဲစဉ် တလျှောက် လုံးတွင် ဖတပလ ခေါင်းဆောင်များနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပုံ၊ ဗမာ့တပ်မတော်မှ ပူးပေါင်းပါဝင်ကူညီမှုနှင့် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ချက်များကို မည်သို့မည်ပုံ ဝါဒဖြန့်ချိပေးခဲ့ပုံတို့ကို ပြောကြားပြီး အမှတ် (၁၄) တပ်မတော် စစ်သေနာပတိချုပ် ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီးဆလင်းအား မြန်မာနိုင်ငံ တိုက်ပွဲစဉ်တွင် ဗမာ့တပ်မတော်အင်အားစုများထံမှ ရရှိခဲ့သော အကူအညီနှင့် စစ်လျှဉ်းရှင်လင်းပြောကြားစေသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကလည်း မိမိတို့ဘက်က ဗြိတိသျှတို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့သည့်ဖြစ်စဉ်၊ ရသင့်ရထိုက်သည့်အခွင့်အရေးများ၊ တွေ့ရှိရသည့် အခက်အခဲများကို တင်ပြဆွေးနွေးပါသည်။

စက်တင်ဘာ (၇) ရက်နေ့တွင် နှစ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်များ အပြီးသတ်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပြီး မျိုးချစ်ဗမာ့တပ်မတော်ကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် ကန့်စာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးကြသည်။ ထိုစာချုပ်ကို မြန်မာတို့ဘက်မှ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် သခင်သန်းထွန်းတို့က လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး ဗြိတိသျှတို့ဘက်မှ မောင်ဘက်တန်က ရေးထိုးသည်။

ထိုစာချုပ်အရ မျိုးချစ်ဗမာ့တပ်မတော်မှ တပ်သားဦးရေ ၅၂၀၀ နှင့်အရာရှိ ၂၀၀ ကို အမြဲတမ်းမြန်မာနိုင်ငံတပ်မတော် **Burma Regular Army** ထဲသို့ ပူးပေါင်းထည့်သွင်းရန် ဖြစ်ပါသည်။ ကန့်စာချုပ်ကို ထိုအချိန် ဘရောက်ဒါဝါဒ ဝင်နေစဉ်ကာလမှာ ချုပ်ဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ လွတ်လပ်ရေးကို ငြိမ်းချမ်းသည့်နည်းနဲ့ တောင်းဆိုနိုင်သည်ဆိုသော အယူအဆအောက်မှာ လက်နက်ကိုင်နှစ်သောင်းကျော်ရှိသည့် မျိုးချစ်ဗမာ့တပ်မတော်ကို ဖျက်သိမ်းပေး လိုက်ရပါသည်။ သို့သော် တဖက်တွင်လည်း ထိုအထဲမှ လူပေါင်းငါးထောင်ကျော်ကို အမြဲတမ်းတပ်အတွင်းသို့ သွတ်သွင်းလိုက်နိုင်ပါသည်။ ဤသည်ကတော့ အရှုံးထဲကအမြတ် ဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် ကန့်စာချုပ်သဘောတူညီချက်အရ မျိုးချစ်ဗမာ့တပ်မတော်ကို အမြဲတမ်းမြန်မာနိုင်ငံတပ်မတော်ထဲသို့ ပူးပေါင်းသိမ်းသွင်းဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး အမှတ် (၃) ဗမာ့သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်းကို သံလျင်မြို့၌လည်းကောင်း၊ အမှတ် (၄) ဗမာ့သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်းကို ပြည်မြို့၌လည်းကောင်း၊ အမှတ် (၅) ဗမာ့သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်းကို ပျဉ်းမနားမြို့၌လည်းကောင်း ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။

အမှတ် (၃) တပ်ရင်းတွင် ကျနော်၊ အမှတ် (၄) တပ်ရင်းတွင် ဗိုလ်နေင်း၊ အမှတ် (၅) တပ်ရင်းတွင် ဗိုလ်ဇေယျတို့က ဗိုလ်မှူး (မေဂျာ) ရာထူးဖြင့် ဒုတိယတပ်ရင်းမှူးများ ဖြစ်ကြပါသည်။ တပ်ရင်းမှူး ဒုဗိုလ်မှူးကြီးများမှာ မျက်နှာဖြူအင်္ဂလိပ်လူမျိုးများ ဖြစ်သည်။

မျိုးချစ်ဗမာ့တပ်မတော်မှ အရာရှိ၊ အကြပ်တပ်သားတို့ကိုလည်း ကန့်စာချုပ်တွင် သတ်မှတ်ထားသည့် အရေအတွက်အတိုင်း စစ်ဌာနချုပ်များ၊ လေ့ကျင့်ရေးတပ်များ၊ မိတ္ထီလာရှိ အမြောက်တပ်နှင့် အထက်ပါသေနတ်ကိုင်တပ်ရင်း (၃) ရင်းတို့သို့ ဖြန့်ဝေခဲ့ပါသည်။

သံလျင်စခန်း အမှတ် (၃) ဗမာ့သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်းတွင် အိုင်ရစ်လူမျိုး ဒုဗိုလ်မှူးကြီးသန်းဒါးက တပ်ရင်းမှူးဖြစ်ပြီး ကျနော်က ဒုတပ်ရင်းမှူး ဖြစ်ပါသည်။

ကျနော် သံလျင်ခြေလျင်တပ်ရင်း (၃) ဒုရင်းမှူးဖြစ်စဉ်ကာလတွင် ဂျပန်ခေတ် အထူးသဖြင့် ဂျပန်တော်လှန်ရေးကာလ ဆင်းရဲဒုက္ခဒဏ်တို့ကြောင့် ကျနော်အနည်းငယ် မကျန်းမာ ဖြစ်နေပါသည်။

တပ်ရင်း (၃) ၏ တပ်ခွဲမှူးများမှာ ဗြိတိသျှစစ်တပ်နှင့်ပါလာသော မျက်နှာဖြူများ၊ ကပြားများ ဖြစ်ကြ၍ ကျနော်တို့ မြန်မာအရာရှိများမှာ ဒုတပ်ခွဲမှူးနှင့် တပ်စုမှူးများအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ကြသည်။

ထိုဗြိတိသျှတို့နှင့် ပါလာသည့်တပ်ခွဲမှူးတို့က ဒုရင်းမှူးနေရာတွင် ကျနော်ကို ဖယ်ရှားပြီး သူတို့လိုချင်လာပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကာနယ်သန်းဒါးနဲ့ ကျနော်အကြား တိုက်ခိုက်ကြသဖြင့် ကာနယ်သန်းဒါးက ကျနော်ကို မလေးမစားဆက်ဆံလာကာ မသင့်မတင့်ဖြစ်လာပါသည်။ ကျနော်လည်း စိတ်ညစ်လာ သဖြင့်၊ နောက် အင်္ဂလိပ်များကိုလည်း မုန်းတီးနေသဖြင့် ၎င်းတို့အောက် မနေတော့ဘဲ တပ်မှထွက်ရန်အထိ စိတ်ကူးပြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းထံ သွား၍ တပ်ကထွက်လိုကြောင်းနှင့် ကာနယ်သန်းဒါးနှင့် မသင့်မမြတ်ဖြစ်ပုံတို့ကို ပြောပြပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်က ခင်ဗျားဟာ တပ်နှင့်သင့်တော်သူ ဖြစ်တယ်။ တပ်မှာ ဆက်နေပါ။ မသင့်တာတွေကတော့ ခင်ဗျားဟာ ရဲဘော်သုံးကျိပ်ဝင်လဲဖြစ်။ ကန့်စာချုပ်ကိုစွဲမှာလဲ ပါဝင်ခဲ့သူဖြစ်လို့ ဒါတွေ သူတို့သိလို့ ဖိနှိပ်တာပဲ။ ခဏတော့သည်ခံပါ။ ရေရှည် သူတို့အာဏာရနေမှာ မဟုတ်ပါဘူးဟု ဖျောင်းဖျေပြောဆို သဖြင့် ကျနော်တပ်က မထွက်ဖြစ်ဘဲ တပ်ထဲတွင်ပင် ဆက်နေရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါသည်။ သန်းဒါးလို အမှုထမ်းတယောက်က ဗိုလ်ကျတာကို ခေတ္တတော့ သည်းခံရမည်ဟု နားလည်လာပါတော့သည်။

တပ်ရင်း (၃) ၏ ဒုတပ်ခွဲမှူးများမှာ ဗိုလ်ကြီးစိန်မုန် (နောင် ဗိုလ်မှူးကြီးစိန်မုန်) ၊ ဗိုလ်ကြီးသောင်းကြည် (နောင် ဗိုလ်မှူးကြီးသောင်းကြည်)၊ ဗိုလ် ကြီးကျော်ထွန်း (နောင် ဗိုလ်မှူးကျော်ထွန်း)၊ ဗိုလ်ကြီးချစ်မြိုင် (နောင် ဗိုလ်မှူးကြီးချစ်မြိုင်)၊ ဗိုလ်ကြီးစိန်ဝင်း (နောင် ဗိုလ်မှူးချုပ်စိန်ဝင်း)၊ ဗိုလ်ကြီးတင်မောင် (နောင် ဗိုလ်မှူးကြီးတင်မောင်) တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

ထိုစဉ်ကဒုတပ်ခွဲမှူးများ အားလုံးမှာ ဗိုလ်ကြီးရာထူးများနှင့် ဖြစ်ပါသည်။

ကျနော်တို့မျိုးချစ်ဗမာ့တပ်မတော်မှ အရာရှိများသည် မိမိတို့တပ်ရင်းအလိုက် ဂေါ်ရခါးတပ်ကြပ်ကြီးများထံမှ ဗြိတိသျှလက်အောက်ခံတပ်များ၏

စစ်လေ့ကျင့်ရေး အခြေခံစစ်သင်တန်းများကို လေ့ကျင့်သင်ယူရပါသည်။

အထူးဗိုလ်သင်တန်း

မကြာမီ ဘယ်လှည့် ညာလှည့် စသည့်အခြေခံစစ်ရေးပြတို့ကို ကျွမ်းကျင်လာသောအခါ၌ ကျနော်တို့သည် မေမြို့တွင် အထူးဖွင့်လှစ်သော ဗိုလ်သင်တန်းတစ်ခုကို တက်ကြွရသည်။

ကျနော်တို့အမှတ် ၃၀၄၅ ဗမာ့သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်းတို့မှ ဗိုလ်နေဝင်း၊ ဗိုလ်ဇေယျနှင့် ကျနော်ဗိုလ်ကျော်ဇောတို့ အသီးသီးခေါင်းဆောင်သော အရာရှိဆယ်ဦးစီနှင့် ဗိုလ်အောင်ရွှေခေါင်းဆောင်သော မိတ္ထီလာ၊ မေမြို့မှ မြန်မာအရာရှိ အချို့တို့ဖြစ်သည်။ ထိုသင်တန်းသို့ ဗိုလ်မှူးကြီးလကျာလည်း တက်ရောက်သည်။

မျိုးချစ်ဗမာ့တပ်မတော်ကို ဖျက်သိမ်းပြီးနောက် အင်္ဂလိပ်အုပ်ချုပ်သော အမြဲတမ်းစစ်တပ်သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ကြပြီးမှ မထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် ကျနော်တို့ တစုတဝေးပြန်လည်တွေ့ဆုံကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ကျနော်တို့၏ သင်တန်းမှူးမှာ မေဂျာဟတ်ဖိုးဒ် ဆိုသူဖြစ်သည်။ ၎င်းမှာ အင်္ဂလိပ်စစ်ပညာအခြေခံများလည်း အတော်ကျွမ်းပုံရသည်။ လေ့ကျင့် ရေးများတွင် အပြေးဝါသနာပါပြီး မကြာခဏပြေးခိုင်းတတ်သည်။

သင်တန်းမှာ ခြေလျင်တပ်ရင်းတစ်ခုအတွင်းရှိ စစ်အရာရှိတစ်ဦး အထူးသဖြင့် တပ်ခွဲမှူး၊ တပ်စုမှူးအဖြစ် လုပ်ဆောင်ရမည့် စစ်ပညာသင်ကြားရေးများ ကို အဓိကထား သင်ကြားရသည်။

သင်တန်းမှာ တနှစ်ခန့်သင်ကြားရမည့်သင်တန်း ဖြစ်သော်လည်း သုံးလနှင့် တက်သုတ်ရိုက်ပြီး သင်ကြားရသည်။ ကျနော်တို့ ဗိုလ်သင်တန်း ပြီးဆုံးသောအခါ ကျနော်တို့မိမိတပ်ရင်းရှိရာ သံလျှင်မြို့ရှိ ခြေလျင်တပ်ရင်း (၃) သို့ ပြန်လာကြပါသည်။

ဗြိတိသျှတို့ ဦးစီးသောစစ်တပ်တွင် စစ်ဗိုလ်ရာထူး ၂ မျိုး ၂ စားရှိသည်။ တမျိုးမှာ ဘုရင်ကော်မရှင် ထိုကော်မရှင်ရာထူးကို မျက်နှာဖြူများကိုသာ ပေးလေ့ပေးထရှိသည်။ ဒုတိယအမျိုးအစားမှာ ဘုရင်ခံချုပ်နှင့် ဘုရင်ခံကော်မရှင်တို့ ဖြစ်သည်။ ထိုကော်မရှင်ရာထူးသည် တိုင်းရင်းသား မျက်နှာဝါ၊ မျက်နှာညို၊ မျက်နှာမဲတို့အတွက် ဖြစ်သည်။ သီးခြားတီထွင်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ထို ၂ မျိုးမှာ ကွာခြားလှသည်။ လခအားဖြင့် များစွာကွာခြားသည်။ နေထိုင်မှုအဆင့်အတန်း ကွာခြားသည်။ သီးခြားရိပ်သာတွင် ခွဲခြားနေထိုင် ကြရသည်။ ထို့အပြင် အခေါ်အဝေါ်အားဖြင့်လည်း ခြားနားသည်။

ဘုရင်ကော်မရှင်စစ်ဗိုလ်ကို စက္ကင်းလက်ဖတ်နှင့်၊ လက်ဖတ်နှင့်၊ ကပ္ပတိန် စသဖြင့်ခေါ်သည်။ ဘုရင်ခံချုပ်နှင့် ဘုရင်ခံကော်မရှင်စစ်ဗိုလ်ကို ဂျမဒါ၊ ဆူဗဒါ စသဖြင့်ခေါ်သည်။ သို့ရာတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရာမှာတော့ အတူတူပင် ဖြစ်သည်။

ကျနော်တို့ မျိုးချစ်ဗမာ့တပ်မတော်မှ လာသောစစ်ဗိုလ်များမှာ ဘုရင်ကော်မရှင်စစ်ဗိုလ်တွေ ဖြစ်သည်။

နောင်မြန်မာအစိုးရ အာဏာတဖြည်းဖြည်းရလာသောအခါ ထိုသို့အရာရှိနှစ်မျိုးကွဲနေမှုကို ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့က ဖျက်သိမ်းလိုက်ပြီး အားလုံး စက္ကင်းလက်ဖတ်နှင့်၊ လက်ဖတ်နှင့်၊ ကပ္ပတိန်တို့ ဖြစ်စေသည်။ ဂျမဒါ၊ ဆူဗဒါ စစ်ဗိုလ်တွေကို လက်ဖတ်နှင့်၊ ကပ္ပတိန်ရာထူးများသို့ ပြောင်းပေးပြီး လခတွေလဲ တန်းတူရစေသည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက်

ထိုစဉ်အတွင်း ၁၉၄၇ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ လုပ်ကြံခံလိုက်ရပြီဆိုသော သတင်းဆိုးကြီး ကျနော်တို့ကြားရပါ တော့သည်။ ကျနော်တို့ကြီးစွာ တုန်လှုပ်သွားကြပါသည်။

ခြေလျင်တပ်ရင်း (၃) တပ်ရင်းမှူးဒုဗိုလ်မှူးကြီး ဖရစ်ဇယ်သည် ချက်ချင်းလိုပင်တပ်ရင်း၏ အရာရှိအားလုံးတို့ကို သူ့ရုံးခန်းသို့ခေါ်ယူပြီးဗိုလ်ချုပ် တို့လုပ်ကြံခံရပုံကို ပြောပြပြီး ရဲဘော်များကို ထိန်းသိမ်းကြရန် ပန်ကြားသည်။ သူ့မျက်နှာလည်း မကောင်းပေ။

ကျနော်တို့ ခြေလျင်တပ်ရင်း (၃) သည် သံလျှင်မြို့မှ ရန်ကုန်မြို့ ဂေါ်ရာကုန်းသို့ အပြီးအပိုင် အမြန်ပြောင်းရွှေ့ရပြီး ဗိုလ်ချုပ်တို့ကျဆုံးခဲ့ခြင်း ကြောင့် မတည်ငြိမ်သော ရန်ကုန်မြို့၏ အခြေအနေကို ထိန်းရန်တာဝန်ပေးခြင်း ခံရပေသည်။

ဗိုလ်ချုပ်တို့ လုပ်ကြံခံရသဖြင့် ဗမာပြည်သူတွေများစွာတုန်လှုပ်ပြီး ဘယ်သူလုပ်ကြံတာလဲ၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတာ အားလုံးကသိချင်ပြီး တဖက်က ဒေါသထွက်နေကြကာ တဖက်ကလဲ အလွန်ဝမ်းနည်း နေကြပါသည်။

ထိုအတွင်း ကျနော်တို့နှင့်တကွ ပြည်သူအများကို အသိပညာတိုးတက် ပွင့်လင်းစေသော အချက်ကြီးတချက်ပေါ်ထွက်လာသည်။ ၎င်းမှာ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ အတွင်းရေးမှူးသခင်သန်းထွန်းက ဗိုလ်ချုပ်တို့လုပ်ကြံခံရတာဟာ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမားတို့ရဲ့လက်ချက် ဖြစ်သည်ဟု ကြေညာ လိုက်ခြင်းဖြစ်ရာ ပြည်သူအားလုံးမှာ နိုင်ငံရေးအရ မျက်စိပွင့်သွားလေသည်။

ဗြိတိသျှအစိုးရကလည်း ဗိုလ်ချုပ်တို့ကို လုပ်ကြံသူမှာ ဂဠုန်ဦးစော တို့ဖြစ်သည်ဆိုပြီး တကယ်လည်းလုပ်ကြံခဲ့သော ဦးစောတို့ကို အလျင်အမြန် ဖမ်းဆီးအရေးယူ နေပေသည်။

ပြည်သူအများကတော့ အရင်းခံလက်သည် သည် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့ ဆိုသည်ကို နားလည်ပြီး ဗြိတိသျှတို့အပေါ် အလွန်မုန်းတီး လာကြသည်။ ပြည်သူတို့က ဗြိတိသျှတို့ကိုမောင်းထုတ်ပြီး လွတ်လပ်ရေးတခါတည်း ကြေညာနိုင်ကြသည်။ သို့သော်တကယ်လက်တွေ့ လုပ်ကြံသူဂဠုန်ဦးစောတို့ ခံနေရုံသာ ဗြိတိသျှတို့ သက်သာတော့သည်။

ဂဠုန်ဦးစောမှာ ဂျပန်နှင့် တိတ်တဆိတ်ဆက်သွယ်သဖြင့် ဗြိတိသျှတို့က သူ့ကိုဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးတစ်ခုလုံးအတွင်း အာဖရိက ယူဂန္ဒာသို့ပို့၍ ချုပ်နှောင်ထားသဖြင့် ဒုစစ်ကြီးအတွင်း ဗမာပြည်သူတို့၏ နိုင်ငံရေးအသိ အလွန်မြင့်သွားခဲ့ပြီ ဆိုသည်ကို သူမခံစားရ မသိရပေ။ သူ့အနေဖြင့် စစ်မဖြစ်မီ ဗမာပြည်၏ ၉၁ ဌာနအုပ်ချုပ်ရေး အတွေ့အကြုံသင်္ဂြိုဟ်ပြီး အတွေးအခေါ်လည်း အလွန်နောက်ကျနေပုံရသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းမရှိတော့ရင် ဦးစောကဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ်နှင့် ဦးစောအစိုးရ ဖြစ်နိုင်ချေရှိသည့် သဘောနယ်ချဲ့ဗြိတိသျှတို့၏ အသံကိုလည်း ဦးစောယုံကြည် မျှော်လင့်နေပုံရသည်။

ဗြိတိသျှတို့အပေါ် သခင်သန်းထွန်း၏ စွပ်စွဲချက်သည် နိုင်ငံရေးအရ တရားခံအစစ်ကိုစွပ်စွဲခြင်း ဖြစ်သည်။ ဗြိတိသျှတို့က ဦးစောတို့ကို အရေး ယူခြင်းမှာ တိုက်ရိုက်ရာဇဝတ်ကြောင်း အရဖြစ်သည်။

ဗြိတိသျှအစိုးရတို့က ဗိုလ်ချုပ်လုပ်ကြံခံရမှု ကိစ္စတွင်သူတို့ ပါဝင်သည်ဟူသော စွပ်စွဲမှုကို အပြင်းအထန်ငြင်းဆိုပြီး အကြောင်းတိုက်ဆိုင်တိုင်း ထိုကိစ္စကိုကာကွယ် ပြောဆိုခဲ့ကြသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ လုပ်ကြံခံရမှု အနှစ်ငါးဆယ်မြောက် အထိမ်းအမှတ်အတွက် ၁၉၉၆ ခုနှစ်ကုန် ၁၉၉၇ ခုနှစ်ဆန်းလောက်တွင် အင်္ဂလန်၊ လန်ဒန်မြို့ ဘီဘီစီအသံလွှင့်ဌာနမှ ကျနော်နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းပါသည်။ ထိုမေးခွန်းများအနက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို ဘယ်သူတွေလုပ်ကြံသနည်း ဆိုသော မေးခွန်းအပေါ် ကနော်၏ ပြန်လည်ဖြေကြားချက်ကို ယခုဖော်ပြပါမည်။

ဘီဘီစီ၏ မေးခွန်းအမှတ် (၁)။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို အစစ်အမှန်သတ်သူဟာ ဘယ်သူလို့ ခင်ဗျားထင်မြင်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို အစစ်အမှန်သတ်သူဟာ ဗြိတိသျှအစိုးရ ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့ရဲ့လုပ်ကြံမှုကြီး ဖြစ်ပါတယ်။

ဘီဘီစီ၏ မေးခွန်းအမှတ် (၂)။ ဘာကြောင့်ဒီလိုပြောနိုင်ပါသနည်း။

ဖြေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် - ဗိုလ်ချုပ်အသတ်ခံရတာမှာ အကြောင်းရင်း (၄) ခုရှိတယ်လို့ ကျနော် ထင်မြင်ပါသည်။

(က) ပထမအကြောင်းကတော့ ဗိုလ်ချုပ်သည် တိုင်းပြည်တပြည်လုံးကို စည်းလုံးညီညွတ်အောင် လုပ်နိုင်သူခေါင်းဆောင် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဗြိတိသျှ တို့သည် မြန်မာပြည်တပြည်လုံး စည်းလုံးညီညွတ်သွားမှာကို ကြောက်ကြပါသည်။ ဤသည်မှာ အဓိကအကြောင်းရင်း ဖြစ်သည်။

(ခ) ဒုတိယအကြောင်းမှာ ဗိုလ်ချုပ်သည် ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် ပြန်ပြီးစည်းလုံးညီညွတ် သွားနိုင်ပါသည်။ ဗြိတိသျှတို့သည် ဤအချက်ကို လည်း ပူပန်စိုးရိမ်ကြသည်။

(ဂ) တတိယအကြောင်းမှာ ဗြိတိသျှတို့အနေနဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ကိုဖယ်ရှားနိုင်လိုက်ရင် ဗမာပြည်ကိုလွယ်ကူစွာ ကိုင်တွယ်သွားနိုင်မည်ဟု ယူဆကြသည်။

(ဃ) စတုတ္ထအချက်ကတော့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ဗမာပြည်မှာ ဗြိတိသျှတို့၏ အုပ်စိုးမှုကို “လက်နက်ကိုင်”ပြီး လွတ်လပ်ရေးအတွက် တိုက်ခိုက် ဖြစ်သဖြင့် နောင်ဤကဲ့သို့မျိုး ဗြိတိသျှအင်ပါယာမှာ မပေါ်ရအောင် လက်စားချေဆုံးမရန်အတွက် တန်ပြန်သတ်ဖြတ်လိုခြင်း ဖြစ်ဟန်ရှိသည်။

ဤအဖြေအတွက် အထောက်အထား အချက်အလက်များ ထင်မြင်ချက်များပေးရန် လိုတဲ့အတွက် အောက်ပါအတိုင်း အချက်တချို့ကို တင်ပြ လိုက်ပါသည်။

၁။ ပထမအထောက်အထား။

ဦးစော လက်နက်ကိုင်ရာဇဝတ်မှုကြီး တခုအတွက် စီစဉ်လှုပ်ရှားနေသည်များကို ဗြိတိသျှအစိုးရက ကြိုတင်သိရှိနေခဲ့ပါသည်။ ထိုလှုပ်ရှားမှု များသည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို ဦးတည်နေသည် ဆိုသည်ကိုလည်း ၎င်းတို့နားလည်နိုင်သည်။ ထိုကိစ္စနှင့်ပတ်သတ်၍ ကျနော်မှတ်မိနေတာ (၂) ချက် လောက် ရှိပါသည်။

ပထမအချက်။ အစိုးရပုလိပ်အဖွဲ့က ဗိုလ်ချုပ်တို့လုပ်ကြံမှု အရေးအခင်းမပေါ်ခင်ကတည်းက ဦးစောရဲ့အိမ်ကို အိမ်နီးချင်းခြံတံခြံအတွင်းက သစ်ပင် ပန်းပင်တွေအကြား အမြဲစောင့်ကြည့်ဖို့ အလှည့်ကျတာဝန်ချပြီး စောင့်ကြည့်ရတဲ့အထဲမှာ ကျနော်နှင့် ဆွေမျိုးနီးစပ်တော်သူ ပုလိပ်ကလေး မောင်မောင်ဆိုသူ (နောင် စစ်တပ်တွင်းပြောင်းလာသည်။) က ကျနော်ကိုပြောပြဖူးတာတွေ ရှိပါသည်။ ဦးစောနှင့် ခြံအတွင်းလှုပ်ရှားနေပုံတွေကို အခင်းမဖြစ်မီ တပတ်အလို သူစောင့်ကြည့်တာဝန်ကျစဉ် တွေ့ရသမျှကို အထက်ကိုအစီရင်ခံရကြောင်း သူတာဝန်မကျစဉ် အချိန်ကတည်းက စောင့်ကြည့်နေကြတာဖြစ်လို့ ဒီလို စောင့်ကြည့်နေတာဟာ တပတ်မကနိုင်ကြောင်း ဆိုပါတယ်။

ဒုတိယအချက်။ ၁၉၆၀ ခုနှစ်နှင့် (၇၀) ခုနှစ်များအတွင်း ဗိုလ်ချုပ်တို့ ကျဆုံးသော အာဇာနည်နေ့မှာ မြန်မာသတင်းစာတစောင်ထဲတွင် ထိုနေ့ အတွက် ဆောင်းပါးတစောင် ပါလာပါသည်။ ဦးစောနေထိုင်သည့် အေဒီလမ်းနှင့် ဆိုင်သည့် မရမ်းကုန်းပုလိပ်ဌာနမှာ ထိုစဉ်ကဌာနအုပ်ဖြစ်ခဲ့သူ ပင်စင်စားပုလိပ် အရာရှိကြီးတဦးရေးသားသည့် ဆောင်းပါးထဲတွင် ဖွင့်ချထားသည်မှာ - ဗိုလ်ချုပ်တို့အရေးအခင်းမဖြစ်မီ ဦးစောအိမ်ခြံအတွင်း လှုပ်ရှားဖြစ်ပျက်နေမှုတွေကို သူတို့ပုလိပ်ဌာနက ထောက်လှမ်းသိရှိပြီး အထက်သို့အစီရင်ခံစာတွေ ရေးနေရသည်မှာ အတော်ကြာကြောင်း သူတို့လှုပ်ရှားသွားလာနေတာတွေ တွေ့ပြီး တခုခုရာဇဝတ်မှုကြီး လုပ်တော့မည်ဆိုသည်ကို သိနိုင်သော်လည်း အဘယ်ကြောင့်အရေးယူ ဖမ်းဆီးမှုတွေလုပ်ရန် အမိန့်မပေးသနည်း ဆိုသည်ကိုနားမလည် ကြောင်း ရေးသားထားပါသည်။

ဤကိစ္စတွင် ဦးစောလှုပ်ရှားမှုတွေက ရာဇဝတ်မှုကြီးတခုခု လုပ်တော့မည်ဆိုသည်ကို ဗြိတိသျှအစိုးရအနေနှင့် တော်တော်စောစောကတည်းက သိနေပြီး ၎င်းသည်လည်း ဘာကိုရည်ရွယ်သည်ဆိုတာလည်း သိနားလည်နိုင်ပါလျက် ထိထိရောက်ရောက် ကြိုတင်အရေးယူမှု ဘာမှမလုပ်ကြသည်မှာ ထင်ရှားပါသည်။

၂။ ဒုတိယအထောက်အထား။

က။ ထိုကာလထုတ်ဝေသော သတင်းစာ၊ စာနယ်ဇင်းနှင့် စာအုပ်များအရ သိရှိချက်များ ဖြစ်ပါသည်။ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး ကပ္ပတိန်စီမံယန်းနှင့် ဘရင်းဂန်းအလက် (၂၀၀) လက်နက်မှုကြီး ဖြစ်ပါသည်။ စီမံယန်းသည် စစ်ဘက်မှ ပုလိပ်ဘက်သို့ မကြာမီကပြောင်းလာသူ ဖြစ်ပါသည်။ ပုလိပ် လက်နက်ပစ္စည်း ထောက်ပံ့ရေး ဌာန ရာဇဝတ်ဝန်ကလေး ဖြစ်သည်။ စီမံယန်းက ဦးစောကို ဘရင်းဂန်းအလက် (၂၀၀) ထုတ်ပေးခဲ့သည်။ ၂၄ . ၆ . ၄၇

နေ့တွင် ဦးစော၏ လူရင်းဖော်ကောင် ဘညွန့်နှင့် အဖွဲ့က ပုလိပ်ယောင်ဆောင်၍ ဗိုလ်တထောင် အမှတ် ၂၂၆ (BOD) အခြေစိုက် လက်နက်တိုက်မှု ဗီစီယန်းနှင့် ဦးစောတို့၏ စီစဉ်ပေးမှုဖြင့် လာရောက်ထုတ်ယူသွားခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ထုတ်ယူသွားသည့် လက်နက်များမှာ ဘရင်းဂန်းသေနတ် အလက် (၂၀၀)၊ ပြောင်းတို (၂၀၀) နှင့် မဂ္ဂဇင်း ကျည်ကပ် (၈၀၀) တို့ကို အလွယ်တကူထုတ်ယူ သွားခဲ့ကြသည်။

၁။ ဒုတိယအကြိမ် ဗီစီယန်းက ဦးစောအား ခဲယမ်းကျည်ဆန်များ နောက်ထပ်ထုတ်ပေးပြန်ရာ အရင်တခေါက်အတိုင်း ဦးစော၏ လူရင်းဖော်ကောင် ဘညွန့်နှင့် အဖွဲ့က ၁၀ . ၇ . ၄၇ နေ့က (၁၆) မိုင်ရှိ မင်္ဂလာဒုံအခြေစိုက် ခဲယမ်းမီးကျောက်တပ်မှ သွားထုတ်ယူခဲ့သည်။ ထုတ်ယူသွားခဲ့သော ပစ္စည်းများမှာ ပွိုင့် (၃၀၃) ရိုင်ဖယ်နှင့် ဘရင်းသေနတ်ကျည်ဆံ (၁၀၀,၀၀၀)၊ စတင်းကျည်ဆံ (၂၅,၆၀၀) (စစ်တပ်ထုတ် တပ်မတော်သမိုင်းတတိယတွဲ-နှာ ၁၄၉ တွင် ၎င်းကျည်ဆံ (၂၅,၆၀၀) လို့သာဆိုထားရာ ထိုဂဏန်း ပိုမှန်နိုင်) လက်ပစ်ဗုံး (၂၀၀) တို့ဖြစ်သည်။ ထိုစာရင်းတွင် စတင်းဂန်းမည်မျှဟု မပါသော်လည်း အရေးအခင်းကြီးပြီးစ (၂၀ . ၇ . ၄၇) နေ့တွင် ဦးစောအိမ်အနီးရှိ ရေကန်ထဲတွင် သတင်းအရရှိရာတွင် ရေကန်အတွင်း ရေအောက်လေလုံသေတ္တာတွေ အတွင်းတွင် ထည့်ထားသော ဘရင်းဂန်းအလက် (၁၇၀) နှင့် စတင်းဂန်းအလက် (၁၀၀) တို့ကို တွေ့ရှိရမိသည်ဟု ထိုကာလ စာနယ်ဇင်းများတွင် ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

၈။ ထိုဘရင်းဂန်း အလက် (၂၀၀) နှင့် ကျည်ဆံများကိုစွဲမှ လုပ်ကြံမှုကြီးတွင် ဗြိတိသျှအစိုးရတို့ပါဝင်ကြောင်း ကြီးမားသော အထောက်အထားကြီး ဖြစ်ပေသည်။ ဤမျှလောက်များပြားသော (အစိုးရခြေလျင်တပ်ရင်း ၆ ရင်းစာခန့်ဖြစ်ပြီး ထိုကာလ ဗမာ့တပ်မတော် တပ်ရင်းများ၏ ထက်ဝက်စာဖြစ်သည်။) လက်နက်များကို ဦးစောဝယ်ယူတာလည်းမဟုတ်၊ ဗီစီယန်းက ထုတ်ပေးတာသာဖြစ်သည်။ ဤမျှလောက်များပြားသော လက်နက်ခဲယမ်းများကို အထက်အာဏာပိုင်တို့၏ သဘောထားမပါဘဲ ထုတ်ပေးတာမဖြစ်နိုင်။ ဗီစီယန်းအတွက် ကိုယ်ကျိုးငွေကြေး ရရှိတာလည်း မရှိပေ။ အလွန်ထင်ရှားသည့် အချက်ကြီး ဖြစ်ပေသည်။

၉။ ထိုလက်နက်များ ထုတ်ပေးခဲ့ခြင်းသည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ကို လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ရေးအတွက် တွန်းအားပေးခြင်းသာမက ၎င်းနောက်တွင် ကြီးမားသော ကြံစီချက်ကြီးတခုလည်း ရှိနေသည်ကို ကျနော်တို့မြင်နိုင်ပေသည်။ ဤမျှများပြားသော လက်နက်ခဲယမ်းများကြောင့် ဦးစောက ဗိုလ်ချုပ်တို့ကို လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ရုံမျှမက နောက်ထပ်ဆက်ပြီး ဗမာပြည်တွင် သူ့အာဏာရရှိရေးအတွက် ပုန်ကန်ထကြွမှုကြီး ဖြစ်သွားနိုင်အောင်အတွက်ပါ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ပေးသည်ဟုလည်း ကောင်းစွာထင်ရှား သိနိုင်သည်။ သို့ဖြင့် ဗြိတိသျှအစိုးရသည် မြန်မာနိုင်ငံကို ပြည်တွင်းစစ်ကြီးဖြင့် ပြိုကွဲအားနည်းသွားစေရန် ကြံစည် အားထုတ်ခဲ့ကြောင်းလည်း ခန့်မှန်းသိရှိနိုင်ပေသည်။

၃။ တတိယအထောက်အထား။

၈။ ဦးစောသည် လုပ်ကြံမှုကြီးအတွက် ၁၉၄၆ ခုနှစ် ကစပြီး လက်နက်ခဲယမ်းများ စုဆောင်းနေရာ ကုက္ကိုင်း အမှတ် (၁) ဘီအီးအမ်အီးတပ်မှ တပ်မှူး အင်္ဂလိပ်လူမျိုး မေဂျာ စီ၊ အိပ်ချ်၊ အိပ်ချ်၊ ရန်းနှင့် ရင်းနှီးကြပြီး ၎င်းထံမှ ဆပ်မရင်းဂန်းတလက်၊ အမေရိကန်ကာဘိုင် (၃) လက်၊ စတင်သေနတ် (၁) လက်၊ တော်မီသေနတ် (၂) လက်၊ လူဂါပစ္စတို (၁) လက်၊ ခြောက်လုံးပြူးသေနတ် (၂) လက် နှင့် ယမ်းတောင့်များကို ရယူခဲ့သည်။

၉။ ထို့ပြင် အင်္ဂလိပ်လူမျိုး ဗိုလ်မှူးလန်းစိဒ်နီးထံမှလည်း စပရင်းဖီးရိုင်ဖယ်သေနတ် (၁) လက်၊ တော်မီသေနတ် (၂) လက်၊ ကာဘိုင်သေနတ် (၁) လက် နှင့် ယမ်းတောင့်များကို ရရှိခဲ့သည်။ (၎င်းလက်နက်များမှာ အချို့ကိုငွေပေး ဝယ်ယူပုံရသည်။)

၁၀။ ထို့ပြင်သတင်းစာများ အဆိုအရ ဗိုလ်ချုပ်ကိုပစ်သတ်သော ကျည်ဆံမှာ ဒန်ဒန်ခေါ် အလွန်ပြင်းထန်ပြီး အဆိပ်ပါသောကျည်ဆံဟု ဆိုကြသည်။ မိုင်းပွန်စော်ဘွားကြီး ဒဏ်ရာမပြင်းဘဲ သေဆုံးရသည်ဟု ဆိုသည်။

၁၁။ ၎င်းလက်နက်များမှာ လုပ်ကြံမှုကြီးအတွက် အင်္ဂလိပ်ဗိုလ်မှူး နှစ်ဦးထံမှ ဦးစောကအခိုင်အမာ ကြိုတင်ရရှိထားခြင်းဖြစ်သည်။ အထက်ပါဒုတိယနှင့် တတိယအထောက်အထားကြီး နှစ်ခုသည် လုပ်ကြံမှုတွင် ဗြိတိသျှအစိုးရ ပါဝင်ကြောင်း အလွန်ထင်ရှားသော အထောက်အထားများဖြစ်သည်။

၄။ နောက်အထောက်အထား အချို့ကတော့၊ ဗိုလ်ချုပ်လုပ်ကြံခံရမှု လိုက်လံစုံစမ်းစစ်ဆေးရာမှာ ပါဝင်ခဲ့တဲ့ ထိုစဉ်က ဒုတိယပုလိပ်မင်းကြီး ဖြစ်ခဲ့သူ ကွယ်လွန်သူ ဦးထွန်းလှအောင်၏သား ဦးခင်အောင်က ၁၉၉၃ ခုနှစ်လောက်က ရေးခဲ့တဲ့ “အောင်ဆန်းကို ဘယ်သူသတ်သလဲ” စာအုပ်မှ လိုရင်းကို ဘီဘီစီက ၁၉၉၃ ခုနှစ်အတွင်း အသံလွှင့်ချက်များကို ကျနော်ရရှိထားရာ ထိုအထဲမှ အတောက်အထားအချို့ကို ဆက်လက်တင်ပြသွားပါမည်။

၅။ စတုတ္ထအထောက်အထားမှာ။

၈။ ဦးခင်အောင်စာအုပ် ဖော်ပြချက်အရ၊ ဗိုလ်ချုပ်တို့လုပ်ကြံခံရပြီး တပတ်လောက်တွင် ဇူလိုင် (၂၅) ရက်နေ့လောက်တွင် ဗြိတိသျှအစိုးရ ဤလုပ်ကြံမှုကြီးမှာ ပါဝင်ပတ်သက်နေသည်ဆိုသည့် ကောလဟာလများ ပျံ့နှံ့နေခဲ့မှုကြောင့် ဦးနုအစိုးရသည် ဗြိတိသျှတို့၏ ဆန္ဒနှင့်လည်း ကိုက်ညီအောင် အောက်ပါကြေညာချက်တခု ထုတ်ရန်စီစဉ်ခဲ့သည်။ ၎င်းမှာ “ဤလုပ်ကြံမှုကြီးတွင် အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီအစိုးရတို့ မပါဝင်ကြောင်း၊ အင်္ဂလိပ်အစိုးရနှင့်အတူ ဤလုပ်ကြံမှုကြီး၏ တရားခံအစစ်ကိုရဖို့ ကြိုးစားရှာဖွေလျက်ရှိကြောင်း” ဆိုသောတရားဝင် ကြေညာချက်ထုတ်ဖို့ပင် စီစဉ်ခဲ့ရသည်အထိ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

၉။ သို့သော် ၂၈.၇.၄၇ နေ့ထုတ် ရန်ကုန်လမ်းညွှန် သတင်းစာကြီးတွင် ပါလာသော သတင်းတပုဒ်ကြောင့် အခြေအနေပိုဆိုးဝါး လာခဲ့ရသည်။ ၎င်း သတင်းဖော်ပြချက်မှာ “ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့အဖွဲ့ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇန္နဝါရီလ အောင်ဆန်း - အက်တလီ စာချုပ် ချုပ်ဆိုဖို့အတွက် အင်္ဂလန်ရောက်ခဲ့စဉ်က ဦးစောနှင့် သခင်ဗစိန်တို့က လက်မှတ်ထိုးဖို့ ငြင်းပယ်ခဲ့ကြသည်။ ဦးစောသည် ဖဆပလကြီးအား ဖြိုခွဲရန်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အင်္ဂလန်မှာနေရစ်ခဲ့ကြောင်း၊ ထို့အပြင် လူဖြူများ၏ အကူအညီဖြင့် ဦးစော ငွေ (၅) သိန်း လက်ခံရရှိခဲ့ကြောင်း၊ အင်္ဂလန်မှ အရင်းရှင်အချို့က ဦးစောအား ငွေအမြောက်အမြား ပေး ခဲ့ကြောင်း စသဖြင့်ရေးသားထားပါသည်။ ထိုသတင်းကြောင့် ဦးနုအစိုးရ၏ အထက်ပါကြေညာချက်ထုတ်ရေးအစီအစဉ်ကို မပြုလုပ်ခြင်းဟု ရုပ်သိမ်းခဲ့ရပါသည်။

၈။ ထိုကိစ္စမှာ ဗြိတိသျှအစိုးရနှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်လိုတဲ့အပြင် ဗြိတိသျှတို့အပေါ် ကောလာဟလဖြစ်မှုတွေမှ ကာကွယ်ပေးလိုသော ဦးနုအစိုးရသည်ပင်လျှင် ထိုကာလက ဗြိတိသျှတို့နှင့် ပတ်သက်နေတဲ့ အထက်ပါလို သတင်းအမျိုးမျိုးများကြောင့် ကာကွယ်ပေးတဲ့ ကြေညာချက်မျိုးတောင် မထုတ်ရအောင် ဖြစ်ခဲ့ရသည်မှာလည်း ထင်ရှားတဲ့အချက်တခု ဖြစ်ပါသည်။

၆။ ပဉ္စမအထောက်အထား၊ ဤတွင်အချက်နှစ်ချက် ပါဝင်ပါသည်။

က။ ပထမ - ဦးစောသည် လက်စားချေရေး သက်သက်သာရည်ရွယ်ပါက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း တဦးတည်းသာ သတ်ဖြတ်ဖို့ဖြစ်နိုင်သည်။ ယခုမူ ဗိုလ်ချုပ်သာမက အစိုးရတဖွဲ့လုံးနှင့် ဦးနုကိုပါ လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်တာဖြစ်သည် (ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကြီး (၇) ဦး၊ အတွင်းဝန် (၁) ဦးနှင့် သက်တော်စောင့် (၁) ဦးတို့ ကျဆုံးပြီး ကျန်ဝန်ကြီးအချို့ ကျည်ဆံမထိလို့ လွတ်မြောက်ရသည်) ထို့ကြောင့် လက်စားခြေရေး သက်သက်မဟုတ်နိုင်၊ ပြီးရင်အစိုးရသစ် ရာထူးအတွက်ပါ ရည်ရွယ်သည်မှာ ထင်ရှားပါသည်။

ခ။ ထိုလုပ်ကြံမှုကြီးပြီးလျှင် ဘုရင်ခံက ဦးစောကို အစိုးရသစ်ဖွဲ့ဖို့ ဖိတ်ခေါ်လိမ့်မည်လို့ ဦးစောကမျှော်လင့်ချက် ရှိနေသည်။ ဦးစောကိုဖမ်းရာတွင် သူ့အိမ်၌ “ဦးစော၊ ဝန်ကြီးချုပ်” ဆိုသောစာတန်းနှင့် လုပ်ထားသော တံဆိပ်တုံးကိုပင် တွေ့ရကြောင်း ဦးခင်အောင်စာအုပ်အရ သိရသည်။ ထိုကိစ္စကို သတင်းစာများနှင့် ဘီဘီစီ အသံလွှင့်ချက်များတွင်လည်း ဖော်ပြကြသည်။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ဤကဲ့သို့မျှော်လင့်ချက်မျိုး ရှိလာအောင် မည်သူတွေက လမ်းခင်းပေး သနည်း။ ဤသည်မှာ ဦးစောက လုပ်ကြံလာဖို့ လှုံ့ဆော်တိုက်တွန်းပေးသည့် အချက်ကြီးမဟုတ်ပါလား။ ဤသည်မှာ လုပ်ကြံမှုကြီးဖြစ်လာအောင် မြှောက်ပင် လှုံ့ဆော်ပေးတဲ့ မက်လုံးကြီး မဟုတ်ပါလား။

အထက်ပါအချက် (၂) ချက်ကြောင့်လည်း ဤလုပ်ကြံမှုကြီးတွင် ဗြိတိသျှအစိုးရတို့ ပါဝင်နိုင်ပုံကို သိရှိနိုင်သည်။

၇။ ဆဋ္ဌမအထောက်အထား။

ဦးခင်အောင်စာအုပ်တွင် အချက်နှစ်ချက်ထပ်တွေ့ရပါသည်။

က။ ပထမက ဦးစော၏ရှေ့နေဖြစ်သူ အင်္ဂလန်မှ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးရှေ့နေ “ဖရက်ဒရစ်ဟင်နရီ” သည် အင်္ဂလန်ရှိ သူ့အခန်းတွင် ရုတ်တရက်လုပ်ကြံ သတ်ဖြတ်ခံရသည်။

ခ။ ဒုတိယက ဗိုလ်ချုပ်တို့လုပ်ကြံမှုကြီးကို အလွတ်စုံထောက်နေသူ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး “အက်ဖ်ကိုလင်” မှာလည်း သူ၏စာရွက်စာတမ်းများ ပျောက်ဆုံးသွားကာ သူလည်းရုတ်တရက် သေဆုံးသွားရသည်။ ထိုနှစ်ဦးသေဆုံးကြောင်း ယခင်က ကျနော်တို့မသိခဲ့ရ၊ ဦးခင်အောင်စာအုပ်အရသာ သိရသည်။ အလွန်စဉ်းစားကြည့်စရာများ ဖြစ်ပါသည်။ အမှုကြီး၏အရင်းခံ အဖြစ်အပျက်အချို့ကို သူတို့သိနေသဖြင့် နောင်ပေါက်ကြားမှာစိုး၍ ယခုလို အဆုံးစီရင် လိုက်ပုံရသည်။

ဤကိစ္စသည်လည်း လုပ်ကြံမှုကြီးတွင် ဗြိတိသျှအစိုးရတို့ ပါဝင်နိုင်ပုံကို များစွာသံသယဝင်ဖွယ် ဖြစ်သည်။

၈။ သတ္တမအထောက်အထား။

ဦးခင်အောင်စာအုပ်အရ သိရသည်မှာ ဦးစောသေဒဏ်စီရင်ချက် ချခံရပြီးနောက် ကြီးမိန့်ပေးခံရသူများ၏ အကျဉ်းထောင်အခန်းတွင်း နေရစဉ် သူလွတ်မြောက် ထွက်ပြေးရေးအတွက် ဗြိတိသျှအရာရှိများထံ အကူညီတောင်းခံမှုဖြစ်သည်။ ဦးစောသည် ထိုကာလတွင်းက ထောင်မင်းကြီးဦးစံတင်ကို လွတ်မြောက်မှုအတွက် ငွေအမြောက်အမြားပေးမည်ဟု ဆိုပြီး ချဉ်းကပ်ခဲ့ဖူးသည်။ ဦးစံတင်က ဦးထွန်းလှအောင်နှင့် တိုင်ပင်ပြီး စီမံချက်တခုလုပ်ကာ ငွေပေးရင် လုပ်ပေးမည်ဟုပြောရာ ထိုမှစပြီး ဦးစော၏ငွေရှာပုံတော်ကြောင့် ဦးစောနှင့်ဆက်စပ်သူ အင်္ဂလိပ်များအကြောင်း အံ့ဩဖွယ် တွေ့ရတော့သည်ဟု ဆိုထား ပါသည်။ ၎င်းငွေတောင်းစာများတွင် နာမည်ဂှက်များနှင့် စကားလုံးတွေပါ ရေးထားသည်။

က။ ပထမဆုံး ဦးစောငွေတောင်းသူကတော့ ကပ္ပတိန်စီပီယန်း ဖြစ်ပါသည်။ (ဦးစောကို ဘုရားဂန်း ၂၀၀ နှင့် ခဲယမ်းများ ထုတ်ပေးသူဖြစ်သည်။) ဦးစောသည် ၎င်းစီပီယန်း - လက်နက်ထုတ်ပေးမှုဖြင့် ထောင်ထဲရောက်နေမှန်း မသိပေ။ စီပီယန်းက ဦးစောထံပြန်ပေးစာတွင် “ငါတို့အားလုံး စီစဉ်ပေးနိုင် သည်။ မင်းဘာလို့ လူရှည်ကြီးကို မဆက်သလဲ” ဟု ရေးထားသည်ဟုဆိုထားသည်။

ခ။ ဦးစော ဒုတိယအရေးတကြီး ဆက်သွယ်သူမှာ ရန်ကုန်မြို့၊ ဗြိတိသျှကောင်ဆယ်က မစ္စတာ ရွန်စတီးဝပ်ဘင်ကလင် ဖြစ်ပြီး ငွေတောင်းစာရေးပြီး ဆက်သွယ်တာဖြစ်သည်။ (၎င်းမှာ ဗြိတိသျှသံတမန်ဖြစ်၍ နိုင်ငံရေးအရ ပိုအရေးကြီးသူဖြစ်သည်) ဘင်ကလင်က ထိုစာကိုဖတ်လိုက်ရတော့ သိပ်ခြောက်ခြားပြီး စာကိုဖျက်ဆီးကာ စာလာဖို့သူ ပုလိပ်အရာရှိကို မောင်းထုတ်လိုက်သည်။ နောက်ဦးစောက ၎င်းဘင်ကလင်ထံ ဩဂုတ်လ ၂၂ - ၂၃ ရက်နေ့များမှာ စာတွေထပ်ပို့သည်။ ငွေတောင်းတာသာမက ခြိမ်းခြောက်သည့်စာများပါ ရေးခဲ့သည်ဟု ဆိုပါသည်။ သို့ရာတွင် ဘင်ကလင်ထိုစာများ မရတော့ပါ။ အကြောင်းမှာ ဦးစော၏ ပထမစာရပြီးကတည်းက သူ့ဗမာပြည်မှ ထွက်ခွာဖို့ပြင်ဆင်ပြီး နေအိမ်မှ ကမ်းနားလမ်းဟိုတယ်သို့ ပြောင်းနေခဲ့သည်။ သူထွက်ခွာဖို့ စီစဉ်နေတုန်း သူ့ကိုဖမ်းဖို့ ဦးထွန်းလှအောင်က ထိုစဉ်က ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး ဦးကျော်ငြိမ်းထံ အကြောင်းကြားခဲ့သည်။ ဦးကျော်ငြိမ်းက ဘုရင်ခံထံတင်ပြရာ ဘုရင်ခံက သက်သေအထောက်အထားတွေ ထပ်မံတောင်းဆိုသည်ဟု ဆိုသည်။ နောက်တနေ့ ဦးထွန်းလှအောင်က သူမထွက်ခွာမီ ရုတ်တရက် ထပ်သွားပြီး ဦးစော၏နောက်ဆုံးစာကိုပြသည်။ ဘင်ကလင်က ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့သွားပြီး သူ့ကိုဖမ်းလို့မရကြောင်း သူ့အနေဖြင့် သံတမန်ရေးရာ အကာ အကွယ်များ ရှိထားကြောင်း ပြောပါသည်။ ဤကိစ္စအပေါ် ဦးခင်အောင်ရေးထားသည်မှာ “အမှန်ကတော့ မစ္စတာဘင်ကလင်အနေနှင့် ဗိုလ်ချုပ်တို့ လုပ်ကြံခံရမှုမှာ ၎င်းဘယ်လိုပတ်သက်သလဲဆိုတာ အသေအချာသိလို့ပဲ ဖြစ်တယ်” ဟု ဆိုထားပါသည်။ ဦးထွန်းလှအောင်က သူ့ကိုမြန်မာနိုင်ငံမှ အပြီးအပိုင် ထွက်သွားရန်ပြောခဲ့သည်ဟု ဆိုပါသည်။ ထိုနေ့ ၄ . ၉ . ၄၇ နေ့ကစပြီး ၎င်းဘယ်ရောက်သွားသည် အစမပေါ်တော့ ဟုဆိုသည်။

၈။ ဗီစီယန်သည် ဘရင်းဂန်း (၂၀၀) နှင့် ကျည်ဆံများစွာ ဦးစောကိုထုတ်ပေးခဲ့သူဖြစ်၍ ဤလုပ်ကြံမှုနှင့် ပတ်သတ်ရာတွင် အရေးအပါဆုံးသူ ဖြစ်သည်။ နောက်ဘက်ကလင်ဆိုသူမှာလည်း ဗြိတိသျှသံတမန်ဖြစ်၍ အရေးပါသူပင်ဖြစ်သည်။ ဗိုလ်မှူးယန်းကို ဖမ်းဆီးပြီးစစ်ဆေးသောအခါတွင်လည်း ၎င်း၏ ပြောဆိုချက်အရ ဦးစောနှင့် ဗြိတိသျှကောင်ဆယ်မှ ဘက်ကလင်တို့၏ ဆက်သွယ်မှုသည် သာမန်ထက်ပို၍ ဆက်သွယ်မှုရှိကြောင်း ဆိုထားပါသည်။ ဗြိတိသျှအစိုးရမှ ထိုအရေးပါသူ (၂) ဦးထံသို့ ဦးစောက အရေးကြုံသောအခါ ငွေတွေအတင်းလှမ်းတောင်းယူပုံတွေကို ထောက်ရှု၍ ထိုလုပ်ကြံမှုတွင် ဗြိတိသျှ အစိုးရတို့ပါဝင်နိုင်ပုံကို သိမြင်ယူဆနိုင်ပေသည်။

၉။ နောက်ဆုံး အဋ္ဌမအထောက်အထားမှာ -

ဦးခင်အောင်စာအုပ်အရ အထက်ပါဗီစီယန်း၏ နောက်ဆုံးအဖြစ်အပျက်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဖော်ပြထားပုံအရ ၎င်းဗီစီယန်းသည် ၁၉၄၉ ခုနှစ် မေလ အင်းစိန်တိုက်ပွဲမှ ကရင်များဆုတ်သွားရာတွင် အင်းစိန်ထောင်မှ လိုက်ပါသွားပြီး ၁၉၅၀ ခုနှစ်အထိ ကော့ကရိတ်မြို့အနီးတွင် စောဘဦးကြီးနှင့် အတူ ရှိနေခဲ့သည်။ မြန်မာအာဏာပိုင်များက သူ့ကိုသတ်လိုက်ပြီဟု ဆိုသော်လည်း သူသည် ၁၉၅၀ ခုနှစ် အလယ်ပိုင်းလောက်တွင် ထိုင်းနိုင်ငံမှတစ်ဆင့် အင်္ဂလန်သို့ ပြန်သွားပြီး ၁၉၈၀ ခုနှစ်လောက်တွင်မှ ကွယ်လွန်သွားသည်ဟု ဆိုထားပါသည်။ အမှုကြီးအတွက် အရေးကြီးပုဂ္ဂိုလ်လွတ်မြောက်သွားပုံ ဖြစ်ပါသည်။ ဤတွင်လည်း ဗြိတိသျှအစိုးရတို့ ပါဝင်နိုင်ပုံကို ထင်ဟပ်သည်။

အထက်ဖော်ပြပါ အထောက်အထားများကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်တို့လုပ်ကြံမှုကြီးတွင် ဗြိတိသျှအစိုးရတို့ ပါဝင်ကြောင်း ကျနော်ကောင်းစွာထင်မြင် ယူဆပါသည်။ အထက်ဖော်ပြပါ အထောက်အထားများအနက် နံပါတ် (၂) ဗီစီယန်းက ဦးစောအား ဘရင်းဂန်း (၂၀၀) နှင့် ကျည်ဆံများထုတ်ပေးမှုသည်။ ဗြိတိသျှအစိုးရတို့ ပါဝင်ကြောင်းအထင်အရှားဆုံး အချက်ကြီးဖြစ်သည်။ ဒုတိယထင်ရှားသည့်အချက်မှာ နံပါတ် (၃) အရ လုပ်ကြံရေးအတွက် လက်နက်များ ကျည်ဆံများရောင်းတဲ့ ဗိုလ်မှူးယန်းနှင့် လန့်စဒိန်းတို့ အမှုဖြစ်သည်။ ဗီစီယန်း၏ ဘရင်းဂန်း (၂၀၀) နှင့်ကျည်ဆံများ ဦးစောအားထုတ်ပေးမှုသည် လုပ်ကြံမှုကြီး ဖြစ်ရန်တွန်းဆော်ပေးရုံမျှမက နောက်ပိုင်းဦးစော အာဏာရရေး ပုန်ကန်ထင်ကြွရေးအတွက်ပါ ရည်ရွယ်သည်ဖြစ်သဖြင့် ထိုစဉ်က ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ဖဆပလ တပ်ပေါင်းစုကြီးအောက်တွင် စည်းလုံးညီညွတ်လာနေသော မြန်မာပြည်ကြီးကိုလည်း ပြည်တွင်းစစ်ဖြင့် ပြိုခွဲအားနည်းသွားစေရန် လုပ်သော လုပ်ကြံမှုကြီးတခု လည်းဖြစ်သည်။ ၎င်းမှဆက်၍ တွေးခေါ်နိုင်သည်မှာ ဦးစောလုပ်မသွားနိုင်သည့် နောက်ပိုင်းဖြစ်လာသော ဗမာပြည်၏ ပြည်တွင်းစစ်များ ဖြစ်လာအောင် လုပ်ရာတွင်လည်း ဗြိတိသျှအစိုးရတို့ တနည်းတဖုံပါဝင်ကြသည်ကို မျှော်မှန်းသိမြင်နိုင်ပေသည်။

အထက်ပါအကြောင်းများကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ ခေါင်းဆောင်ကြီးများ လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်မှုတွင် ဗြိတိသျှအစိုးရတို့ ပါဝင်သည်ကို ကျနော် ထင်မြင်ယုံကြည်ရုံမျှမက ယခုနှစ် (၅၀) ကျော်ကြာ ဗမာပြည် ပြည်တွင်းစစ်ကြီး ဖြစ်လာအောင် ဖန်တီးကြရာတွင်လည်း ဗြိတိသျှအစိုးရတို့ တနည်းတဖုံပါဝင် နိုင်ကြောင်းလည်း ကျနော်ထင်မြင်ယူဆပါသည်။

ဤသည်များမှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းလုပ်ကြံခံရမှု အနှစ် (၅၀) မြောက် အထိမ်းအမှတ်အတွက် ဘီဘီစီအသံလွှင့်ဌာနမှ ကျနော်နှင့် တွေ့ဆုံ မေးမြန်းခန်းမှ မေးခွန်း အမှတ် (၁) (၂) နှင့် ၎င်းတို့အပေါ် ကျနော်၏ ဖြေကြားချက်များ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုမေးမြန်းခန်းတွင် မေးခွန်းပေါင်း (၁၃) ခု မေးခဲ့ရာ တချို့မေးခွန်းများမှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်ရော ထိုခေတ် ထိုကာလ (၁၉၄၇ . ၄၈) အတွင်းက နိုင်ငံရေးအခြေအနေများနှင့်ပါ ပတ်သတ်နေရာ ထိုမေးခွန်းများနှင့် အဖြေများကိုလည်း ယခုထည့်သွင်းဖော်ပြလိုက်ပါသည်။ မေးခွန်းအမှတ် (၁၁)။ ။ ဗိုလ်ချုပ်မကွယ်လွန်မီ ရက်သတ္တပတ်အချို့အတွင်း ကွန်မြူနစ်များနှင့် ဆက်ဆံရေးမည်သို့ ရှိပါသလဲ။ ဖြေ။ ။ ထိုကာလအခြေအနေများ ကျနော်တိတိကျကျ မမှတ်မိတော့ပေ။ သို့ရာတွင် ထိုဝန်းကျင်ကာလ ယေဘုယျအခြေအနေ ကျနော်လေ့လာသိရှိမှတ်သား မိသလောက် ပြောပြပါမည်။

၁။ ၁၉၄၆ နှစ်ဦးပိုင်းလောက်ကစပြီး ဗမာပြည်တွင် ကွန်မြူနစ်ပါတီ (၂) ခု ဖြစ်နေပါသည်။ ပထမက ယခုလက်ရှိ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ CPB ဖြစ်ပါသည်။ ဒုတိယမှာ CPB ပါတီမှ ၁၉၄၆ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ခွဲထွက်သွားသော ထင်ရှားသော သခင်စိုးဦးဆောင်သည့် အလန်ကွန်မြူနစ်ပါတီ ဟူ၍နှစ်ပါတီ ဖြစ်နေပါသည်။

၂။ ခွဲထွက်သွားသော အလန်ကွန်မြူနစ်ပါတီမှ ခေါင်းဆောင် သခင်စိုးက ထိုကာလ ဗမာ့တော်လှန်ရေး၏ ကျောရိုးမထွင် ဖြစ်နေသော ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း (CPB) ပါတီနှင့် ဗိုလ်ချုပ်ဦးဆောင်သော အမျိုးသားညီညွတ်ရေးတပ်ဦး ဖြစ်သော ဖဆပလ အဖွဲ့တို့ကို ဦးစွာ ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် CPB နှင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို ဖြစ်ပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကို တိုက်ခိုက်ရာတွင် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးတွေ့ပါ နိမ့်ကျပြီးထန်စွာ တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ၎င်းတိုက်ခိုက် မှုများမှာ ၁၉၄၇၊ ဇူလိုင်လ ဗိုလ်ချုပ်တို့ကျဆုံးခါနီးအထိ ဖြစ်နေသည်ဟု ထင်ရပါသည်။

၃။ (CPB) ကလည်း ၁၉၄၇ ခုနှစ် စောစောပိုင်းကတည်းက ဖဆပလ နှင့် ညီညွတ်ရေးကြွေးကြော်နေရင်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ဖဆပလ တို့ကို အပြန်အလှန် တိုက်ခိုက်ကြပါသည်။ အထူးသဖြင့် ထိုနှစ်ဧပြီလ ရွေးကောက်ပွဲကာလအတွင်း ဖြစ်သည်။ သူတို့၏တိုက်ခိုက်မှုမှာ ဗိုလ်ချုပ်တို့ ဘုရင်ခံ အစိုးရအဖွဲ့တွင် ပါဝင်မှုနှင့် အောင်ဆန်း - အက်တလီစာချုပ်ပေါ် အဓိကထားသည်။ သို့သော် မေလလောက်ကစပြီး ကွန်မြူနစ် - ဖဆပလညီညွတ်ရေး ရှေ့တန်းတင်ပြီးနောက် တိုက်ခိုက်မှုများ လျော့နည်းလာသည်။ ဗိုလ်ချုပ်က ထိုနှစ်စောစောပိုင်းက (၁၅ . ၂ . ၄၇) က ဖဆပလ ဦးစီအဖွဲ့အစည်းအဝေးတွင် ပြောသည်မှာ “ပေါင်းချုပ်ရင် (သိန်း-သန်း) (CPB) ပါတီနဲ့တော့ ပေါင်းနိုင်တယ်” ဟု ပြောခဲ့ဖူးသည်။ နောက်ကျဆုံးခါနီး ၁၃ . ၇ . ၄၇ နေ့ ဗိုလ်ချုပ်မိန့်ခွန်းတခု တွင် “ဗမာပြည်မှာ လူမျိုးအချင်းချင်းမကွဲဖို့ လူငယ်ပိုင်းဖြစ်တဲ့ လက်ဝဲသမားအချင်းချင်းမကွဲဖို့ သတိပေးလိုတယ်” ဟု ပြောခဲ့သည်။ ဤသည်မှာ (CPB) ကို ရည်ရွယ်ပြီးပြောတာ ဖြစ်ပါသည်။ (CPB) ၏ ဖဆပလနှင့် ပြန်ပေါင်းရေးကြွေးကြော်သံကြောင့် ကျဆုံးခါနီးတွင် (CPB) နှင့် အတိုက်အခိုက် လျော့နည်း လားပုံရသည်ကို သတိ ထားမိသည်။ ကျနော်ထိုကိစ္စ ဤမျှလောက်သာ ပြောနိုင်ပါသည်။ (မှတ်ချက်- ၁၉၄၆ အောက်တိုဘာတွင် ဖဆပလမှ (CPB) ထုတ်ပစ်ခံရသည်။)

မေးခွန်းအမှတ် (၁၂)။ ။ ကွန်မြူနစ်များတောမခိုနိုင်အောင် သူကာကွယ်နိုင်မလား၊ ကာကွယ်နိုင်မယ်ဆိုရင် ဘယ်လိုနည်းနဲ့ ကာကွယ်နိုင်မလဲ။ ဖြေ။ ။ ကွန်မြူနစ်များတောမခိုအောင် ဗိုလ်ချုပ်ကာကွယ်နိုင်မယ်လို့ ကျနော်ယုံကြည်ပါသည်။ ဤသည်ကို ထိုခေတ်နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်အများကလည်း ၁၀

သဘောတူနိုင်ပါသည်။

ဒါကိုကာကွယ်မည်ဆိုလျှင် မည်သည့်နည်းနဲ့ ကာကွယ်မလဲ။

ဒါကိုရှင်းပြရန်မှာ ဗိုလ်ချုပ်သည် ကွန်မြူနစ်များ တောမခိုစေလိုသော ဆန္ဒအလွန်ကြီးမားစွာ ရှိခဲ့ပါသည်။ ဤသည်မှာ တိုင်းပြည်စည်းလုံးညီညွတ်မှု ပြိုကွဲမှာစိုးရိမ်လို့တကြောင်း နောက်ဒီမိုကရေစီတရား ပျက်သွားမှာစိုးရိမ်လို့တကြောင်း အဓိက ထိုအချက် (၂) ရပ်ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုပြင် ကွန်မြူနစ်များ အပေါ် အားထားမျှော်လင့်ချက်များလည်း ရှိနေပါသေးသည်။ ထို့ကြောင့်တောမခိုဖြစ်အောင် သူသာရှိနေလျှင် ငြိမ်းချမ်းစွာ ဝင်ကာကွယ်မှာ ဖြစ်ပါသည်။ ကာကွယ်နိုင်သော အင်အားနှင့် စွမ်းရည်လည်းရှိနေပါသည်။ ဤသည်ကို အောက်ပါအတိုင်း ရှင်းလင်းတင်ပြသွားပါမည်။

ပထမ တိုင်းပြည်စည်းလုံးညီညွတ်ရေးအတွက် သူ့ဆန္ဒ၊ သူပြောပုံ၊ သူလုပ်ကိုင်ခဲ့ပုံတချို့ကို အကျဉ်းတင်ပြပါမည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ဗမာ့တော်လှန်ရေးအတွက် လက်နက်ကောင်း (၃) လက်ကို ဖန်တီးတည်ဆောက်ပေးခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်သည်။ ပထမ တော်လှန်ရေးကို ဦးဆောင်ရန်အခြေခံ ကောင်းသော လူတန်းစားပါတီတရပ် ရှိအပ်သည်ဟု ယူဆပြီး ယခုလက်ရှိ (CPB) ကို ၁၉၃၉၊ ဩဂုတ်လမှာ စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ဒုတိယ ဗမာ့တော်လှန်ရေး တွင် ခွန်အားစွမ်းအင်ရှိသော အမျိုးသားလက်နက်ကိုင် စစ်တပ်ကြီးတရပ် ရှိရမည်ဆိုပြီး ၁၉၄၀-၄၁ မှာ လက်ရှိဗမာ့တပ်မတော်ကြီးကို စတင်ထူထောင် ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့သည်။ တတိယ နယ်ချဲ့နှင့် ဖက်ဆစ်တို့ကို တော်လှန်တိုက်ခိုက်ပြီး လွတ်လပ်ရေးကို ရယူရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ လွတ်လပ်ပြီး တိုင်းပြည် တည်ဆောက်ရန်လည်းကောင်း၊ တိုင်းပြည်ညီညွတ်ဖို့ လိုသည်ဆိုပြီး အမျိုးသား ညီညွတ်ရေးတပ်ပေါင်းစုကြီးများ ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်က ညီညွတ်ရေးသည် တိုင်းပြည်၏ အင်အားဖြစ်သည်။ တော်လှန်ရေးတလျှောက်လုံးအတွက် ပင်မအုတ်မြစ်ဖြစ်သည်။ လွတ်လပ်ရေး အတွက်သာမက လွတ်လပ်ပြီးတိုင်းပြည်သစ် ထူထောင်ရေးတလျှောက်လုံးလည်း လိုအပ်သည် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးမှာဖြစ်စေ၊ တိုင်းပြည်ကာကွယ်ရေးမှာ ဖြစ်စေ အားလုံးမှာ ညီညွတ်ရေးရှိဖို့လိုသည်။ ညီညွတ်ရေးသည်ထာဝရနှင့် အရာရာမှာလိုအပ်သည့် သဘောများပြောကြားခဲ့ပါသည်။ နောက်ကျဆုံးခါနီး ဇူလိုင် (၁၃) ရက်မှာပင် ညီညွတ်ဖို့ပြောသွားပါသေးသည်။ သူ့မိန့်ခွန်းများတွင် ညီညွတ်ရေးအရေးကြီးမှုကို များစွာပြောခဲ့ပါသည်။

ညီညွတ်ရေးအတွက် ဗိုလ်ချုပ်၏ဆောင်ရွက်ခဲ့ပုံများကို ပြန်ကြည့်လျှင် ပထမဆုံး ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးစခိုန် နယ်ချဲ့တော်လှန်ရေးအတွက် ၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင် မြန်မာတိုင်းရင်းသားအရင်းရင်းများ အဓိကဖြစ်သော ဗမာ့ထွတ်ရပ်ဂိုဏ်း အဖွဲ့ကြီးကို တို့ဗမာသခင်အစည်းအရုံးကြီးကို အခြေခံ၍ ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့် နောက် ၁၉၄၄ ဩဂုတ်လတွင် ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးအတွက် ကွန်မြူနစ်ပါတီတို့နှင့်တွဲ၍ အပလအမျိုးသားညီညွတ်ရေး တပ်ပေါင်းစုကြီး ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ နောက်ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးနှင့် အနာဂတ်အရေးအတွက် မြန်မာတိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတို့နှင့် သွေးစည်းညီညွတ်ရေး ပင်လုံစာချုပ်ကြီးကို ၁၉၄၇ ဖေဖော်ဝါရီမှာ ချုပ်ဆိုနိုင်ခဲ့သည်။ လူမျိုးစုကြီးတစ်ခုဖြစ်သော ကရင်အမျိုးသားတို့နှင့်မူ ၁၉၄၄-၄၅ ကတည်းက ကရင်အမျိုးသား လက်နက်ကိုင်တပ်ရင်းတရင်း ဖွဲ့ပေးပြီး စတင်စည်းရုံးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်ဟာ တိုင်းပြည်စည်းလုံး ညီညွတ်ရေးအတွက် သူ၏ဆန္ဒပြောဆိုချက်နှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များကြောင့် မြန်မာ့သမိုင်းပညာရှင်များက ချီးကျူး ခဲ့ကြသည်။ ဗြိတိသျှလူမျိုးသမိုင်းပါမောက္ခ လု(စ်)က ၁၉၄၈ လောက်က ပြောခဲ့သည်မှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ဗမာ့သမိုင်းတွင် စတုတ္ထမြောက် တနိုင်ငံလုံးကို စည်းလုံးသွားနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်သည်။ သူ့အရင် (၃) ဦးမှာ ပထမ ဘုရင်နော်ရထာ (AD ၁၀၄၄-၁၀၇၇) ဒုတိယ ဘုရင်နောင်ဘုရင် (AD ၁၅၅၀-၁၅၈၁) တတိယ ဘုရင် အလောင်းဘုရား (AD ၁၇၅၂-၁၇၆၀) တို့ဖြစ်သည်။ စတုတ္ထမှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း (AD ၁၉၁၅-၁၉၄၇) ဖြစ်သည်ဟု ချီးကျူးခဲ့ကြသည်။ ထို့အပြင် ဗိုလ်ချုပ်သည် လက်ရုံးရည်နဲ့မဟုတ် နှလုံးရည်နဲ့သာ တည်ဆောက်သည်ဟုလည်း ပြောကြသည်။ တချို့သမိုင်း ဆရာများက ပြောကြသေးသည်မှာ ဗမာနိုင်ငံတွင် ငြိမ်းချမ်းစွာနှင့် လူမျိုးစုအားလုံးကို ပါဝင်အောင် စည်းရုံးပြီးနိုင်ငံတည်ဆောက်နိုင်သူမှာ ကျန်စစ်သားဘုရင်က လွဲလျှင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတဦးတည်းသာ ရှိသည်ဟု ဆိုကြပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ဗမာ့တော်လှန်ရေးအတွက် အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို သိပ်လိုလားပြီး ရအောင်လဲ တည်ဆောက် ခဲ့သူ၊ တည်ဆောက်နိုင်သူ ဖြစ်သည်။ ဤသည်မှာလည်း သူလုပ်ကြံခံရသော အကြောင်းရင်းတခု ဖြစ်သည်ဆိုသည်ကို ရေးခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ အမျိုးသားစည်းလုံး ညီညွတ်ရေးကို တလျှောက်လုံး လိုလားတည်ဆောက်ခဲ့သူ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် အမျိုးသားညီညွတ်ရေးကို ပြိုကွဲရေးဖြစ်စေမည့် ကွန်မြူနစ်များ တောခိုမည့်အရေးကို မည်သို့မျှလိုလားမည်မဟုတ် နည်းလမ်းရှိသမျှကာကွယ်မှာ ဖြစ်ကြောင်းရှင်းလင်းစွာ မြင်နိုင်ပေသည်။ ဤသည်မှာ ပထမအကြောင်းရင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဒုတိယအကြောင်းရင်းမှာ ဗိုလ်ချုပ်၏ ဒီမိုကရေစီစိတ်ဓာတ် ဖြစ်ပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်သည် သူရသတ္တိရှိပြီး မိမိကိုယ်မိမိယုံကြည်သူလည်းဖြစ်ကာ ခိုင်မာသည့်စာရိတ္တနှင့် တရားမျှတစိတ်ဓာတ်ရှိသူ၊ အချုပ်မှာ ဒီမိုကရေစီစိတ်ဓာတ် အပြည့်အဝ ရှိသူဖြစ်သည်။ သူ့မိန့်ခွန်းများအရ ဘယ်လိုဗမာပြည်မျိုး တည်ဆောက်လိုသည် ဆိုရာမှာ လွတ်လပ်ပြီးနောက် တည်ဆောက်မည့်နိုင်ငံ၏ အခြေခံ (၃) ချက်ကို ပြောခဲ့သည်။ စီးပွားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအရ ဆင်းရဲခြင်း ပပြောက်တဲ့ ခေတ်မီနိုင်ငံတော်သစ်ဖြစ်ဖို့ နိုင်ငံရေးအရဒီမိုကရေစီကျဖို့နှင့် တတိယမှာ တည်ငြိမ်အေးချမ်းသော နိုင်ငံဖြစ်ဖို့ဟူသော အချက် (၃) ချက်ကို ဦးတည်ပြီးပြောခဲ့သည်။ ၁၉၄၅ ခုနှစ် စတုတ္ထအကြိမ်မြောက် နိုင်ငံခေါင်းဆောင်များအစည်းအဝေးတွင် ပြောသည်မှာ “ဒီမိုကရေစီဝါဒသာလျှင် လွတ်လပ်ရေးနှင့် ဆီလျော်တယ်။ ဒီဝါဒသာငြိမ်းချမ်းရေးကို အားပေးတယ်။ ဒီဝါဒကိုသာ ကျနော်တို့ရည်ရွယ်တယ်။” လို့ပြောခဲ့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်တို့ ခေါင်းဆောင်များသည် ၁၃၀၀ပြည့် (၁၃၀၈-၃၉) ကာလမှစ၍ ဗမာ့တော်လှန်ရေးလမ်းကြောင်းကိုသုံးဆင့်ခွဲ၍ ညွှန်ပြခဲ့သည်။ ပထမအဆင့်က လွတ်လပ်ရေး၊ ဒုတိယအဆင့်က ဒီမိုကရေစီရေး၊ တတိယအဆင့်ကျမှ ဆိုရှယ်လစ်ရေးဖြစ်သည်။ ဗိုလ်ချုပ်သည် ပထမအဆင့် လွတ်လပ်ရေးကိုသာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ပြီး ဒုတိယအဆင့် ဒီမိုကရေစီရေးအတွက် မိန့်ခွန်းများသာ အဓိကပြောခဲ့နိုင်ပြီး ကွယ်လွန်ခါနီး တစ်ဝတ်တိုင်း အာဏာရခဲ့သည့် ကာလအတွင်းတွင်သာ ဒီမိုကရေစီလုပ်ဟန်တချို့ ပြသသွားနိုင်ခဲ့ပါသည် ဗိုလ်ချုပ်သည် ဂျပန်ဖက်ဆစ်စိုးမိုးထားသည့် ကာလမှာပင် ဒီမိုကရေစီတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၃ ဩဂုတ်လ (၁) ရက် ဂျပန်က လွတ်လပ်ရေးအတု ပေးသည့်အပေါ် ဒီမိုကရေစီနှင့် မကိုက်ညီသော လွတ်လပ်ရေးမျိုးဖြစ်သည် ဆိုသည်ကို အခွင့်ကြိုတိုင်းတလျှောက်လုံး ပြောခဲ့သည်။ အပြင်းအထန်ဆုံးပြောသည်မှာ ၁၉၄၃ ခုနှစ်ကုန်ခါနီး ကိုယ့်မင်းကိုယ်ချင်း (ချာချီလမ်း) အာဂျူလယ်များအစည်းအရုံးတွင် လူငယ်ခေါင်းဆောင်တွေနှင့် စစ်ဘက်ခေါင်းဆောင်တွေကို ပြောသည့်မိန့်ခွန်း ဖြစ်သည်။ ဘာလုပ်ကြမည်နည်း ဆိုသည်ကို ညွှန်းသည့်သဘောလဲ ပါပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်၏ ဒီမိုကရေစီ

ကြေးကြော်သံမှာ “လူအများဆုံးအတွက် အကောင်းဆုံးအကျိုးပြုနိုင်မယ့် လူများစုကကြီးကိုင်နိုင်တဲ့ ဒီမိုကရေစီ”ဟု အကြိမ်ကြိမ်ပြောခဲ့သည်။ နောက်တနေရာမှာ ပြောသည်မှာ “လူတန်းစားတွေ ကွဲနေသမျှကာလပတ်လုံး အားလုံးအတွက်ကောင်းမယ့် ဒီမိုကရေစီမဖြစ်နိုင်သေးဘူး ဒါပေမဲ့ အစိုးရကလူများစု ဆင်းရဲသားတွေကိုပင်းတဲ့ ဒီမိုကရေစီမျိုး ဖြစ်ရမယ်။” ဟုပြောခဲ့သည်။ “အနောက်တိုင်းဒီမိုကရေစီလို အရင်းရှင်လူတန်းစား တဦး တည်းကသာ ကြီးကိုင်တဲ့ဒီမိုကရေစီမျိုးမဟုတ်ဘဲ လူများစုဖြစ်တဲ့ အလုပ်သမား၊ လယ်သမား၊ လူလတ်တန်းစားများ အခြေခံပြီး အမျိုးသားအရင်းရှင်များပါ ပါဝင်တဲ့တပ်ပေါင်းစု ဒီမိုကရေစီမျိုးလိုတယ်” ဟုလည်း တနေရာမှာဆိုခဲ့ပါသည်။ “ဂျပန်ပြည်မှာလို စစ်ဘက်က လက်ဝါးကြီးအုပ်ပြီး တိုင်းပြည်လွှတ်တော်က ဘာမှအစိုးမရတဲ့ စစ်အာဏာရှင်ဝါဒမျိုး မရှိအောင် စစ်ဘက်ကို တိုင်းပြည်လွှတ်တော်က အုပ်စိုးနိုင်ခွင့်ရှိရမယ်။ နောက်လွတ်လပ်စွာ ပြောဆိုခွင့်၊ စည်းရုံးခွင့်၊ စီတန်းလမ်းလျှောက်ခွင့်များ ရှိရမယ်” ဟုလည်း တကြိမ်မကပြောဖူးပါသည်။ နောက် ဂျပန်မှာ စစ်ဝါဒလွှမ်းမိုး အာရှတိုက်ကြီးနှင့် သူတိုင်းသူပြည်သား လူထုကြီးပါ ထိခိုက်နစ်နာရပုံတွေလဲ မကြာခဏပြောခဲ့ပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်သည် ဒီမိုကရေစီလုပ်ငန်းကို အကောင်အထည်ဖော် မသွားနိုင်ခဲ့၊ အဓိကအားဖြင့် မိန့်ခွန်းများလောက်သာ ထားသွားနိုင်ခဲ့သည်။ သို့သော် ၁၉၄၆ - ၄၇ ခုနှစ်များအတွင်း တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအာဏာအတွင်း ခေတ္တ - လပိုင်းမျှ အာဏာကိုင်သွားရစဉ် သူ၏ဒီမိုကရေစီလုပ်ဟန်များ အများကြီးကို ကျနော်တို့ တွေ့ခဲ့ရပါသည်။ ပထမ မှာ သူ့ကိုပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရပါ ပြင်းထန်စွာ တိုက်ခိုက်နေသော သခင်စိုး၏အလံနီကွန်မြူနစ်ပါတီ မတရားသင်း ကြေညာခံထားရမှုကို သူ့ဘုရင်ခံအမှုဆောင် အစိုးရအဖွဲ့ထဲ ၁၉၄၆ အောက်တိုဘာလလောက်က ဝင်ပြီးနောက် နိုဝင်ဘာ - ဒီဇင်ဘာလောက်တွင် တရားဝင် အသင်း အခွင့်အရေးများ ချက်ချင်းပြန်ပေးသည်။ ထိုကာလ အတောအတွင်းမှာလည်း စစ်ပြီးနောက် ထုတ်ထားသော ကာကွယ်ရေးဥပဒေများ ရုပ်သိမ်းပေးခဲ့သည်။ ပြီးနောက် စစ်ကြီးအတွင်းက ဖြစ်ခဲ့သော အမှုမှုများကို ပလပ်ပစ်ရန် ဥပဒေပြုခဲ့သည်။ တိုင်းပြည်တွင်း ဆူပူထကြွမှုများကို လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်များ ကြေညာခဲ့သည်။

ဗိုလ်ချုပ်၏ မြင့်မားသော ဒီမိုကရေစီစိတ်ဓာတ်ကို ကျနော်တို့အားလုံး မြင်တွေ့နိုင်သည့် ထင်ရှားသော တချက်မှာ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးအပြီး ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးသွားပြီးနောက် ၁၉၄၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် စစ်တပ်အတွက် ကန့်သတ်ချုပ် ချုပ်ပြီးသည့်နောက်တွင် သူ့အနေဖြင့် တိုင်းပြည် အကျိုးကို စစ်သားဘဝထက် နိုင်ငံရေးဘက်ပိုလိုအပ်မည်ထင်ပြီး နိုင်ငံရေးဘက်သို့ ကူးပြောင်းသွားသည့်အခါ သူ့စွဲစည်းတည်ထောင်ခဲ့သည့် တပ်မတော်အပေါ် သံယောဇဉ်နှင့် တပ်ကောင်းရေး စေတနာတွေသာရှိပြီး စစ်တပ်၏အခွင့်အရေး အရှိန်အဝါများကို သူ့နိုင်ငံရေးအတွင်း ဆွဲယူအသုံးချခြင်းမရှိ သန့်သန့်ရှင်းရှင်းနှင့် ရိုးသားစွာ နိုင်ငံရေးဘက်သို့ ကူးပြောင်းသွားခြင်းကို မြင်တွေ့နိုင်ပေသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ အချက်အချို့များကပင် ဗိုလ်ချုပ်၏ ဒီမိုကရေစီစိတ်ဓာတ် အဘယ်မျှ ရင့်သန်ခိုင်မာနေသည်ကို ပြဆိုနေပေသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးအောက်တွင် ကွန်မြူနစ်တွေကို ဒီမိုကရေစီမေးသံ ဥပဒေပြင်ပတောတွင်းတွန်းပို့မည့် လုပ်ရပ်များကို ကြည့်နေမည်မဟုတ်။ မုချပင် ဖယ်ရှားပစ်မည်ဆိုသည်ကို အားလုံးသိမြင်နိုင်ပါသည်။ ဤသည်မှာ ကွန်မြူနစ်များ တောတွင်းမရောက်အောင် မုချကာကွယ်ဖယ်ရှားမည့် ဒုတိယအကြောင်း ဖြစ်ပါသည်။

တတိယအကြောင်းတချက်လည်း ကျနော်တို့တွင် ရှိနေပါသေးသည်။ ထိုအကြောင်းမှာ (CPB) ပါတီသည် သူ့ကိုတိုင်ဦးဆောင်ပြီး ၁၉၃၉ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ (၁၅) ရက်နေ့တွင် စတင်တည်ထောင်ပေးခဲ့သော ပါတီဖြစ်သည်။ သံယောဇဉ်တစ်ခုတရား ရှိနေနိုင်မှာကိုလည်း ကျနော်တို့ သိမြင်နိုင်သည်။ နောက် ဗိုလ်ချုပ်သည် ကွန်မြူနစ်ဝါဒနှင့် ကွန်မြူနစ်ပါတီအပေါ် ရန်သူကဲ့သို့ ဘယ်တုန်းကမှ သဘောမထားခဲ့၊ ထိုသို့ သဘောမထားရုံမျှမက အနာဂတ် ဗမာတော်လှန်ရေးနှင့် တည်ဆောက်ရေးတွင် ကောင်းမွန်ဖို့နှင့် စည်းလုံးညီညွတ်ကြရန်အတွက် လူငယ်လက်ဝက်ဝဲသမားအချင်းချင်း စည်းလုံးညီညွတ်ကြရန် မကြာခဏ ပြောခဲ့ပေသည်။ ကျဆုံးခါနီး ဇူလိုင် (၁၃) ရက်နေ့က ထပ်ပြီးပြောခဲ့ပါသေးသည်။ ထိုကာလတော်လှန်ရေး၏ အခြေခံအင်အားဖြစ်သော လက်ဝဲသုံးပါတီ CPB, ဆိုရှယ်လစ်ပါတီ, ပြည်သူ့ရဲသော်ပါတီတို့ကို ညီညွတ်စေရန် ကိုယ်တိုင်ရင်ကြားစေ အားထုတ်ပေးခဲ့သည်။ ဆက်ပြီး အားထုတ်မှာလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်တို့မှာ ဗိုလ်ချုပ်၏ ကွန်မြူနစ်များအပေါ် သံယောဇဉ်ရှိခြင်း၊ တိုင်းပြည်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် များစွာအားထား မျှော်လင့်ခြင်း စသည့် ဗိုလ်ချုပ်၏ စိတ်ဓာတ်ဆန္ဒကို ပြခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သူလုပ်ကြံခဲ့ရသည့် အကြောင်းရင်းတရပ်မှာ ကွန်မြူနစ်များနှင့် ပြန်ပေါင်းစည်းနိုင်သော အကြောင်း ရှိသည်ဟူသော အချက်ကြောင့်တကြောင်း ဖြစ်ခဲ့ရသည် မဟုတ်ပါလော။

ထိုသို့ကွန်မြူနစ်များကို ရန်သူလို ဘယ်တုန်းကမှ သဘောမထားဘဲ များစွာအကျိုးပြုနိုင်သည့်ဘက်သို့ မျှော်လင့်အားထားပြီး လက်ဝဲညီညွတ်ရေး ကိုပင် ကြိုးစားအားထုတ်နေသော ဗိုလ်ချုပ်သည် ကွန်မြူနစ်များ ကွဲပြားစွာစင်ပြီး တောတွင်းလက်နက်ကိုင်လမ်းနှင့် ရန်သူအဖြစ်သို့ ရောက်သွားအောင် ဖန်တီးပြုလုပ်မှုများကို တွေ့ရှိရသော် အဘယ်မျှလျှင် မတားဆီးမကာကွယ်ဘဲ လစ်လျူရှုနေနိုင်မည်နည်း။ မုချပင် ကာကွယ်မည်ဖြစ်သည်။

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကွန်မြူနစ်များ တောခိုရသည့်အခြေအနေ ရောက်သွားသော် ဖြစ်လာနိုင်သောအချက်ကြီး (၃) ချက်ဖြစ်သည့် တိုင်းပြည်စည်းလုံးညီညွတ်ရေး ပြုကွဲလာမှာကို လည်းကောင်း၊ တိုင်းပြည်ဒီမိုကရေစီ အားနည်းပျက်စီးရာ ကျမှာကိုလည်းကောင်း၊ စည်းလုံးညီညွတ်မှုရှိစွာ တက်ညီလက်ညီ ပူးပေါင်းလုပ်ကိုင်သွားနိုင်ဖို့ များစွာ မျှော်လင့်အားထားနေသည့် လက်ဝဲအင်အားစုလည်းဖြစ်ပြီး တိုင်းပြည်ရဲ့ အခြေခံအမာခံ အင်အားစုလည်းဖြစ်သည့် ကွန်မြူနစ်များ ပြုတ်ထွက်သွားရုံမက ရန်သူအဖြစ် ရင်ဆိုင်ရမှာကိုလည်းကောင်း တူးခါးစွာမလိုလားသည့် ဗိုလ်ချုပ်သည် ထိုကွန်မြူနစ်များ တောတွင်းရောက်ရေး တွန်းပို့လှုပ်ဆောင်ချက်များကို မြင်တွေ့ရသော် မုချပင် မိမိစွမ်းအားကိုသုံးပြီး အစွမ်းကုန် ကာကွယ်သွားမှာသာ ဖြစ်သည်ဆိုသည်ကို ကျနော်တို့အားလုံး ယုံကြည်နိုင်ပါသည်။

ကွန်မြူနစ်များတွင် အဓိကဖြစ်သော CPB ပါတီ တောခိုရတဲ့ အခြေအနေမျိုးမရောက်အောင် တားဆီးနိုင်တဲ့ တိုက်ရိုက်နည်းလမ်းကတော့ ဗိုလ်ချုပ်သည် သူ၏ကြီးမားလှသော နိုင်ငံရေးအင်အားနှင့် ဩဇာနှင့် ထိုစဉ်ကာလက အရေးကြီးတဲ့ လက်ဝဲပါတီသုံးပါတီကြား ဝင်ရောက်ဖြန့်ဖြေ တားဆီးရေး သာ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုစဉ်က ဗမာနိုင်ငံရေးတွင် ဦးဆောင်လုပ်ကိုင်နေကြသော အဓိကပါတီများသည် လက်ဝဲသုံးပါတီ ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ CPB, ဆိုရှယ်လစ် ပါတီနှင့် ပြည်သူ့ရဲသော်ပါတီတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကိုင်တွယ်ရမည့် ထိုပါတီသုံးရပ်၏ ထိုကာလမှာ တည်ရှိနေသော အခြေအနေ သဘောထားကို

ပထမ ဖော်ပြလိုပါသည်။

ပထမ တောခိုက်စွာ မူရင်းဖြစ်နေတဲ့ CPB ပါတီ၏ ထိုစဉ်ကာလ အခြေအနေကို တင်ပြရသော်၊ သူတို့သည် လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲ ဆင်နွှဲလိုသော ပါတီမဟုတ်။ သူတို့မှာ လူထုလူတန်းစား အခြေခံအားရပ်တည်မှု အတော်ကြီးကြီးရှိသော ပါတီဖြစ်သည်။ ၁၉၄၆ - ၄၇ ခုနှစ်များတွင် ၎င်းတို့၏ ဖြူးမြို့နှင့် ပျဉ်းမနားမြို့များမှာ ပြုလုပ်သည့် ညီလာခံ လူထုအစည်းအဝေးကြီးများဟာ သမိုင်းတွင်အကြီးဆုံး လူထုတက်ရောက်မှု အင်အားအကြီးဆုံးဟု ထိုစဉ်က ဆိုကြသည်။ ဒီမိုကရေစီ အတော်အတန်ရှိသည့်အောက်တွင် ငြိမ်းချမ်းစွာ လှုပ်ရှားခွင့်ရလျှင် မိမိတို့လမ်းစဉ်ကို တင်ပြပြီး အောင်မြင်အောင် ချီတက်သွားနိုင်မည် ဆိုသည်ကို ကောင်းစွာယုံကြည်သော ပါတီဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည်ပြည်သူများ ကြီးစွာဒုက္ခမရောက်စေဘဲ သူတို့လမ်းစဉ်ကို ငြိမ်းချမ်းစွာ စည်းရုံးလှုပ်ရှားပြီး သဘာဝအရ ငြိမ်းချမ်းစွာ၊ အေးဆေးစွာ ဆောင်ရွက်သွားလိုကြသည်။ အောင်မြင်နိုင်သည်ကိုလည်း ယုံကြည်ထားသည်။ သို့ဖြစ်၍ သူတို့အလိုအလျောက် တောခို၊ လက်နက်ကိုင်၊ ပြည်တွင်းစစ်တိုက်ရေး မဖြစ်နိုင်ပါ။

ပြည်သူ့ရဲဘော်ပါတီမှာ အဓိကအများစုသည် တော်လှန်ရေးတွင်ပါဝင်ခဲ့သော ရဲဘော်ဟောင်းများဖြစ်သည်။ ဗိုလ်ချုပ်၏ပါတီဟုပင် ပြောနိုင်သည်။ ဗိုလ်ချုပ်စကားနားထောင်ပြီး ဗိုလ်ချုပ်သဘောမတူတာ ဘာမျှလုပ်မည့်ပါတီ မဟုတ်ပေ။ သူတို့အလိုအလျောက် တောခိုလက်နက်ကိုင်မည့် လမ်းစဉ်လည်း မရှိပေ။ CPB ကိုလည်း တောတွင်းမောင်းချရေးလမ်းသို့ ပို့မည်မဟုတ်။ သူ့ရပ်တည်ချက်အတွက် ဗိုလ်ချုပ်ရှိနေပြီးဖြစ်သည်။

ဗိုလ်ချုပ်ဤကိစ္စအတွက် ချဉ်းကပ်ရမှာ အခက်ခဲဆုံးဖြစ်သော ပါတီမှာ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီပင်ဖြစ်သည်။ ထိုပါတီမှာ ပြည်သူလူထုအတွင်း သူ့ဟာသူ ရပ်တည်နိုင်ဖို့ ပြည်သူလူထု ထောက်ခံမှု သိပ်မရှိလှသော ပါတီဖြစ်သည်။ ဤပါတီ၏သမိုင်းတလျှောက်မှာ ထင်ရှားသည့် ခေါင်းဆောင်တဦးဦးနှင့် အစိုးရ အာဏာအတွင်း ဖက်ဆစ်ဆန်မှုအပေါ် အားထားရပ်တည်ခဲ့ရပေသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ရှိစဉ် ဗိုလ်ချုပ်အား မှီခိုရပ်တည်ခဲ့ရသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကွယ်လွန်သောအခါ ဦးနုအား အဓိကမှီခိုပြီး တဖက်က နိုင်ငံရေးအာဏာဖြင့် ဖက်ဆစ်ဆန်မှုနှင့် ရပ်တည်ခဲ့ရသည်။ ၁၉၅၈ ခုနှစ် ဦးနုနဲ့ကွဲသောအခါ ၁၉၆၀ ဖေဖော်ဝါရီလ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပြည်သူတွေ၏ လုံးဝစွန့်ပစ်လိုက်ခြင်းခံရပြီး အာဏာမဲ့သွားသော မကြာခင်လပိုင်းအတွင်း ဗမာ့သမိုင်းဇာတ်ခုံပေါ်ကဆင်းပြီး ကွယ်ပျောက်သွားရသော ပါတီဖြစ်ပါသည်။

ထိုဆိုရှယ်လစ်ပါတီသည် ဗိုလ်ချုပ်ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ဦးနုကိုတဖက်ကမှီခိုပြီး တဖက်ကဖက်ဆစ်အာဏာ တစ်တ်တပိုင်းဖြင့် ရပ်တည်နေရသည်။ ပြည်သူလူထုအတွင်းတွင် CPB နှင့်ယှဉ်ပြိုင်ပြီး ရပ်တည်မနေနိုင်။ ဗိုလ်ချုပ်ကွယ်လွန်ပြီး တနှစ်အတွင်းမှာပင် CPB ကို ဖိနှိပ်လာသည်။ နောက်ဆုံး CPB ကို တောတွင်းမောင်းချရေး ဖြစ်စေသော ရန်ကုန်နှင့်တကွ တပြည်လုံးရှိ ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင်များကို တပြိုင်တည်း အစုလိုက်အပြုံလိုက် ဖမ်းဆီးတော့သည်။ သို့သော်ခေါင်းဆောင်အများသည် မျိုးချစ်ပြည်ချစ်နှင့် လိုလားသူများ၏ ကြိုတင်သတင်းပေးမှုကြောင့် နာရီပိုင်းအတွင်း အချို့လည်း ညအိပ်နေရာမှ ထွက်ပြေး လွတ်မြောက်သွားပြီး တောတွင်းမှ မီးကျိုးမောင်းပျက်လက်နက်နှင့် ခုခံရသည်။ သို့ဖြင့် လူထုတွင်းမရပ်တည်နိုင်သော ဆိုရှယ်လစ်များသည် ဤနည်းဖြင့် CPB ကို တောတွင်းမောင်းချပြီး သောင်းကျန်းသူဆိုကာ ဆိုရှယ်လစ်လွှမ်းမိုးသော စစ်တပ်သို့လွှဲအပ်ဖိနှိပ် ပါတော့သည်။ ဤနည်းဖြင့် ဆိုရှယ်လစ်များသည် စစ်တပ်အားကိုး နယ်ချဲ့အားကိုးဖြင့် ပြည်တွင်းစစ်ကြီးကို ဖန်တီးလိုက်ပါတော့သည်။ ထိုကိစ္စကို ပုဂ္ဂိုလ်အရဦးဆောင် ဆောင်ရွက်သူမှာ ထိုစဉ်က ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးဖြစ်သော ဆိုရှယ်လစ်ပါတီခေါင်းဆောင် ဦးကျော်ငြိမ်းပင်ဖြစ်သည်။ သူသည် ဗမာပြည် ပြည်တွင်းစစ်၏ ပုဂ္ဂိုလ်အရတရားခံနံပါတ် (၁) ဖြစ်သည်။

အထက်ပါ အခြေအနေတွင် ဗိုလ်ချုပ်က ကွန်မြူနစ်များတောခိုရသည့် ဘဝမရောက်အောင်ဝင်ပြီး ဖျန်ဖြေတားဆီးရလျှင် မည်သို့ဖြစ်မည်နည်း။

- CPB က မိမိတို့အတွက် ပိုမိုဆိုးဝါးသည့် တောခိုရမည့်လမ်း မရောက်မည်မို့ ဗိုလ်ချုပ်ဝင်ရောက်ဖျန်ဖြေမှုကို ကြိုဆိုနှာခံကြမှာမလွဲ ဖြစ်ပါသည်။
- ပြည်သူ့ရဲဘော်မှာလည်း သူတို့အနေနှင့် လက်နက်ကိုင်တောခိုဖို့မလို ဗိုလ်ချုပ်ကြံဉာဏ်ဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်ဆန္ဒအတိုင်း ကွန်မြူနစ်များတောခိုရေး လိုလားကြမည် မဟုတ်ချေ။

- ဆိုရှယ်လစ်ပါတီသာ ဗိုလ်ချုပ်စကားနားထောင် လိုသော်လည်း လက်တွေ့အရ ဗိုလ်ချုပ်ကို ဆန့်ကျင်ပြီးလုပ်ရေးမှာ များစွာအကျပ် တွေ့နေသည်။ ဆိုရှယ်လစ်တို့သည် CPB အပေါ်ပြင်းထန်စွာ ဖိနှိပ်လာပြီး နောက်ဆုံး တောခိုသွားရေး ဖြစ်စေသည့် တပါတီလုံးကို တပြိုင်နက်အစုလိုက် အပြုံလိုက် စီးနင်းဖမ်းဆီးမှုမျိုးကို ဗိုလ်ချုပ်ရှေ့မှောက်မှာ လုပ်ကြံမည် မဟုတ်ပေ။ ဗိုလ်ချုပ်ကလည်း အခြေအနေတင်းမာလာလျှင် မုချဝင်ရောက်တားဆီး မှာပင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းဆိုရှယ်လစ်များသည် ဗိုလ်ချုပ်က ကွန်မြူနစ်များအပေါ် ရန်သူလိုသဘောမထားနိုင်သည်ကို အလွန်မကျေနပ်ကြပေ။ ထို့ကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်တို့ လုပ်ကြံခံရစဉ်က ပထမ သခင်စိုး၏ အလံနီပါတီကပင် “ဒါဟာ ဆိုရှယ်လစ်တွေသတ်တာ” ဟူ၍ပင် ကြေညာဖူးသေးသည်။ ဆိုရှယ်လစ်တို့မှာ ဗိုလ်ချုပ်၏ ဖြန့်ဖြေမှုကို မကြိုက်သော်လည်း စဉ်းစားရမည့်အချက် (၂) ချက်ရှိသည်။ ပထမက လက်ရှိ ၎င်းတို့၏ ရပ်တည်မှုမှာ ဗိုလ်ချုပ်ဦးဆောင်ထားသော ဖဆပလ အဖွဲ့ချုပ်တွင်းက ဗိုလ်ချုပ်ကိစ္စပြီး ရပ်တည်နေရသည်။

နောက်တချက်မှာ ဗိုလ်ချုပ်နှင့်ဆန့်ကျင်ပြီး တသီးတခြားရပ်တည်ရန် ၎င်းတို့သည် လူထုအခြေခံမရှိ၍ မဖြစ်နိုင်သောဘဝဖြစ်သည်။ နောက် ဗိုလ်ချုပ်သည် အင်အားကြီးမားပြီး သြဇာကြီးလှသည်။ ဆန့်ကျင်ရန် မဖြစ်နိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့် မလွန်ဆန်နိုင်ဘဲ ဗိုလ်ချုပ်ဖျန်ဖြေတားဆီးမည့် လမ်းကိုမုချ လိုက်ရပေမည်။ သို့ဖြင့် ကွန်မြူနစ်များတောခိုမည့် အခြေအနေမျိုးမရောက်ရန် ဗိုလ်ချုပ်က မုချဖျန်ဖြေတားဆီးနိုင်ပေမည်။

ထို့ကြောင့် အထက်ပါမေးခွန်း (၁၂) အရ ကွန်မြူနစ်များ တောမခိုနိုင်အောင် ဗိုလ်ချုပ်က မုချကာကွယ်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ကာကွယ်နိုင်သည့်နည်းလမ်းမှာ အထက်တွင် ကျနော်ဖော်ပြခဲ့သလို အဓိကအင်အားများဖြစ်သော CPB ၊ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီ၊ ပြည်သူ့ရဲဘော်ပါတီ တို့အကြားဝင်ပြီး ဖျန်ဖြေတားဆီးသော နည်းလမ်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဤသည်များမှာ ကျနော်နှင့် ဘီဘီစီသတင်းထောက်တို့ မေးမြန်းခန်းမှ ကျနော်ထုတ်ဖော်တင်ပြလိုသော အကြောင်းအရာတချို့ ဖြစ်ပါသည်။

ဤနေရာတွင် ကျနော်ရေးဖို့ကျန်ခဲ့သည့် ကိစ္စတခုရေးသားရပါဦးမည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကွယ်လွန်မီက ကျနော်ကို စေခိုင်းခဲ့သည့်ကိစ္စတခုရှိပသေးသည်။

ထိုကိစ္စမှာ -

ဗိုလ်ချုပ်သည် ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးပြီးနောက် သူ့စစ်တပ်ကထွက်ပြီး နိုင်ငံရေးဘက်ကူးပြောင်းလိုက်ရန် ဆုံးဖြတ်ပြီးနောက် တပ်မတော်ကို သူ့ကိုယ်စား ထိန်းသိမ်းအုပ်ချုပ်ရန် လွှဲအပ်ခဲ့ဖို့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုစဉ်းစား ရှာဖွေခဲ့သည်။ သူတည်ထောင်လာခဲ့သော တပ်မတော် အင်္ဂလိပ်တို့နှင့် ပေါင်းစည်းရသည့်

နောက်တွင် ဖောက်ဖောက်ပြားပြားတွေ ဖြစ်လာမှာအလွန်စိုးရိမ်ပုံရသည်။ ရာထူးစဉ်လာ ဝါစဉ်အရ ထိုစဉ်သူ့လက်အောက် ဒုစစ်သေနာပတိ ဖြစ်နေသော ဗိုလ်လက်ျာကိုသာ လွှဲအပ်ရမည်ဖြစ်ရာ ဗိုလ်လက်ျာအပေါ်နိုင်ငံရေးအရ စိတ်ချရမည်ဖြစ်သော်လည်း ကျမ်းမာရေးအရ ရေရှည်အတွက် စိတ်မချရဟု ထင်မြင်ပုံရပါသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံရေးအရ မဖောက်မပြန်စိတ်ချရပြီး အများလေးစားခြင်းလည်းခံရကာ ပါတီအများနှင့်ဆက်ဆံရေးလည်း ကောင်းမွန်သော ကွန်မြူနစ်ပါတီခေါင်းဆောင် တဦးဖြစ်သော သခင်ဗဟိန်းကို စစ်တပ်အား သူ့ကိုယ်စားလှူအပ်ဖို့ စိတ်ကူးဆန္ဒဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ခန့်မှန်းခြေ ၁၉၄၅ ဇူလိုင်လတွင်းလောက်ထင်သည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ကျနော်တို့အား ပြီး သခင်ဗဟိန်းကိစ္စ သူ၏ဆန္ဒနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက် ကို ပြောပြကာ သခင်သန်းထွန်းထံစေလွှတ်၍ သခင်ဗဟိန်းကို စစ်တပ်ကိုလွှဲရန် ပေးဖို့ရန်သွားတောင်းခိုင်းပါသည်။ ကျနော် သခင်သန်းထွန်းထံ သွား၍ ထိုကိစ္စကို ပြောပြပါသည်။

ထိုစဉ်ကလက် ကျနော်တို့ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီမှာ ဘရောက်ဒါဝါဒဝင်နေရာ အနာဂတ်လွတ်လပ်ရေး တော်လှန်ရေးလုပ်ငန်းများမှာ စစ်ရေးအရ အကြမ်းဖက်လှုပ်ရှားမှုများမလိုဘဲ ငြိမ်းချမ်းစွာဖြင့် လူထုစည်းရုံးလှုပ်ရှားမှုဖြင့် အောင်မြင်နိုင်သည်ဟူသော အယူအဆစွဲမြဲစွာ ယုံကြည်နေသည့် ကာလဖြစ်ရာ စစ်တပ်လုပ်ငန်းအပေါ် ဒါလောက်အာရုံမထားတော့ဘဲ လူထုလူတန်းစား စည်းရုံးရေးသာ အဓိကအာရုံထားနေသော ကာလဖြစ်သည်။

သခင်သန်းထွန်းက ရှေ့မှာစစ်တပ်လုပ်ငန်းဟာ ဒါလောက်အရေးပါတော့မှာ မဟုတ်ပါ လူထုစည်းရုံးရေးသာ အဓိကဖြစ်ရာ ကိုဗဟိန်းမှာ အလွန် အရေးပါပြီး လူထုအတွင်းထဲထွက်ပြီး ဖြစ်သည်။ သူ့ကိုအရေးကြီးသည့် အလုပ်သမားသမဂ္ဂတွေ ကိုင်ခိုင်းဖို့စီစဉ်ထား၍ မပေးနိုင်ကြောင်းပြောပါသည်။ စစ်တပ်ကို အစဉ်အလာရှိသည့် ခင်ဗျားတို့တွေပဲ တပ်မှာထြားရှိအောင် လုပ်ပြီးထိန်းသိမ်း သွားကြပါဟု ပြောပါသည်။

ကျနော်ထိုကိစ္စ ဗိုလ်ချုပ်ကိုပြန်အစီရင်ခံတော့ ဗိုလ်ချုပ်က ကိုဗဟိန်းမပေးနိုင်ရင် ဖြူးနယ်မှ ကွန်မြူနစ်ပါတီခေါင်းဆောင်တဦးဖြစ်သော သခင်သန်းဖေရော မပေးနိုင်ဘူးလားဟု ထပ်မေးခိုင်းပါသည်။ သခင်သန်းထွန်းက သခင်သန်းဖေကိုလည်း မပေးနိုင်ကြောင်း အကြောင်းပြန်ပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်လည်း အတော်စိတ်ပျက်သွားပုံရသည်။ နောက်ဆုံး ဗိုလ်မှူးကြီးလက်ျာကိုဘဲ သူ့ကိုယ်စားသူ့နေရာဆက်ခံတို့ ရွေးချယ်ပြီး ဗြိတိသျှတို့ အောက်တပ်မတော် ဒုစစ်ဆေးရေးအရာရှိချုပ်နေရာသို့ ဝင်ယူစေပါတော့သည်။ နောက်ဗိုလ်ချုပ်တို့ အစိုးရအဖွဲ့တွင်းဝင်လာသောအခါ ဗိုလ်ချုပ်သည် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး တာဝန်ပါယူထားပြီး တပ်ကိုသူတဖက်က ထိန်းသိမ်းသွားမည်ဟု စိတ်ကူးထားပုံရသည်ဟု ယူဆရပါသည်။

ထိုကိုဗဟိန်းကိစ္စကို ထိုစဉ်က ဆိုရှယ်လစ်များသိသွားပုံရသည်။ ဗိုလ်အောင်ကြီးက ဗိုလ်နေဝင်းထံပေးစာများတွင် ထိုကိစ္စပါလာပြီး ဆိုရှယ်လစ်တွေ မကျေမနပ်ဖြစ်ပုံကို ၁၉၈၈ ဝန်းကျင်က ဖတ်ရှုလိုက်ရပါသည်။

ဤသည်မှာ ဗိုလ်ချုပ် မကွယ်လွန်မီက ကျနော်အားစေခိုင်းခဲ့သည့် ကိစ္စတခု ဖြစ်ပါသည်။
ဗိုလ်ချုပ်က ကျနော်အားပညာပေးခဲ့သည့် ကိစ္စတခုလည်း ရှိပါသေးသည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ (၁၂) ရက် ပင်လုံစာချုပ်ချုပ်ဆိုရာတွင် နောက် ၁၀ နှစ်ကြာလျှင် ရှမ်းပြည်အနေနဲ့ ခွဲထွက်ချင်ခွဲထွက်ခွင့်ပြုမည် ဆိုသောအချက်အပေါ် ကျနော်က ဗိုလ်ချုပ်အားမေးမြန်းကြည့်ရာတွင် ဗိုလ်ချုပ်က ကဲ မင်းဗမာပြည်မြေပုံကိုကြည့်စမ်း တို့လွတ်လပ်ရေးရတဲ့အခါ ရှမ်းပြည်မပါရင် တို့မြေပုံဘယ်လိုဖြစ်သွားမလဲ ဒါကြောင့် လွတ်လပ်ရေးယူတဲ့အခါ တပေါင်းတစည်းထဲရဖို့လိုတယ်။ ဟုပြောပြဆွေးနွေးပြီး ထပ်၍ ပြောပြသည်မှာ တို့တတွေက ငါးနှစ်စီမံကိန်း ၂ ခုလောက်လုပ်ပြီး နိုင်ငံကိုတည်ဆောက်ပြီရင် တို့တတွေနဲ့အတူနေချင်လာမှာပါကွာ ဟုလည်းနှစ်သိမ့် ပြောဆိုပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကဆိုလိုသည်မှာ (ငါးနှစ်စီမံကိန်း ၂ ခု) ၁၀ နှစ်ကြာ တိုင်းပြည်တည်ဆောက်ရေးကို အတူတကွလုပ်ဆောင်ကြပြီးရင် ခွဲထွက်ချင်မှာ မဟုတ်တော့ ဟုဆိုလိုပါသည်။

ထို့ပြင် ဗိုလ်ချုပ်လုပ်ကြံမခံရမီကလေးမှာပင် လွတ်လပ်ရေးအတွက် အပြင်းအထန် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းနေစဉ် ကျနော်နှင့်တွေ့စဉ် ပြောသည်မှာ လွတ်လပ်ရေးအတွက်တော့ အစစအဆင်ပြေနေတာပဲ ဘာတွေဖြစ်လာအုံးမလဲတော့ မသိဘူးကွာ ဟု၍ဖြစ်ပါသည်။ ကျနော်စိတ်တွင် စဉ်းစားမိသည်မှာ ဗိုလ်ချုပ်သည် အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့သမားအား သိပ်ယုံကြည်မှုမရှိလှဘဲ တစုံတခုအပေါ် စိတ်နည်းနည်းလေးနေပုံရသည်ဟု ထင်မြင်ခဲ့မိပါသည်။

ဤသည်များမှာ ဗိုလ်ချုပ်နှင့်ပတ်သက်၍ ကျနော်၏ ထိတွေ့ခံစားရချက်အချို့ ဖြစ်ပါသည်။

သေနတ်ကိုင်ခြေလျင်တပ်ရင်း (၃) ရန်ကုန်မြို့သို့ပြောင်းရွှေ့ခြင်း

ဗိုလ်ချုပ်တို့ကျဆုံးပြီးနောက် ရန်ကုန်မြို့ကို ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် ကျနော်တို့ သေနတ်ကိုင်ခြေလျင် တပ်ရင်း (၃) ကို ရန်ကုန်သို့ရွှေ့ပြောင်းပြီး မြို့လုံခြုံရေးကို ပုလိပ်အဖွဲ့နှင့်တွဲ၍ ကိုင်ရပါသည်။

ထိုကာလတွင် ဗမာ့တပ်မတော် တပ်မှူးများနေရာကို အင်္ဂလိပ်များ မကိုင်တော့ဘဲ မြန်မာတိုင်းရင်းသားများကို လွှဲအပ်လာပါသည်။ ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးပေးရန် ရက်နီးကပ်လာ၍ ဖြစ်ဟန်ရှိပါသည်။ ကျနော်မှာ တပ်ရင်း (၃) တပ်ရင်းမှူးဖြစ်လာပြီး ရာထူးလည်း ဒုဗိုလ်မှူးကြီး (လက်ဖတ်ခင် ကာနယ်) ဖြစ်လာပါသည်။

ရခိုင်ပြည်နယ်ဆူပူ ပုန်ကန်မှု

၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် ဗမာပြည် ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် ဗမာပြည်သခင်စိုးစိုးစီးသော အလံနီကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ အန္တယ်ဝင်ဖြစ်ကြသော ဗိုလ်ချုပ်များ အကျော် ဆိုသူနှင့် ဘုန်းတော်ကြီး ဆရာတော်ဦးစိန္တာတို့ ခေါင်းဆောင်သော ရခိုင်သူပုန်လှုပ်ရှားမှု ပေါ်ပေါက်နေပါသည်။

၎င်းတို့နှစ်ဦးသည် ၁၉၄၇ ခု ဧပြီလ၌ပြုလုပ်သော ရခိုင်ပြည်မြေပုံညီလာခံ နောက်ပိုင်းတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဦးဆောင်သည့် အစိုးရကို ဆန့်ကျင်ကာ စင်ပြိုင်အစိုးရထောင်ပြီး တောခိုကာ လက်နက်ကိုင်ပြောက်ကျားသူပုန်များ ဖြစ်လာကြသည်။

ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် ဗမာ့တပ်မတော်မှ သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်း (၅) နှင့် ချင်းတပ်ရင်းတရား ရှိနေရာ ၎င်းတို့ကို အင်္ဂလိပ်တပ်ရင်းမှူးများက ကိုင်ထားပြီး သူပုန်တွေကို လဲဗီးတပ်၊ ရဲတပ်တို့နှင့်ပူးပေါင်းကာ တိုက်ခိုက်နေပါသည်။

ရခိုင်ပြည်နယ်သူပုန်များ ကြီးထွားလာမှာစိုးသဖြင့် အစိုးရက နောက်ထပ်ယူအမိပီ တပ်ရင်းတရားနှင့် ဗမာ့သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်း (၃) ကို ရခိုင်သို့ ထပ်ပို့ပြီး ကျနော်တို့ ရခိုင်ပြည်နယ်သူပုန်များကို နှိမ်နင်းရန် ရခိုင်ပြည်နယ် အစိုးရတပ်ပေါင်းစုမှူးအဖြစ် ခန့်အပ်ပြီး တာဝန်လွှဲပေးပါသည်။ ကျနော် ရခိုင်ပြည်နယ် သွားခါနီးတွင် ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီဥက္ကဋ္ဌ သခင်သန်းထွန်းထံသွားတွေ့ပြီး ကျနော်၏ ရခိုင်ပြည်နယ်တာဝန်ကို ပြောပြပြီး ဘာများမှာကြား လိုပါသနည်း ဟုမေးပါသည်။ ကျနော်မှာ ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင် ဖြစ်နေ၍ဖြစ်ပါသည်။

ဥက္ကဋ္ဌသခင်သန်းထွန်းလည်း အလုပ်အလွန်များနေပုံရပါသည်။ အထူးအထွေသိပ်မပြောတော့ဘဲ ရခိုင်ပြည်နယ် ကွန်မြူနစ်ပါတီခေါင်းဆောင် ရဲဘော်ကျော်မြထံသို့သာ စာတစောင်ပေးလိုသည်ဆိုပြီး ချက်ချင်းစာရေးပေးပါသည်။

ကျနော် ရခိုင်ပြည်နယ် စစ်တွေမြို့သို့ ရောက်သောအခါ စစ်အရာရှိတယောက်ကို ရဲဘော်ကျော်မြကို အခေါ်ခိုင်းပါသည်။ ရဲဘော်ကျော်မြ ရောက်လာသောအခါ သခင်သန်းထွန်း၏စာကိုပေးလိုက်ပြီး စကားအနယ်ယယ်ပြောကာ ရင်းနှီးလာကြပါသည်။

၎င်းရဲဘော်ကျော်မြမှာ အခြားလူမဟုတ်ပါ။ ယခုအခါတရပ်ပြည် ခွန်မင်းမြို့၌ ကျနော်တို့နှင့်အတူတကွ ရောက်ရှိနေသော ဦးကျော်မြပင်ဖြစ်သည်။ ယခုအခါ အသက် (၉၀) နီးပါးရှိပြီး ကျနော်တို့လူစုတွင် အသက်အကြီးဆုံးဖြစ်ကာ အားလုံးကဝိုင်း၍ လေးစားကြပါသည်။ ဦးကျော်မြသည် ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ (ပေါလစ်ဗျူရီ) နိုင်ငံရေးဦးဆောင်အဖွဲ့ဝင် လူကြီးဖြစ်ပြီး သူနှင့်အတူမိသားစုပါ အတူရှိနေပါသည်။

ရခိုင်စစ်တွေတွင် ကျနော်နှင့် ဦးကျော်မြ အတော်ကြာ စကားစမည်ပြောပြီး ပြန်သွားပါသည်။ ကျနော်က ရခိုင်တွင် မိမိ၏တာဝန်လုပ်ငန်းကိုလည်း ပြောပြလိုက်ပါသည်။ ကျနော်ထံအကြောင်းရှိတိုင်း အချိန်မရွေးလာရန်လည်း ဖိတ်ကြားလိုက်ပါသည်။

ရခိုင်ပြည်နယ်သူပုန်များ ထကြွလှုပ်ရှားသည့်နေရာမှာ ပထမက ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းတွင်ဖြစ်ပါသည်။ သူပုန်များမှာ တထောင်ကျော်မည် ထင်ပါသည်။ ကျနော်လက်အောက်တွင် ဗမာ့တပ်တော်အမြဲတမ်း ခြေလျင်တပ်ရင်း (၃) ရင်း၊ ယူအမ်ပီ (စစ်ရဲ) တပ်ရင်းတရား ပေါင်း အဓိကတပ်ရင်း (၄) ရင်းရှိနေပါသည်။ မိမိတပ်အင်အားမှာ ကောင်းစွာလုံလောက်ပါသည်။

ကျနော် ရခိုင်သူပုန်တိုက်နေစဉ် ဗိုလ်မှူးကြီး (ကာနယ်) ရာထူးသို့ တိုးမြှင့်ခြင်းခံရပါသည်။

ကျနော်သည် ရခိုင်ပြည်နယ်သူပုန်များကို ယခင်က အင်္ဂလိပ်များစိုးစိုးသော တပ်ရင်းများကတိုက်ခိုက်သလို “ဆန်စင်ရာ ကျည်ပွေ့လိုက်သလို” လိုက်ပြီးမတိုက်ဘဲ အကွက်ချပြီး စုစုစည်းစည်း အလုံးအရင်းနှင့် အနံ့အပြား၊ စေ့စေ့စပ်စပ် တိုက်ခိုက်သဖြင့် သူပုန်များ အခြေအနေဟန်ချက်ပျက်ပြီး ပြေးလွှား၍သာနေကြရကာ စိတ်ဓာတ်ကျဆင်းလာပြီး သူတို့၏ အဓိကအင်အားကို ရခိုင်ပြည်နယ်တောင်ပိုင်းသို့ ရွှေ့ပြောင်းပုန်းအောင်းကြရန် အမြန်စီစဉ်ပြီး တောင်ပိုင်းသို့ လျှို့ဝှက်စွာ ချီတက်ရွှေ့ပြောင်းကြပါသည်။

အတန်ကြာသောအခါ သူပုန်များ တောင်ပိုင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ဆုတ်ခွာကြောင်း ကျနော်တို့သိလာသဖြင့် ကျနော်တို့တပ်များ တောင်ပိုင်းသို့ လိုက်ကြပါသည်။ သူပုန်များမှာ ခြေလျင်မြစ်ချောင်းများကို ဖြတ်ကျော်ပြီး ပင်ပန်းကြီးစွာ မိုင် (၁၀၀) ခန့်ချီတက်သွားကြရတာ ဖြစ်ပါသည်။ သူတို့အလွန်ပင်ပန်း ကြပါသည်။ ကျနော်တို့တပ်များကမူ သင်္ဘောများ၊ မော်တော်ကားများစီးပြီး လိုက်ရသဖြင့် မပင်ပန်းဘဲ မြန်ဆန်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ရခိုင်သူပုန်များ တောင်ပိုင်းရောက်ပြီး ချက်ချင်းလိုပင် ကျနော်တို့တပ်များက ထက်ကြပ်မကွာ တောင်ပိုင်းသို့ ရောက်ရှိလာပြီး လိုက်လံတိုက်ခိုက်နိုင်ပါတော့သည်။

ဤတွင် ရခိုင်ပျောက်ကြားသူပုန်များ များစွာအံ့ဩကြပြီး အကြီးအကျယ်စိတ်ဓာတ်များ ကျဆင်းကာ ပြေလွှားရောင်တိမ်း နေကြရပါသည်။ နောက်ဆုံး ၎င်းတို့ပင်ပန်းလွန်း၍ တချို့အဖမ်းခံလက်နက်ချပြီး အများအပြားမှာ မိမိတို့၏သူပုန်လုပ်ငန်းကို စွန့်လွှတ်ကာ မိမိအိုးအိမ်ဇာတိသို့ ထွက်ပြေး တိမ်းရှောင်သွားကြသဖြင့် သူပုန်တပ်အလုံးအရင်းမှာ ပျက်ပြားသွားပါတော့သည်။ တချို့အနည်းငယ်မျှ ရခိုင်ရိုးမတောင်တန်းပေါ် တက်ပြေးကြသူများလည်း ရှိသည်ဟု ကြားရပါသည်။

အချုပ်မှာ ရခိုင်သူပုန်မှာ ပြိုကွဲပျက်စီးသွားသလောက် ဖြစ်သွားပါသည်။ ကျနော်တို့လည်း အသေးအဖွဲ့များကို လိုက်လံတိုက်ခိုက်နေရပါသည်။

ထိုအတွင်း ကျနော်မှတ်မိတာတခုမှာ သူပုန်များလိုက်ပြီး အနံ့အပြားတိုက်ခိုက်နေစဉ် ကျနော်တို့ရခိုင်ပြည်နယ် “မြေပုံမြို့နယ်” အတွင်း တိုက်ခိုက်နေကြစဉ် ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဇန္နဝါရီလ (၄) ရက်နေ့ရောက်လာပြီး ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေး ကြေညာသံကို ကြားရပါသည်။

ကျနော်တို့သည် ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဇန္နဝါရီလ (၄) ရက်တွင် ကျနော်တို့ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက် လိုချင်တောင့်တပြီး တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြသည့် မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေး ရပါတော့သည်။ ထိုစဉ် ကျနော်မှာ ဗိုလ်မှူးကြီးရာထူးနှင့် ဖြစ်နေပါသည်။

ရခိုင်သူပုန်တိုက်ပွဲပြီးဆုံးခါနီးတွင် ကျနော်မှာငှက်ဖျား ဝင်လာသည်ထင်ရသည်။ မကျန်းမမာဖြစ်လာ၍ စစ်တွေသို့ပြန်လာရပြီး ဆေးရုံတွင် လဲပါတော့သည်။

ကျနော်ကျန်းမာရေးမှာ တိုးတက်ကောင်းမွန်မလာဘဲ ဆိုးဝါးလာသဖြင့် ရခိုင်မှ ရန်ကုန်သို့ ပြန်ပို့ပေးကြပါသည်။

ဗမာ့တပ်မတော် ဆေးမှူးချုပ်ဖြစ်သူ ကာနယ်ဦးမောင်မောင်ကြီးမှာ ကျနော်တပ်တွင်း၌ အားကြီးမာန်တက် ပြင်းထန်စွာအလုပ်လုပ်ပုံတွေကို သိရှိပြီး ကျနော်ကို အချိန်မှန်လုပ်ဖို့ ကျန်းမာရေးနှင့်လျော်ညီစွာ စားသောက်နေထိုင်ဖို့ မကြာခဏသတိပေး ပြောကြားခဲ့သူဖြစ်ပါသည်။ ကျနော်ကိုလည်း များစွာ ခင်မင်လေးစားသူ ဖြစ်ပါသည်။ တပ်မတော်တွင် ကျနော်သည် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သူဟု ယူဆထားသူလည်း ဖြစ်ပါသည်။ (ကာနယ်ဦးမောင်မောင်ကြီးသည် ကျနော်တပ်မတော်မှ နောင်အခါထွက်ရသောအခါ ကျနော်ထံလာရောက် တွေ့ဆုံလိုသော်လည်း မသင့်တော်၍မလာဖြစ်ထင်ပါသည်။ ကျနော်တပ်အပြင် ရောက်ပြီးနောက် ကျနော်သားငယ် ထွန်းအေးကျော်ဇော (တွတ်တွတ်) ကွယ်လွန်သောအခါမှ ဈာပနမေး ကျနော်အိမ်ရောက်လာပါသည်။ ကျနော်အကြောင်းတွေကို မေးမြန်သိရှိထားပုံရပါသည်။ ကျနော်သမီးတယောက် ဆေးတက္ကသိုလ်တက်နေသည်ဟု ကြားရကြောင်းပြောသဖြင့် သမီးလှလှနှင့် မိတ်ဆက်ပေးလိုက်ရပါသည်။)

ကျနော်စစ်တွေမှ ရန်ကုန်ပြန်ရောက်သောအခါ ရန်ကုန်မြို့တွင် စစ်ဘက်ဆေးရုံမရှိသေးသဖြင့် ကာနယ်ဦးမောင်မောင်ကြီးက ကျနော့်ကို အရပ်ဘက် ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီးသို့ တင်လိုက်ပါသည်။

ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီးမှ ဆေးရုံအုပ်ကြီး ဒေါက်တာဦးဘသန်းတို့ကလည်း ကျနော့်ကို ဂရုစိုက်ကြပါသည်။

ကျနော်ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီးရောက်မှ စစ်ဆေးကြည့်ရှုချက်များအရ ကျနော့်တွင် တီဘီအဆုတ်ရောဂါ စတင်ရှိနေပြီကို သိရပါတော့သည်။ ထိုစဉ် တီဘီရောဂါပျောက် ဆေးများလည်း မပေါ်သေးပါ။ ထိုခေတ်တီဘီရောဂါဖြစ်လျှင် ယခုခေတ် ကင်ဆာရောဂါလို သေခြင်းတရားကို တဖြည်းဖြည်း ရင်ဆိုင်ရတော့မည်ဟု သိထားရ၍ ကျနော်လည်းများစွာ စိုးရိမ်သွားပါသည်။

နောက်ကာနယ်ဦးမောင်မောင်ကြီးက ကျနော်နှင့်တွေ့ပြီး တီဘီရောဂါအတွက် သိပ်စိတ်မပူဖို့၊ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် နေထိုင်စားသောက်ပြီး ဆေးဝါးကောင်းများ စားသောက်သွားလျှင် ရောဂါပျောက်ကင်း သက်သာသွားနိုင်ကြောင်း အားပေးစကား ပြောပါသည်။

ကျနော်ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီးတွင် တလခန့်မျှနေရပြီး ကျန်းမာလာ၍ ဆေးရုံမှဆင်းခွင့်ရပါသည်။

ထို့နောက် တပ်မတော်ဆေးမှူးချုပ် ကာနယ်ဦးမောင်မောင်ကြီးက ကျနော့်ကိုဆေးခွင့် (၆) လ ရက်ရှည်ယူစေပြီး တီဘီရောဂါသက်သာစေသော ရာသီဥတုရှိသည့် မိတ္ထီလာမြို့တွင် သူပေးလိုက်သော စားဆေး၊ ထိုးဆေးများကိုသုံးစွဲပြီး ကောင်းကောင်းအနားယူ စားသောက်နေထိုင်ဖို့ ပြောပါသည်။

ကျနော်သည် စစ်ပွဲတွင်းသေရမှာကို သိပ်မကြောက်ရွံ့သော်လည်း ယခုလိုတီဘီအဆုတ်ရောဂါနှင့်တော့ မသေချင်လှပါ။ တိုင်းပြည်တာဝန်တွေကို ဆက်ပြီးထမ်းဆောင်ချင်နေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆေးဘက်က ညွှန်ကြားထားသည့်အတိုင်း ကျနော်အားလုံးကို လိုက်နာခံယူလုပ်ဆောင်ပါသည်။

ကျနော်သည် ဆေးခွင့် (၆) လယူပြီး မိတ္ထီလာမြို့သို့ ကျနော်အိမ်ထောင်နှင့်အတူ သွား၍ တီဘီရောဂါ သက်သာရေးအတွက် အနားယူနေခဲ့ပါသည်။ ထိုအတွင်း နိုင်ငံရေးစာအုပ်များလည်း အတော်အတန်ဖတ်ချိန် ရလိုက်ပါသည်။

တီဘီအဆုတ်ရောဂါ ကုသနေစဉ်အတွင်း အဖြစ်အပျက်များ

ကျနော်တီဘီအဆုတ်ရောဂါ ကုသနေစဉ် တိုင်းပြည်တွင်အရေးကြီးသော အဖြစ်အပျက်အချို့ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

ထိုကာလအတွင်းမှာ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီက ယခု ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဇန္နဝါရီလ (၄) ရက် လွတ်လပ်ရေးမှာ မစစ်မှန် မပြည့်စုံကြောင်း ဝေဖန် သုံးသပ်ချက်များ ကြားသိလာရသဖြင့် ထိုမပြည့်စုံသော လွတ်လပ်ရေးအတွက် များစွာစိတ်မကောင်း ဖြစ်ရပါသည်။

ထိုအတွင်း ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီမှ လွတ်လပ်ရေးအပေါ် ဝေဖန်မှုမှအစပြုပြီး ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် ဗဆပလအဖွဲ့မှ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီတို့ အကြီးအကျယ် စကားများကြပြီး အာဏာရဆိုရှယ်လစ်ပါတီမှ ကွန်မြူနစ်ပါတီခေါင်းဆောင်များကို သိမ်းကြုံးဖမ်းဆီးသဖြင့် ကွန်မြူနစ်ခေါင်းဆောင်များ ရေင်တိမ်းနေရသည်။

ထိုနောက်ပိုင်း ဗိုလ်ဇေယျ၊ ဗိုလ်ရဲထွဋ်တို့က ဗိုလ်နေဝင်းနှင့်ပေါင်းပြီး လက်ဝဲညီညွတ်ရေးရဖို့ ပြန်ပေါင်းရေးကြိုးစားကြသော်လည်း မရတော့ပေ။

ထို့ကြောင့် ကွန်မြူနစ်ပါတီမှ ကွန်မြူနစ်များအဖမ်းမခံဘဲ တောခိုရန်ညွှန်ကြားချက် ထုတ်ရသည်။ နောက်ဗမာ့တပ်မတော်တွင်းရှိ ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင် အားလုံးကိုလည်း တောခိုကြရန် တောတွင်းကျမှ လက်နက်နှင့်ပြန်လည်ခုခံကြရန် ညွှန်ကြားသဖြင့် တပ်မတော်တွင်းရှိ ကွန်မြူနစ်များ ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် တောခိုကြပါသည်။

သို့သော် ကျနော့်အတွက် ထိုတောခိုလက်နက်ကိုင်ရန် ညွှန်ကြားချက်မှာ အခက်အခဲကြီး ဖြစ်နေပါသည်။

ကျနော့်မှာ တီဘီအဆုတ်ရောဂါကြီး စွဲကပ်နေပြီး ဒီအတိုင်းတောခိုသွားခဲ့သော် တောတွင်းဆင်းရဲ ပင်ပန်းသောဒဏ်ဖြင့် မကြာမီအိပ်ရာထဲ ဘုန်းဘုန်းလဲပြီး မကျန်းမမာဖြစ်ကာ ဘာမျှလုပ်နိုင်မည်မဟုတ်ဘဲ နောက်မကြာခင်မှာပင် သေဆုံးသွားနိုင်သည်ဟု ကျနော်မြင်ပါသည်။

ထိုစဉ်က ကျနော့်အသက်မှာ (၃၀) ဝန်းကျင်မျှလောက်သာ ရှိသေးသဖြင့် သာမန်ရောဂါနှင့်လည်း မသေချင်သေးပါ။

တောတွင်းလိုက်သွားပြီး ကြာကြာဘာမှမလုပ်နိုင်ဘဲ မကြာခင်လူမမာကြီးဘဝ အဖြစ်လည်းမရောက်ချင်ပေ။

နောက်ဆုံး ထိုကိစ္စကျနော်များစွာ စိတ်ဆင်းရဲပြီးနောက် ကျနော်တောမခိုတော့ရန် စိတ်နာကြည်းစွာဖြင့် ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါတော့သည်။ ယခုမှကျနော် ပြန်စဉ်းစားမိသည်မှာ ကျနော်ယခုလို ပါတီ၏ညွှန်ကြားချက်ကို မလိုက်နာ ပယ်လှန်ခဲ့သောကိစ္စမှာ အကြောင်းကြီး ၂ ချက်ကြောင့်ဟု ယူဆမိပါသည်။

ပထမနှင့် အဓိကအကြောင်းကြီးမှာ ကျနော့်တွင် မကျန်းမမာဖြစ်ပြီး သေသွားနိုင်သော တီဘီအဆုတ်ရောဂါကြီး ရှိနေပြီဖြစ်၍ သူများကိုဒုက္ခပေးချင် ဒီရောဂါနှင့်လည်း မသေချင်၍တကြောင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချိန်က ကျနော်၏ ဖခင်နှင့်ညီငယ်တဦးမှာလည်း တီဘီရောဂါများနှင့် ကွယ်လွန်ပြီးဖြစ်သည်။

နောက်တကြောင်းမှာ ကျနော်သည် ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ ဗဟိုကော်မတီလူကြီးတဦး ဖြစ်နေသော်လည်း ကွန်မြူနစ်ပါတီအတွင်း ကလပ်စည်း များတွင် စနစ်တကျ စည်းကမ်းတကျ နေထိုင်ခဲ့ခြင်းမရှိခဲ့ပေ။ တသီးပုဂ္ဂလိက ကွန်မြူနစ်ကြီးဘယောက်လို နေထိုင်လာခဲ့ရသဖြင့် ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ စည်းရုံးရေး စည်းကမ်းများကို ကောင်းစွာမသိ မလေးနက်ခဲ့ပေ။ ပေးသည့်တာဝန်ကို မလုပ်နိုင်သည့် အခြေအနေကြောင့် မလုပ်ဆောင်နိုင်ကလည်း ဤမျှအရေးမကြီးလှဟု သာမန်နိုင်ငံရေးသမားတဦးလို တွေးခေါ်မိပါသည်။ အမှန်မှာ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း လိုက်နာရမည်ကို ဤမျှမလေးနက်ခဲ့ပေ။ ထို့ကြောင့်လည်း ကျနော်သည် ထိုအမှားကို ကျူးလွန်မိခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ကျနော့်ကို ပါတီကခိုင်းသည့်အတိုင်း တောမခိုဘဲနေသဖြင့် တချို့ရဲဘော်များက ပါတီမှထုတ်ပစ်ရန် သခင်သန်းထွန်းကို တိုက်တွန်းသော်လည်း သခင်သန်းထွန်းက ကျနော့်ကို ပါတီမှထုတ်ပစ်ပေဟု နောင်မှကျနော်သိရသည်။

ထို့နောက် ကျနော်ပါတီနှင့် အဆက်အသွယ်ပြတ်သွားပါတော့သည်။

မြောက်ပိုင်းတိုင်းမှူး

ကျနော်တို့ ၆ လယူပြီး အနားယူ၍ ပြန်နေကောင်းလာသောအခါ ကျနော်တို့ မြောက်ပိုင်းတိုင်းမှူးအဖြစ် မေမြို့တွင် တာဝန်ခန့်လိုက်ပါသည်။

နောက် ၁၉၄၉ ခုနှစ်ဆန်းလောက်တွင် မြောက်ပိုင်းစစ်တိုင်းမှူးဖြစ်စဉ် စစ်ရုံးချုပ်၏အစီအစဉ်အရ ကရင်တပ်များ လှုပ်ရှားလာသဖြင့် မြောက်ပိုင်းရှိ ကရင်တပ်အချို့ကို လက်နက်ဖြုတ်ရသည်။ ထိုကိစ္စမှာ လွယ်သည်မဟုတ် ကရင်များက ကျနော်အပေါ်ယုံကြည်သဖြင့် လက်နက်အပ်ကြသည်။ ကရင်တပ်သားများကိုမူ မေမြို့အချက်ပြတပ်ရင်းတွင် ထားသည်။ (ထို ကျနော် လက်နက်ဖြုတ်ပြီး ထိန်းသိမ်းခဲ့ဖူးသည့် ကရင်၊ ကချင်ရဲဘော်အချို့နှင့် ကျနော် နောင်နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာပြီးနောက် ပြန်လည်ဆုံတွေ့ကြရပါသည်။ သူတို့မှာ ဗိုလ်နော်ဆိုင်းတပ်နှင့်အတူ တရုတ်ပြည်ပါသွားပြီး ထိုမှတဆင့် ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးဒေသ အရှေ့မြောက်စစ်ဒေသသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာပြီး ကျနော်မှာလည်း ၁၉၇၆ ခုနှစ်မှာ တောခိုကာ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီသို့ ရောက်ရှိလာရာတွင် အရှေ့မြောက်စစ်ဒေသ ဌာနချုပ်ရှိရာ ပန်ဆန်းမြို့တွင် ပြန်လည်ဆုံစည်းမိကြပါသည်။)

ထိုအတွင်းမှာပင် မေမြို့လေယာဉ်ကွင်းမှ ဗိုလ်ချုပ်စမစ်ဒွန်း ဖုန်းဆက်သဖြင့် လေယာဉ်ပျံကွင်းဆင်းပြီး ဗိုလ်ချုပ်စမစ်ဒွန်းတို့ ဇနီးမောင်နှံကို သွားတွေ့ကာ ကျနော်အိမ်သို့ ခေါ်လာရသည်။

ထိုမှသိရသည်မှာ ဗိုလ်ချုပ်စမစ်ဒွန်းသည် ကလေးမြို့သို့သွားရန် ရန်ကုန်လေဆိပ်သို့ လာကြရာတွင် လေဆိပ်အနီးတွင် တစ်တစ်က သေနတ်ဖြင့် ချောင်းမြောင်း ပစ်ခတ်လုပ်ကြံခြင်း ခံရပါသည်။ ကံသိ၍ဘာမျှမထိခိုက်ဘဲ လွတ်မြောက်ခဲ့ရသည်။

ဤတွင် ဗိုလ်ချုပ်စမစ်ဒွန်းက စဉ်းစားမိသည်မှာ ယခုလိုသူ့အတွက် အန္တရာယ်များသောကာလတွင် မိတ်ဆွေမြန်မာ အရာရှိကြီး တဦးဦးကိုမှီခိုပြီး နေထိုင်မှုဖြစ်မည် စိတ်ကူးပြု မှီခိုရမည်သူအဖြစ် ကျနော်တို့ရှေးချမ်းပြီး ကျနော်တို့ရောမေမြို့သို့ လာ ကြခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ ကျနော်က ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ လက်ခံပြီး ကျနော်အိမ်တွင် ကြိုက်သလောက် နေရန်ပြောပြီး အိမ်တွင်ထားပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်စမစ်ဒွန်းတို့ ကျနော်အိမ်တွင်နေစဉ် ကျနော်သမီးငယ် စန်းစန်း ၁ နှစ်ခွဲလွယ် သမီးကိုသူ့အတော်ချစ်သည်။ ပါးဖောင်းကြီး ပါးဖောင်းကြီးဟု နံမည်ပေး၍ ခေါ်တတ် မြူတတ်ပါသည်။ ကျနော်သမီးအကြီး လှလှ ၃ နှစ်သမီးမှာ ဇာတိသုံးဆယ်မြို့တွင် ကျနော်ယောက္ခမများနှင့် ကျန်ရစ်ခဲ့ပါသည်။

နောက်တနေ့တွင် ကရင်အရာရှိတချို့ ကျနော်အိမ်ရောက်လာပြီး ဗိုလ်ချုပ်စမစ်ဒွန်းကို တွေ့လိုကြောင်း ချဉ်းကပ်ပါသည်။ ကျနော်က ချဉ်းကပ်စရာမလိုပါ။ တွေ့ချင်တာတွေ့ရပါတယ် ဟု ပြောပြီး ဗိုလ်ချုပ်စမစ်ဒွန်းရှိရာ အိမ်ပေါ်ထပ်သို့တက်သွားပြီး “ကရင်အမျိုးသား အရာရှိတချို့ ဗိုလ်ချုပ်ကိုလာတွေ့ပါတယ်။ ကျနော်သူတို့ကိုညွှန်ခန်းမှာ စောင့်ခိုင်းထားပါတယ်” ဟုပြောပြီးမှ “ကျနော်ကထပ်ပြောသည်မှာ ဗိုလ်ချုပ်ခင်ဗျား သူတို့က ဗိုလ်ချုပ်ကို ကျနော်အိမ်မှာ ဖမ်းဆီးထားတယ်လို့ ထင်မြင်နေပုံရပါတယ်။ မဟုတ်ကြောင်း ပြောပေးပါခင်ဗျာ” ဟု ပြောရပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်စမစ်ဒွန်းလည်း ညွှန်ခန်းဆင်းသွားပြီး ၎င်းအရာရှိတို့နှင့် ရယ်ရယ်မောမော စကားပြောနေသည်များကို ကြားရပါသည်။

နောက်ရက်အချို့ကြာသောအခါ ဗိုလ်ချုပ်စမစ်ဒွန်းက ကျနော်တို့အိမ်မှာ နေရတာအားနာလာ၍ သူတို့အတွက် အိမ်တလုံးရှာပေးပါရန် လေးလေးနုနုနု တောင်းဆိုလာပါသည်။ ကျနော်က ဒီကာလမှာ ဗိုလ်ချုပ်နှင့် ကျနော်အတူနေကြတာ နှစ်ဦးစလုံးအတွက် လုံခြုံကောင်းမွန်သည် ဗမာတချို့က ဗိုလ်ချုပ်ကိုလုပ်ကြံရန် ကြံစည်လျှင်ကျနော်ရှိနေ၍ ခက်မည် တဖန်ကရင်တချို့က ကျနော်ကို လုပ်ကြံရန် ကြံစည်လျှင်လည်း တဖက်တွင် ဗိုလ်ချုပ်ရှိနေ၍ခက်မည် ထိုကြောင့် ကျနော်တို့ ပိုလုံခြုံနိုင်ကြပါမည်။ ထို့ကြောင့် မပြောင်းရန်နှင့် အားမနာရန် ပြောပါသည်။

ထိုသို့ကျနော်တို့အပေါ် အားမနာဖို့ပြောသော်လည်း အတင်းသာပြောင်းဖို့ ဖိပြောလာသဖြင့် မြောက်ပိုင်းစစ်ဌာနချုပ်ရှိ အရာရှိရိပ်သာမှာ လူမရှိသဖြင့် ထိုရိပ်သာသို့ ပြောင်းနေဖို့ စီစဉ်ပေးရပါသည်။ အိမ်ထောင်ပရိဘောဂ အိုးခွက်တွေလဲ အသင့်ရှိသည့်နေရာ ဖြစ်ပါသည်။ ကျနော်က ညနေ ရုံးဆင်းတိုင်း သူတို့အိမ်ဝင်၍ နှုတ်ဆက်မေးမြန်း တတ်ပါသည်။ တညနေ ကျနော်ရောက်သွားစဉ် ဗိုလ်ချုပ်စမစ်ဒွန်းမှာ အတော်မျက်နှာမကောင်းပါ။ ကျနော်က ထုံးစံအတိုင်း နေထိုင်ကောင်းမကောင်း လိုအပ်တာရှိမရှိ မေးမြန်းပြီး ပြန်ထွက်လာကာ ကင်းစောင့်ရဲဘော်ကို ထိုနေ့က ဒီအိမ်ကိုဘယ်သူလာသလဲဟု မေးမြန်းစစ်ဆေးရာ ဗမာစစ်အရာရှိတဦးလာကြောင်း ပြောသဖြင့် ပုံပန်းသဏ္ဍာန်ပါ ဆက်မေးသောအခါ တပ်တွင်းမှ ဆိုရှယ်လစ်တပ်မှူးတဦး ဖြစ်နေပါသည်။ ထိုဆိုရှယ်လစ်တပ်မှူးက ဗိုလ်ချုပ်စမစ်ဒွန်းအား ဘာများပြောသွားသည်မသိပါ။ ဗိုလ်ချုပ်စမစ်ဒွန်းမှာ အတော်ပင်မျက်နှာပျက် နေရှာပါသည်။ ကျနော်တို့တော့ ဘာမျှပြောမပြပါ။

ထိုကာလတွင် ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဇန္နဝါရီလကုန်ခါနီးတွင် တောင်ငူမြို့ကိုလည်းကောင်း၊ ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၁) ရက်နေ့တွင် တောင်ပိုင်းတိုင်း အတွင်းရှိ အင်းစိန်မြို့ကိုလည်းကောင်း ကရင်အမျိုးသား ကေအင်ဒီအိုသူပုန်တပ်တို့က သိမ်းပိုက်လိုက်ကြောင်း သတင်းများထွက်ပေါ်လာပါသည်။

ထိုအတွင်း ကျနော်အား ရန်ကုန်စစ်ရုံးချုပ်က ခေတ္တဆင်းလာဖို့ ခေါ်သဖြင့် ကျနော်ရန်ကုန်ဆင်းသွားပါသည်။ စစ်ဦးစီးချုပ်မှာ ဗိုလ်ချုပ်စမစ်ဒွန်း မဟုတ်တော့ဘဲ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းဖြစ်နေ၍ စစ်ရုံးချုပ်ရှိ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းထံသွား၍ သတင်းပို့ပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းအခန်းသို့ ကျနော်ရောက်ကြောင်း သတင်းပို့ရန် ဝင်သွားသောအခါ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းမှာ လက်တဖက်က မြေပုံကြီးတချပ်ကို ကိုင်ထားပြီး လက်တဖက်က ကြက်ဥနှင့်ဘရန်ဒီရောထားသော အရက်ခွက်ကိုကိုင်ထားကာ မျက်နှာသုန်သုန်မှုန်မှုန်နှင့် (ကျနော်မှတ်မိသလောက်) ကျနော်တို့ပြောသည်မှာ - ယခုအင်းစိန်ကိုကရင်သိမ်းလိုက်ပြီ။ အင်းစိန်တိုက်ပွဲကြီး ဖြစ်နေပြီ။ ခင်ဗျား တောင်ပိုင်းစစ်တိုင်းမှူး ဦးအောင်သင်းနေရာ အမြန်သွားလဲပြီး အင်းစိန်တိုက်ပွဲ တိုက်ပေတော့... ဆိုကာ သူကိုင်ထားသော မြေပုံကြီးကိုထိုးပေးပြီး ခဏအကြာ အခန်းမှထွက်သွားပါတော့သည်။

ကျနော်မှာ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းက တာဝန်လွှဲပေးသွားသဖြင့် တောင်ပိုင်းတိုင်းမှူး ဗိုလ်မှူးချုပ်ဦးအောင်သင်းထံမှ တာဝန်လွှဲပြောင်းယူရမည့်အကြောင်း ဆက်၍ရေးသားရမည်ဖြစ်ရာ ထိုအတွင်း ဗိုလ်မှူးချုပ်အောင်သင်းအကြောင်း ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ကျနော်ရေးသားထားသော စာတမ်းတစောင်ကို ကျနော်ဖိုင်တွဲဟောင်းတခုမှ ကျနော်သမီးကြီး လှလှကတွေ့ရှိပြီး ကျနော်ကိုပေးရာ ကျနော်ဖတ်ကြည့်သောအခါ ထိုစာတမ်းတွင် ကျနော်ရေးလိုသော အကြောင်းအရာများကို ပိုမိုပြည့်စုံစွာနှင့် ခိုင်လုံတိကျစွာ ရေးထားတာတွေ့ရပါသည်။ ထိုစာတမ်းကို ၁၉၉၁ ခုနှစ်က ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ မော်ကွန်းတိုက် အတွက် ရေးပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ထိုကိစ္စကို အသစ်မရေးတော့ဘဲ ပိုမိုပြည့်စုံနေသည့် ထိုစာတမ်းကို ကူးယူဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

ဗိုလ်မှူးချုပ်အောင်သင်းအကြောင်း

ဦးအောင်သင်း၏ဇာတိမှာ ကျနော်တို့အဆိုအရ ကျနော်တို့ဇာတိ သုံးဆယ်မြို့ဒေသကပဲဖြစ်ပြီး မိဘတွေမှာ မြေရှင်ကြီးမျိုးရိုးတွေဖြစ်ပါသည်။
၎င်းတို့ညီအစ်ကိုတစ်စုမှာ ပညာတတ်များဖြစ်ပြီး ဗြိတိသျှအောက် အစိုးရအမှုထမ်းကြီးများ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ သူ၏ညီဦးတင်ထွဋ်ဆိုသူမှာ ခရိုင်စက်ရုံတရားသူကြီး
တဦးဟု ကြားဖူးပါသည်။ ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေးရပြီး ၈ ပထမဆုံး အမေရိကန် သံအမတ်ကြီးဖြစ်သူ ဦးစိုးညွန့်မှာ သူ၏အစ်ကိုဖြစ်ပါသည်။ ဦးအောင်သင်း
ကိုယ်တိုင်လည်း အင်္ဂလန်မှာ ဥပဒေပညာ သွားသင်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်ဟု ကြားဖူးပါသည်။

ကျနော် ၁၉၄၆ - ၄၇ ခုနှစ်ကတည်းက ဗြိတိသျှအောက် ဗမာ့စစ်တပ်ထဲတွင် မေဂျာ (ဗိုလ်မှူး) ဦးအောင်သင်း ဆိုသူတဦးရှိကြောင်း သိထားပါသည်။
၁၉၄၇ ခုနှစ် ပတ်ဝန်းကျင် ကျနော်ဒုရင်းမှူးဖြစ်စဉ် သူသည် စစ်တရားရုံးတခုတွင် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ကျနော်တပ်အနီး တနေရာတွင် လာရုံးဖွင့်စစ်ဆေးသွားတာ
သိခဲ့ရပါသည်။ လူချင်းတော့ မတွေ့လိုက်ရပါ။

၁၉၄၈ ဇန္နဝါရီ ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးရသောအခါ ဗမာ့စစ်တပ်ကို ဗမာအစိုးရသို့ အင်္ဂလိပ်ကလွှဲစဉ် ဗမာပြည်တောင်ပိုင်း စစ်ဌာနချုပ်တိုင်းမှူးတာဝန်ကို
ဗိုလ်မှူးချုပ်ရာထူးဖြင့် တာဝန်ပေးခြင်းခံရပါသည်။ ထိုစဉ်က မြောက်ပိုင်းတိုင်းမှူးမှာ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း ဖြစ်သည်။ (ထိုစဉ်က ဗမာပြည်တွင် စစ်တိုင်း ၂ တိုင်း
တောင်နှင့်မြောက်သာရှိ)

ကျနော်မိတ္ထီလာမှ ခွင့်ပြန်လာပြီးနောက် ၁၉၄၈ နောက်ဆုံးပိုင်းများတွင် ဗိုလ်မှူးကြီးရာထူးဖြင့် မြောက်ပိုင်းတိုင်းမှူး ဖြစ်လာပါသည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလဆန်း (၁) ရက်နေ့တွင် အင်းစိန်မြို့ကို ကရင်များသိမ်းပြီးနောက် တိုက်ပွဲများစတင်ပါတော့သည်။ ထိုစဉ် အစိုးရက
ကျနော်ကို မြောက်ပိုင်းတိုင်းမှူး ဖြစ်နေရက ရန်ကုန်သို့ဆင်းလာဖို့ ခေါ်ပါသည်။ ရန်ကုန်၌ ဦးစီးချုပ်ဗိုလ်နေဝင်းနှင့် တွေ့တွေ့ချင်း ကျနော်ကို တောင်ပိုင်းတိုင်း
စစ်တိုင်းမှူးခန့်လိုက်ပြီး ယခုချက်ချင်း ဦးအောင်သင်းနေရာ သွားလဲယူရန်နှင့် အင်းစိန်တိုက်ပွဲ တိုက်ရန် ညွှန်ကြားပါသည်။

ကျနော်ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုကို သွားတွေ့သတင်းပို့ပြီး မင်္ဂလာဒုံရှိ တောင်ပိုင်းစစ်ဌာနချုပ်ရှိ ဦးအောင်သင်း၏ ရုံးခန်းသို့ သွားပါသည်။ ဗိုလ်မှူးချုပ်
ဦးအောင်သင်းမှာ သူ့စားပွဲမှာ မျက်နှာမကောင်းစွာနှင့် ထိုင်နေပြီး ကျနော်သူ့အခန်းထဲ ဝင်သွားတာနဲ့ ‘လာဗျို့... ခင်ဗျားကို ချက်ချင်းတာဝန်လွှဲဖို့
အမိန့်ရပြီးလို့ စောင့်နေတယ်’ - ဟုပြောပါသည်။ ကျနော်က ဗိုလ်ချုပ်ရော ဘယ်သွားရမလဲ ဟု မေးတော့ သူ့ခွင့်နှင့် အနားယူတော့မယ်ဟု ပြောသည်။

ဤတွင် ကျနော်စိတ်မကောင်းပါ။ များစွာလဲအားနာသွားပါသည်။ အသက်လည်း ကျနော်ထက် ၁၀ နှစ်မျှကြီးပြီး ကျနော်ထက် ရာထူးကြီးသူလည်း
ဖြစ်၊ လူကြီးလူကောင်းတဦးလည်းဖြစ်လို့ ချက်ချင်းပင် - ဒီလိုတော့မကောင်းပါဘူး။ ဗိုလ်ချုပ်က တိုင်းမှူးအဖြစ် ဆက်လုပ်ပါ။ ကျနော်က ဗိုလ်ချုပ်အောက်မှာ
တာဝန်ကြီးတဦးအနေနဲ့ အင်းစိန်စစ်မျက်နှာ တာဝန်ယူပုံမယ်ဟု ပြောကာ ဒီကိစ္စကျနော် အခုတစ်စုံစမ်းပြန်သွားပြီး အမိန့်ပြင်ပေးဖို့ပြောမယ်ဆိုပြီး ရန်ကုန်
စစ်ရုံးသို့ ချက်ချင်းပြန်ထွက်လာပါသည်။

စစ်ရုံးရောက်သောအခါ ဗိုလ်နေဝင်းကို မတွေ့ရတော့၍သူ့စစ်ဦးစီး (၁) နှင့်သာ တွေ့ရတော့သည်။ (ထိုစဉ်က စစ်ဦးစီး (၁) မှာ ဗိုလ်နေဝင်း၏
လက်ထောက်လိုပင် ဖြစ်သည်။) ကျနော်က ဦးအောင်သင်းကို ပြောခဲ့သလိုပင် အမိန့်ကိုပြင်ပေးရန် ပြောသောအခါ ဒါဟာ မဖြစ်နိုင်တော့ကြောင်း ကျနော်ကို
မြောက်ပိုင်းက ခေါ်စဉ်ကတည်းက ဤတာဝန်ကိုလွှဲပေးဖို့ အခိုင်အမာဆုံးဖြတ်ပြီးမှ ခေါ်တာဖြစ်ကြောင်း ဒီနေ့ရုံးမဆင်းမီ တာဝန်လွှဲယူဖြစ်အောင်ယူပါဟု
အတင်းအကျပ် ပြောပါတော့သည်။ ဘယ်လိုမှ ပြန်ပြင်ရန်ပြောမရတော့ပါ။ ကျနော် မင်္ဂလာဒုံသာ ပြန်လာခဲ့ရပါသည်။

ကျနော်စိတ်မကောင်းစွာနှင့် ပြန်လာပြီး ဦးအောင်သင်းအခန်း ရောက်သောအခါ သူ့ကိုမတွေ့ရတော့ဘဲ စားပွဲပေါ်တွင် ကျနော်အတွက် စာတစောင်
ရေးထားခဲ့ပါသည်။ သူထွက်သွားပြီးဖြစ်ကြောင်း တာဝန်လွှဲစာကို သူလက်မှတ်ထိုးပြီး စားပွဲပေါ်မှာ တင်ထားကြောင်း စတာတွေရေးထားပါသည်။

ကျနော်အထင် ကျနော်စစ်ရုံးက မင်္ဂလာဒုံပြန်လာစဉ် စစ်ရုံးကသူ့ကို ဖုန်းဖြင့်အမြန်ထွက်သွားရန် အမိန့်ပေးလိုက်ဟန် တူပါသည်။ ကျနော်သူ့အိမ်
ဖုန်းဆက်သော်လည်းမရပါ။ ဤသို့ဖြင့် ကျနော်လည်း တောင်ပိုင်းစစ်တိုင်းမှူးတာဝန်ယူပြီး အင်းစိန်တိုက်ပွဲ ဝင်ရပါတော့သည်။

ကျနော် ၁၉၅၃ ခု ဇူလိုင်လတွင် တရုတ်ဖြူတိုက်ဖို့အတွက် မြောက်ပိုင်းတိုင်းမှူးအဖြစ် မေမြို့ကိုပြောင်းရပြီးနောက် တရုတ်ဖြူတိုက်ရေး စီစဉ်
ရပါသည်။ သို့အတွင်း သံလွင်အရှေ့ တောင်တန်းများအပေါ် စစ်ချီသောအခါ ကျည်ဆံပိုသယ်ယူနိုင်ဖို့ စစ်ပစ္စည်းများ အနည်းဆုံး အပေါ့ဆုံးသာ သယ်ဖို့ကိစ္စ
ကျနော်စဉ်းစား တွက်ချက်နေမိပါသည်။ အဓိကအကြောင်းတခုမှာ လက်ရှိတပ်သားများအား ထုတ်ပေးထားသော စစ်သုံးသတ္တုလပ်စောင်သည် ထူပြီးလေးလံ
နေသဖြင့် နွေးလဲနွေးပိုပေါ့သည့်စောင်ဆိုလျှင် ကျည်ဆံပိုသယ်နိုင်မည်ဖြစ်၍ မည်သူ့ကိုမေးမြန်းသင့်သနည်း ဆိုသည်ကိုစဉ်းစားသောအခါ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပွဲ
အတွင်းက ဝင်းဂိတ်၏ ထိုးဖောက်ပွဲကို သတိရမိသည်။ ထို့အပြင် ဝင်းဂိတ်နှင့် ထိုစဉ်က ဝင်းဂိတ်အနားတွင်ရှိသူ ဦးအောင်သင်းတို့ အကြောင်းကိုလည်း
ဖတ်ဖူးထားတာ သတိရမိသည်။ ကျနော်တို့စစ်တပ်၏ ပထမဆုံး စစ်တိုင်းဖွဲ့ပြီးရေးသိပ္ပံကျောင်းအုပ်ကြီး လုပ်ခဲ့သူ ဗိုလ်မှူးထွန်းမြတ် ရေးသော စာအုပ်ဖြစ်သည်။
ထိုစာအုပ်ငယ်ကို ကျနော်ဖတ်ဖူးတာ သတိရမိသည်။ (ဗိုလ်မှူးထွန်းမြတ်၏ ဇနီးမှာလည်း သုံးဆယ်မြို့သူဖြစ်၍ သူတို့နှင့် ဦးအောင်သင်း ဆွေနှီးမျိုးစပ်
တော်ဟန်ရှိ၍ ဂုဏ်ယူပြီး ထိုစာအုပ်ရေးပုံရသည်။) ထို့ကြောင့် ရန်ကုန်ဆင်းသည့်အခါ ဦးအောင်သင်းနှင့်တွေ့ပြီး ဝင်းဂိတ်နှင့်လိုက်ရစဉ် အတွေ့အကြုံများကို
မေးကြည့်ဖို့ စိတ်ကူးမိပါသည်။

နောက်တရုတ်ဖြူကိစ္စအတွက် ရန်ကုန်ဆင်းလာသောအခါ ကျနော်ဗိုလ်မှူးထွန်းမြတ်ကို ရှာခေါ်ကာ ဦးအောင်သင်းထံ သွားကြပါသည်။
(စကားပြောဆို ဆွေးနွေးရင်း ဗိုလ်မှူးထွန်းမြတ်သည် မျိုးချစ်စိတ်နှင့် ဒီမိုကရေစီစိတ်ရှိသူဖြစ်ပြီး သုံးဆယ်မြို့ ကျနော် ဆွေမျိုးများနှင့် သိက္ခမ်းနေတာကိုလည်း
သိလာရပါသည်။ ဦးအောင်သင်းအကြောင်း ရေးရာမှာလည်း ဗမာတဦးအကြောင်း မျိုးချစ်စိတ်နှင့် ရေးသည်ဟု ယူဆရပါသည်။)

ဦးအောင်သင်းအား အင်းစိန်ကြို့ကုန်းရှိ ဘုန်းကြီးကျောင်း တကျောင်းအနီးရှိ မြေစိုက်အိမ်ငယ်လေးတလုံးအတွင်း တွေ့ရပါသည်။ အရက် အလွန်
အကျွံ သောက်မှုကြောင့် အရွယ်ရော ရုပ်ရည်ပါ ရင့်ရော်နေတာ တွေ့ရပါသည်။ သူသည် နောက်ကြောင်းဖြစ်ရပ်များကို ကောင်းစွာမပြောပြနိုင်တော့ပါ။
ဝင်းဂိတ်က ဗမာပြည်အကြောင်း ကောင်းကောင်းအကြံပေးနိုင်မည့် သူတယောက် သူ့အနားသို့ ပေးရန်တောင်းသဖြင့် သူ့အနေဖြင့် ဝင်းဂိတ်
အတွင်းရေးမှူးလို အနားကပ်လိုက်ရကြောင်း ဝင်းဂိတ်ဟာ ချင်းတွင်းမြစ်ကို လက်ပစ်ဖြတ်ကူးကြောင်း စတာတွေသာ ပြောပြပြီး တခြားကိစ္စများ မေးမြန်း
မရတော့ပါ။ စောင့်ကိစ္စမှာတော့ သူ့သတိရသလောက် ဩစတေးလျ သတ္တုလပ်စောင်အပါးတွေဖြစ်ကြောင်း သိခဲ့ရပါသည်။ အရာရှိများအတွက် ထုတ်ပေး
၁၈

သော စောင်အစိမ်း အပါးကလေးများဖြစ်ပြီး ပေါ့ပါးပြီး နွေးကြောင်းလဲ ပြောပါသည်။ သူကကျနော်တို့ကို လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ ဧည့်ခံစကား ပြောရပါသည်။ တခြားလည်း သိပ်မေးမရတော့၍ ကျနော်တို့ ပြန်ခဲ့ရပါသည်။ သူ့ဘဝအတွက်လဲ စိတ်မကောင်းလှပါ။ (မှတ်ချက် - ဝင်းဂိတ်မှာ ၁၉၄၃ - ၄၄ ခုနှစ်အတွင်း မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်းသို့ ဝင်ရောက်လာသည့် ဗြိတိသျှတပ်မှ ဗြိတိသျှတပ်မှူးကြီး ဖြစ်သည်။)

ကျနော် စစ်တပ်အပြင်ရောက်ပြီး ၁၉၆၀ ခုနှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကို ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်စဉ်က အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် လာကူညီနေတဲ့ သုံးဆယ်ဒေသသား ဆွေနှီးမျိုးစပ်တော်သူတစ်ဦး ရှိပါသည်။ သူလည်းသုံးဆယ်ဇာတိသားချင်း ဖြစ်သဖြင့် ဦးအောင်သင်းနှင့်လည်း နီးစပ်သိကျွမ်းဟန် ရှိပါသည်။ သူက ပြန်ပြောပြသည်မှာ - ဦးအောင်သင်းက ကျနော်အကြောင်း မကြာခဏပြောကြောင်း ပြောရာတွင်လည်း ဗိုလ်ကျော်ဇော အင်္ဂလိပ်တိုက်ခွဲတာ သိပ်ကောင်းကြောင်း သိပ်မှန်ကြောင်းနှင့် ဗိုလ်ကျော်ဇောဟာ တကယ်ပဲစိတ်ထား ကောင်းမွန်သူဖြစ်ကြောင်း ပြောပြတတ်ပြီး အထက်တွင် ကျနော်ရေးခဲ့သည့် အတိုင်း သူနှင့် တာဝန်သွားလဲစဉ်က အဖြစ်အပျက်များကို ပြောပြတတ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ ဦးအောင်သင်းမှာ မူလက အင်္ဂလိပ်များအပေါ် လိုလားသူ ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း အင်္ဂလိပ်ကို တိုက်တာမှန်ကန်ကြောင်း သိလာ၍တကြောင်း စိတ်နာစရာတွေ ရှိဟန်ရှိလို့လည်းတကြောင်း ဤကဲ့သို့ ပြောဟန်တူပါသည်။

၁၉၇၀ တစ်ဝက်က ကျနော်အိမ်ဝင်ထွက်နေတဲ့ ပင်စင်စားဗိုလ်ကြီးဘကြိုင် ဆိုသူရှိပါသည်။ သူသည် ကျနော်တရုတ်ဖြူတိုက်စဉ် ကျနော်၏ အင်ဂျင်နီယာ အကြံပေးလဲဖြစ် အတွင်းရေးမှူးလည်းဖြစ်ခဲ့ပြီး အင်္ဂလိပ်တပ်ဟောင်းမှလည်း ဖြစ်ပါသည်။ တနေ့တွင် သူက ဦးအောင်သင်းကို ကျနော် စမ်းချောင်းအိမ်သို့ ခေါ်လာခဲ့ပါသည်။ ထိုနေ့က ကျနော်တို့အိမ်တွင် အုန်းနို့ခေါက်ဆွဲ ချက်စားသည်နှင့် တိုးနေသဖြင့် သူတို့ကိုလည်း ကျွေးမွေးဧည့်ခံ လိုက်ပါသည်။ ဦးအောင်သင်းမှာ အဆစ်အမြစ်ကိုက် ရောဂါရနေပြီဖြစ်၍ အထိုင်အထ တွဲထွဲထုထ ပေးရပါသည်။ ကျနော်တို့လည်း ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ် များကို ပြောဆိုကြပြီးနောက် သူတို့ပြန်သွားကြပါသည်။ စကားပြောရင်း မှတ်မိလိုက်သည်မှာ သူ့မှာသမီးတယောက်ရှိပြီး မြန်မာလေကြောင်းကုမ္ပဏီတွင် အလုပ်လုပ်နေကြောင်း ပြောသွားပါသည်။

ဦးအောင်သင်းကို ဗိုလ်နေဝင်တို့က အမြန်ဖြုတ်ပစ်လိုက်သည့် အကြောင်းကို ကျနော်မှန်းဆကြည့်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ ထိုတိုင်းစစ်ဌာန ထောက်လှမ်းရေးမှူး ဗိုလ်ကြီးစိုးမင်း (ကျဆုံး ကွယ်လွန်) ကို ထိုကိစ္စကို တီးခေါက်ကြည့်ရာတွင် သိလာရသည်များ အရလည်းကောင်း ကျနော်နားလည် သဘောပေါက်သည်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဦးအောင်သင်းနှင့် စောဘဦးကြီး (ကေအင်ဒီအို ၂၅၅၅) တို့မှာ လန်ဒန်၌ ဥပဒေပညာသင် ကျောင်းတက်ဘက်များ ဖြစ်ခဲ့ပြီး စောဘဦးကြီးမှာ တခါတရံ ဦးအောင်သင်း၏ မင်္ဂလာခွဲရှိ တိုင်းမှူးနေအိမ်သို့ လာလည်စားသောက်တတ်ပြီး ညဉ့်နက်မှပြန်တတ်ကြောင်း သိရပါသည်။ ကျနော်နှင့်တာဝန် မလဲမီကလေးမှာပင် (၁၉၄၅ ခုနှစ် ဇန္နဝါရီလကုန်ပိုင်း လောက်တွင်) မင်္ဂလာခွဲရှိ ကရင်တပ်များ အစိုးရကို ပုန်ကန်ပြီး တောင်ပိုင်းစစ်ဌာနချုပ်ကိုပင် ခေတ္တ ဝင်စီးခဲ့ပြီး အင်းစိန်ထဲဝင်သွားကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် သူ့အပေါ်မယုံကြည်ခြင်း၊ သူ၏လုပ်ရည်ကိုင်ရည်အပေါ် မကျေနပ်ခြင်း တခြားကျနော်မသိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ရေး အကြောင်းများကြောင့် ဖြုတ်ပစ်လိုက်ဟန် တူပါသည်။

ဦးအောင်သင်းသည် ကျနော်မှတ်မိသလောက် ကျနော်လွှတ်မြောက်နယ်မြေထွက်မီ ၁၉၇၀ နှင့် ၇၅ ခုနှစ်အကြား ကွယ်လွန်သွားပြီးပြီ ထင်ပါသည်။

ဤသည်မှာ ၁၉၅၀ ခုနှစ်က ကျနော်ရေးခဲ့သည့် ဦးအောင်သင်းအကြောင်း - စာတမ်း ဖြစ်ပါသည်။

ဦးအောင်သင်းနှင့် လဲလှယ်ဖို့ကျနော်တို့ အစိုးရက မြောက်ပိုင်းတိုင်းမှ အမြန်ခေါ်ယူရသော အကြောင်းရင်းကို ကျနော်ထင်မြင် ယူဆရသည်မှာ အထက်ပါစာတမ်းတွင် အနည်းငယ်ရေးသား ပေါ်ပြခဲ့သလို ဗိုလ်မှူးချုပ်ဦးအောင်သင်း၏ တောင်းပိုင်းစစ်ဌာနချုပ်အောက် ဗမာ့တပ်မတော်မှ ကရင်တပ်သား ၁၀၀ လောက်စုရုံးပြီး ၁၉၄၅ ခုနှစ် ဇန္နဝါရီလကုန်ပိုင်းမှာ ဦးအောင်သင်း၏ တောင်ပိုင်းစစ်ဌာနချုပ် နေရာအပါအဝင် တချို့နေရာတွေကို ရုတ်တရက်ထပြီး တိုက်ခိုက်သည်။ တောင်ပိုင်းစစ်ဌာနချုပ်ကိုလည်း ခေတ္တဝင်စီးနင်းလိုက်သေးသည်။ လက်နက်ခဲယမ်းတွေသယ်ယူပြီး အင်းစိန်ထဲဝင်သွားကြသည့် ကိစ္စ ပေါ်ခဲ့သည်။ ထိုကိစ္စကြောင့် အစိုးရ စိုးရိမ်ထိတ်လန့်သွားပုံရသည်။ အစိုးရကို အနီးကပ်ကာကွယ်ရေးမှာ အဓိကတောင်ပိုင်းစစ်ဌာနချုပ် တာဝန်ဖြစ်ရာ ၎င်းဌာနချုပ်ပင်လျှင် အစိုးရခံရသဖြင့် အစိုးရ စိုးရိမ်သွားပုံရသည်။ ထို့ကြောင့် ဦးအောင်သင်းနေရာ တောင်ပိုင်းတိုင်း စစ်ဌာနချုပ်သို့ ကျနော်ကို ပြောင်းလဲယူရန် ကျနော်တို့ခေါ်ယူခြင်း ဖြစ်ပုံရသည်။

ထို့ကြောင့် ဗိုလ်နေဝင်းက ကျနော်တို့တွေ့လျှင်တွေ့ချင်းပင် သူကြည့်နေသော အင်းစိန်မြေပုံကြီးကို ထိုးပေးပြီး ဦးအောင်သင်းထံမှ တာဝန် အမြန်သွားလွှဲပြောင်းယူဖို့နှင့် အင်းစိန်တိုက်ပွဲတိုက်ရန် ညွှန်ကြားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ထိုစဉ် မြောက်ပိုင်းတိုင်းကို မေမြို့ဗိုလ်သင်တန်းကျောင်း ကျောင်းအုပ်ကြီး ဗိုလ်မှူးကြီး မောင်မောင်ကို တာဝန်ယူစေခဲ့သည်။

အင်းစိန်တိုက်ပွဲကြီး

ကျနော်သည် တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ် တိုင်းမှူးအဖြစ်နှင့် အင်းစိန်မြို့တိုက်ပွဲကြီးကို ၁၉၄၅ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလဆန်းကစပြီး ဦးစီးတိုက်ခိုက် ခဲ့ရပါသည်။ အင်းစိန်မြို့ကို ကေအင်ဒီအိုများက ၁၉၄၅ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၁) ရက်နေ့ကစပြီး သိမ်းခဲ့သည်။ ထိုတိုက်ပွဲအကြောင်းကို ရေးရပါတော့မည်။ အင်းစိန်တိုက်ပွဲနှင့် ပတ်သက်၍ ကျနော်၏မှတ်စု မှတ်တမ်းများမှာ ကျနော်၏ရန်ကုန်အိမ်တွင် သာကျန်ရစ်ခဲ့ရာ ထိုမှတ်စုစာတမ်းများကို ကျနော်တို့ တောခိုလာပြီးနောက် အစိုးရက ကျနော်အိမ်မှ ကားတစ်စီးတိုက် လာသိမ်းယူ သွားကြောင်း အိမ်တွင်ကျန်ရစ်သော သမီးအငယ် စန်းစန်းက ပြောပြပါသည်။

အင်းစိန်တိုက်ပွဲအကြောင်း အချက်အလက်ရှာဖွေရန် ကျနော်သား ကိုမြမောင်ရှာပေးထားသော စာအုပ်စာတမ်းအချို့ ကျနော်ထံတွင် ရှိနေပါသည်။ ဗိုလ်မှူးကြီး (ဟောင်း) တင်မောင် ရေးသားသော “တိုင်းပြည်ကနုနု မှန်တိုင်းကထန်ထန်”၊ မိုးမိုးတာရောစန် (ဗိုလ်မှူးကြီး ခင်မောင်သောင်း) ရေးသားသော “မှန်တိုင်းကိုမမှု အန်တုလေသော် ” နှင့် စစ်သမိုင်းပြတိုက်မှ ထုတ်ဝေသော “တပ်မတော် သမိုင်း” စာအုပ်များ ဖြစ်ပါသည်။ ကျနော်ထိုစာအုပ်များကို အချိန်ယူဖတ်ကြည့်ပါသည်။ စာအရေးအသားကောင်းကြပါသည်။ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော် ၆၀ နီးပါးက အဖြစ်အပျက်များလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျနော်အတွက် တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်သော အချက်များ သိပ်မတွေ့ရသော်လည်း သွယ်ဝိုက်သက်ဆိုင်သော အချက်အချို့ကို တွေ့ရပါသည်။

အင်းစိန်တိုက်ပွဲ အကြောင်းကို ကျနော်မှာ ကျနော်စိတ်တွင် မှတ်သားစွဲမြဲသမျှကိုသာ အဓိကအခြေခံပြီး ရေးသားရပါတော့မည်။

အထက်ပါစာအုပ်များကို ပြန်လည်ဖတ်ရှုပြီးနောက် ကျနော်တို့ ဖြတ်သန်းတိုက်ခိုက်လာရသော ကျနော်တို့တိုင်းပြည်၏ ပြည်တွင်းစစ်ကြီးအပေါ် ပြန်ဆင်ခြင်တွေးတောမိပြီး များစွာရင်နာစိတ်မကောင်း ဖြစ်မိပါသည်။ ကျနော်သည် နောက်ကြောင်း ဖြစ်ရပ်တွေကို ပြန်စဉ်းစားပြီး များစွာလည်း စိတ်ထိခိုက်မိသည်။

ပြည်တွင်းစစ်ကြီးအတွင်းမှာ တချိန်က ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးအတွက် အတူတိုက်ပွဲဝင်လာခဲ့ကြသူများ အချင်းချင်းအကြား ပြန်လည်တိုက်ခိုက်ကြရပြီး ဗမာ့သားကောင်း သမီးကောင်းမြောက်မြားစွာ သေကျေခဲ့ကြရပေသည်။ တိုင်းပြည်အတွက် နှမ္မောတသစရာ ဆုံးရှုံးမှုကြီးပင်ဖြစ်သည်။ အချင်းချင်းကြား မတိုက်ကြရဘဲ မသေဆုံးကုန်ကြဘဲ အားလုံးတိုင်းပြည် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး တည်ဆောက်ရေးများမှာသာ ဝိုင်းအလုပ်လုပ်ကြမည်ဆိုလျှင် တိုင်းပြည်အတွက် ဘယ်လောက်ကောင်းလိုက်မလဲဟုလည်း ယူဆစဉ်းစား နေမိပါသည်။ ပြည်တွင်းစစ်သည် ကျနော်တို့ တိုင်းပြည်တိုးတက်ရေးအတွက် အနှောင့်အယှက် ဖြစ်စေခဲ့သော အကြောင်းဆိုပြီး ဖြစ်ခဲ့သည်ဟု ကျနော်စိတ်တွင် ထင်မြင်မိသည်။

ဤသို့ ကျနော်ရေးသဖြင့် ကျနော်တို့တော်လှန်ရေးသမားထက် ရှေ့ပြည်အေးသမားဟု ထင်မြင်ကောင်း ထင်မြင်နိုင်မည် ဖြစ်သော်လည်း ပြည်တွင်းစစ်အပေါ် ကျနော်၏ တဒင်္ဂထိတွေ့ခံစားရမှုကို ဝမ်းနည်း နာကျည်းစွာ ဖော်ပြမိခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

အမှန်တော့လည်း အင်းစိန်တိုက်ပွဲ ပြည်တွင်းစစ် စသည်တို့မှာ နယ်ချဲ့ပယောဂနှင့် မကင်းပေ။

ကျနော်သည် “စစ်” ၏သဘောကို ဆက်၍စဉ်းစားနေမိပါသည်။

“စစ်” ဆိုသည်မှာ လူတန်းစားတိုက်ပွဲ၏ အဆင့်အမြင့်ဆုံး တိုက်ပွဲပင်ဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာ့သမိုင်းဆိုသည်မှာလည်း အခြေခံအားဖြင့် လူတန်းစားတိုက်ပွဲ၏ သမိုင်းသာဖြစ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် လူတန်းစားတိုက်ပွဲ၏ အမြင့်ဆုံးသဏ္ဍာန်ဖြစ်သော “စစ်” ဆိုသည်မှာလည်း ကမ္ဘာ့သမိုင်းတွင် ပါဝင်တွန်းဆော်နေပေသည်။

စစ်ဆိုသည်မှာ အနိဋ္ဌာန်ရုံဖြစ်၍ ကျနော်တို့က စစ်အားလုံးကို မုန်းတီးဆန့်ကျင်ရန် မသင့်ပေ။ စစ်ဆိုသည်မှာ လူတန်းစား တိုက်ပွဲပင်ဖြစ်၍ အဆိုးအကောင်း၊ တရားတဲ့စစ်၊ မတရားတဲ့စစ် ဟူ၍ နှစ်မျိုးနှစ်စား အမြဲရှိနေပေသည်။ ကျနော်တို့သည် မတရားသောစစ်ကို မုန်းတီးဆန့်ကျင်ရမည် ဖြစ်သော်လည်း တရားသောစစ်ကိုမူ ထောက်ခံအားပေးရမည် ဖြစ်ပေသည်။ သို့မှာသာ ကမ္ဘာကြီး တိုးတက်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် စစ်ဆိုသည်မှာ လူ့သမိုင်း ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုနှင့် မကင်းနိုင်။ ထို့ကြောင့်ပင် ကျနော်တို့သည် တရားသောစစ်ကို ထောက်ခံအားပေးပြီး မတရားသောစစ်ကို ဆန့်ကျင်ရှုတ်ချ ပစ်ပယ်ရပေမည်။

ကျနော်တို့သည် “အင်းစိန်တိုက်ပွဲကြီး” ကို မလွဲသာ၍ တိုက်ရပေတော့သည်။ နှစ်ဘက်စလုံး ကိုယ့်ဘက်ကအမှန်ဟု ယူဆနေကြပေမည်။

အင်းစိန်စစ်ပွဲသည် ကျနော်၏ ပထမဆုံးစစ်တက္ကသိုလ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ကျနော်သည် ဤစစ်ပွဲမှ စစ်အတတ်ပညာ၏ အနှစ်သာရကို အခြေခံသဘောပေါက် နားလည်လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ထို့ပြင် အင်းစိန်တိုက်ပွဲကြီးသည် ကျနော်၏ စစ်သားဘဝတွင် အခက်ခဲဆုံး၊ အပင်ပန်းဆုံး၊ အကျပ်အတည်းအရှိဆုံး၊ ဘေးအန္တရာယ်အများဆုံးနှင့် ထိခိုက်ကျဆုံးမှုအများဆုံး၊ အချိန်အကြာဆုံး ဆင်နွှဲခဲ့ရသော တသက်မမေ့နိုင်သည့် တိုက်ပွဲကြီးပင် ဖြစ်ပေသည်။

အင်းစိန်တိုက်ပွဲသည် ကျနော်၏ ပထမဆုံးစစ်တက္ကသိုလ်ဟု ပြောရခြင်းမှာ ဒီအရင်က ကျနော်တို့တိုက်ခဲ့ရသော စစ်အတွေ့အကြုံများမှာ အဓိကအားဖြင့် ပြောက်ကျားစစ်ပွဲများသာ များခဲ့ပါသည်။ ကျနော်တို့၏ အဓိက စစ်အတွေ့အကြုံမှာ ၁၉၄၅ ခုနှစ် ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေး စစ်ပွဲပင် ဖြစ်သည်။ ဂျပန်တိုက်ခိုက်ရေးတွင် အဓိကတပ်များမှာ မဟာမိတ်စစ်တပ်များဖြစ်ပြီး ကျနော်တို့က တပ်ဆွယ်များသာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်ကျနော်တို့၏ တိုက်ပွဲပုံစံမှာလည်း ပြောက်ကျားစစ်သာ အဓိကဖြစ်ပြီး နေရာယူစစ်များမှာ ရက်အနည်းသငယ်နှင့် ခေတ္တခဏ တစ်တိုက်ပိုင်းများသာ ဖြစ်ခဲ့သည်။

စစ်တွင် နေရာယူစစ်များသာ တကယ့်စစ်ပွဲဖြစ်၍ ပြောက်ကျားစစ်မှာ ယေဘုယျ အများအားဖြင့် နေရာယူစစ်ပွဲ၏ အထောက်အကူသာ ဖြစ်သည်။ ပြောက်ကျားစစ်သာ အဓိကတိုက်ခိုက်ရသော ကျနော်တို့မှာ အင်းစိန်တိုက်ပွဲတွင် တလျှောက်လုံး “လ” အချို့ကြာအောင် ခေါင်းမာသောရန်သူများနှင့် နေရာယူစစ်ပွဲကြီးကို စတင်တွေ့ကြုံဆင်နွှဲရသဖြင့် ၎င်းသည်ကျနော်တို့၏ ပထမ စစ်တက္ကသိုလ် ဖြစ်ရပေတော့သည်။

နေရာယူစစ်ပွဲဆိုသည်မှာ တဖက်နှင့်တဖက် ကျကျနနအတိအကျ နေရာခံကတုတ်များစွာ တိုက်ရပြီး ပြောက်ကျားစစ်မှာ တော့ ခံကတုတ်များ စွဲမထားဘဲ မိမိအတွက်အခွင့်သာမည့် နေရာနှင့် အခွင့်သာမည့်အချိန်တွင် ရုတ်တရက် အလစ်ဝင်ရောက်ပြီး ထိုးသုတ်တိုက်ခိုက်ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုသို့တိုက်ခိုက်ပြီး ရန်သူ့ဘက်ကပြန်လှန်၍ တုံ့ပြန်တိုက်ခိုက်နိုင်ခြင်း မရှိမီ ရသမျှ လက်နက်ပစ္စည်းများယူပြီး ချက်ချင်းဆုတ်ခွာ ကွယ်ပျောက် သွားရခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။

ပြောက်ကျားစစ်မှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ချီတက်လှုပ်ရှားနေသော ပေါ်လွင်နေသောရန်သူကို ပုန်းလျှိုးလာပြီး သင့်တော်သောနေရာတွင် အလစ် အငိုက်တွင် ရုတ်တရက် ဝုန်းကန်ဝင်ရောက်ထိုးသုတ် တိုက်ခိုက်ခြင်းဖြစ်၍ မိမိဘက်က အထိအခိုက်အကျအဆုံး မများပေ။ “မ၊ စ” သော လက်နက်ကြီး၊ သံချပ်ကာကား စသည့် အကူအညီများ သိပ်မလိုအပ်ပေ။ (သို့သော် လက်နက်ကြီးများ၊ သံချပ်ကာကားအကူအညီနှင့် ရုတ်တရက်ဝင်တိုက်သော ပြောက်ကျားစစ်များလည်း ရှိကြပါသည်။ အလွန်နည်းပါသည်။)

နေရာယူစစ်မှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ခံကတုတ်ဖြင့် ကျကျနန အသေတပ်စွဲထားသော ရန်သူကို မိမိလက်နက်ကြီးဖိအား၊ သံချပ်ကာကား အကူတို့ဖြင့် ကျကျနနစီစဉ်ပြီး တိုက်ရပေသည်။

ယေဘုယျအားဖြင့် ပြောက်ကျားစစ်မှာ လှုပ်ရှားနေသော၊ ပေါ်လွင်နေသောရန်သူကို လျှို့ဝှက်ပုန်းအောင်းပြီး ရုတ်တရက် ဝင်တိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ နေရာယူစစ်တွင် ခံစစ်စွဲထားသော ရန်သူကို “မ၊ စ” သော မီးအား၊ သံချပ်ကာကားအကူမပါဘဲ တခါတရံ အလစ်ထိုးဖောက်ပြီး ထိုးသုတ်တိုက်ခိုက်ခြင်းမျိုးလည်း အခါကောင်းအခွင့်ကောင်းတွင် တိုက်ခိုက်နိုင်ခြင်းလည်း ရှိပေသည်။

အင်းစိန်တိုက်ပွဲသည် ကျနော်၏ စစ်သားဘဝတွင် အခက်အခဲဆုံး၊ အကျပ်တည်းဆုံး ဖြစ်ခဲ့ရသည်မှာ အကြောင်းရင်းများစွာ ရှိပါသည်။

ပထမဆုံးအကြောင်းမှာ ထိုစဉ်က ကျနော်မှာ စစ်အတွေ့အကြုံ ပညာဗဟုသုတ အားနည်းနေသေးခြင်းသည် အဓိကအကြောင်းရင်း ဖြစ်နေပါသည်။ ကျနော်သာ အတွေ့အကြုံအားနည်းနေသည်သာမက ထိုစဉ်က အင်းစိန်တိုက်ပွဲတွင် ကျနော်နှင့်အတူ ပါဝင်တိုက်ခိုက်နေကြသော တပ်မှူးကြီးများဖြစ်ကြသော ဒုဗိုလ်မှူးကြီးဘလင်၊ ဒုဗိုလ်မှူးကြီးချစ်မြိုင်၊ ဒုဗိုလ်မှူးကြီး ကြည်မောင်၊ ဒုဗိုလ်မှူးကြီးစောမြင့် စသူတို့မှာလည်း ကျနော်လိုပင် အတွေ့အကြုံအားနည်းနေသော ကာလဖြစ်နေပေသည်။ သို့သော် ကျနော်တို့အားလုံး တတ်နိုင်သမျှ စည်းလုံးညီညွတ်စွာဖြင့် တိုင်တိုင်ပင်ပင် ဆွေးနွေးလုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။

ဒုတိယအကြောင်းမှာ ထိုစဉ်က ရန်သူများဖြစ်နေကြသော ကေအင်ဒီအိုတပ်မှူးအချို့မှာ ဗြိတိသျှတပ်မှ ပါလာသူများဖြစ်၍ စစ်ရေးအရတော် အတန် ကျွမ်းကျင်ကြပြီး နေရာယူစစ်ပွဲ အတွေ့အကြုံများ ရှိထားကြသည်။ ထို့အပြင် ကေအင်ဒီအိုတပ်သား များမှာလည်း တိုက်ခိုက်ရေးစိတ်ဓာတ် မြင့်မားပြီး အလွန်ခေါင်းမာ ကြံ့ခိုင်ကြသောသူများ ဖြစ်သောကြောင့်လည်း ဖြစ်သည်။ ဤသို့ဖြစ်ရသည်မှာ ကျနော်အထင် အချက်အချို့ရှိပါသည်။

ပထမအချက်မှာ ထိုအချိန်ကာလက ကေအင်ဒီအိုတပ်မှူးအမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ် အပြင်ထန်ဆိုးကာလ ဖြစ်နေပေသည်။ ဒုတိယအချက်လဲဖြစ် အဓိကအချက်လည်းဖြစ်သည်မှာ ထိုအင်းစိန်ဝန်းကျင်ဒေသမှာ ကရင်အမျိုးသားများစွာ၏ ဇာတိဌာနေဒေသ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် သူတို့စစ်ရှုံး နေသော်လည်း သူတို့၏ဇာတိမှ မိမိအိမ်သားများနှင့် ခွဲခွာပြီးမဆုတ်ခွာလို မခွဲခွာလိုကြပေ။ ထို့ကြောင့် ပေတေပြီး စွဲမြဲစွာ ဇွဲကောင်းကောင်းနှင့် ခုခံကြသည်။

ထို့ပြင် အင်းစိန်အဝင်ဝ နှုတ်ခမ်းများတွင်ရှိသော “မင်းဓမ္မကုန်း” “တောင်သူကုန်း” စသော လက်နက်ငယ်ခံစစ်အတွက် များစွာအသုံးဝင်နိုင်သော အချက်အချာကျသည့် တောင်ကုန်းကလေး သုံး လေး လုံးရှိနေရာ ထိုကုန်းတွေပေါ်မှ တပ်စွဲထားသူတို့ကို ကျနော်တို့ခက်ခဲစွာ တိုက်ခိုက်တွန်းလှန်ခဲ့ရပေသည်။

နောက်အကြောင်းတစ်ခုမှာ နေရာယူစစ် တပ်စွဲထားသောရန်သူကို တိုက်ခိုက်ရာတွင် တိုက်သူဘက်ကလုံလောက်သော အမြောက်ဆံမီးအား၊ သံချပ်ကာအားတို့ ရှိရမည်ဖြစ်ရာ ကျနော်တို့တွင် အမြောက်ဆံ၊ ဗုံး၊ သံချပ်ကာအားတို့ မလုံလောက်ပေ။ အဓိက ခြေလျင်တပ်လက်နက်နှင့်ပင် တိုက်နေ ရသည်။ ၂၇ တန် စတုတ္ထတပ်တော်ကလေး နှစ်စီး သုံးစီးရှိသော်လည်း ၎င်း၏အမြောက်ဆံမရှိ၍ စစ်ပွဲတွင် မထိရောက်လှပေ။ ထို့ကြောင့် “မ၊ စ” သော လက်နက်ကြီးအား မလုံလောက်၍လည်း အင်းစိန်တိုက်ပွဲသည် ခက်ခဲကြန့်ကြာ ရပေသည်။

အလွန်ခက်ခဲ ကျပ်တည်းသွားရသော အကြောင်းကတော့ ဗမာ့တပ်မတော်တွင်းရှိ ကရင်အမျိုးသားသေနတ်ကိုင် တပ်ရင်းနှစ်ရင်း အစိုးရကို ပုန်ကန်သွားခြင်းပင် ဖြစ်ပါတော့သည်။ တောင်ငူရှိ ကရင်တပ်ရင်း (၁) မှာ အင်းစိန်ကို ကေအင်ဒီအိုများ မသိမ်းပိုက်မီကလေးတွင် ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဇူလိုင်လကုန် (၂၇) ရက်နေ့လောက်တွင် အစိုးရကို ပုန်ကန်ပြီး တောင်ငူမြို့ကို သိမ်းပိုက်လိုက်သည်။ အလားတူ ဖေဖော်ဝါရီ (၄) တွင် ပြည်မြို့တွင် တပ်စွဲထားသော ကရင်အမျိုးသားသေနတ်ကိုင် တပ်ရင်း (၂) က ပြည်မြို့ကို သိမ်းပိုက်လိုက်သည်။

ထိုအချိန် ကရင်အမျိုးသားများ၏ စီမံကိန်းမှာ အင်းစိန်ကိုသာ သိမ်းယူရန်မက ဗမာအစိုးရမြို့တော် ရန်ကုန်မြို့ကိုပါ သိမ်းပြီး၊ ဗမာပြည်ကိုပါ လွှမ်းမိုးအုပ်စိုးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ (သို့မဟုတ်) ကရင်ပြည်နယ်ကို သူတို့စိတ်ကြိုက် တောင်းဆိုရယူရန် ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

ကေအင်ဒီအိုတို့၏ ထိုစဉ်ကစီမံကိန်းမှာ အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သော တောင်ငူနှင့် ပြည်မြို့မှာရှိသော ကရင်သေနတ်ကိုင် တပ်ရင်း (၂) ရင်းက ရန်ကုန်မြို့တော်ဘက် ဆင်းလာကြပြီး အင်းစိန်တွင် အင်းစိန်မြို့ရှိ ကေအင်ဒီအိုနှင့် ပူးပေါင်းပြီး ရန်ကုန်မြို့တော်ကို တိုက်ခိုက်သိမ်းယူရန် ဖြစ်ပေသည်။

ထိုအချိန်တွင် ကျနော်တို့ ရန်ကုန်ကာကွယ်ရေးအတွက် နယ်မှတပ်များကို သယ်ယူနိုင်သောလမ်းမှာလည်းကောင်း၊ ရန်ကုန်နှင့် နယ်ဒေသ ဆက်သွယ်ရေးမှာလည်းကောင်း၊ မင်္ဂလာဒုံလေယာဉ်ပျံဆိပ်သာ ရှိပေသည်။ အခြားသောရန်ကုန်ဝင်လမ်းများ ပိတ်ဆို့နေပါသည်။

ထိုစဉ်ကအင်းစိန်ရှိ ကေအင်ဒီအိုတို့က စော်ဘွားကြီးကုန်းစစ်မျက်နှာတွင် ၎င်းတို့လက်ရှိစခန်းမှ ရှေ့သို့ကိုက်(၂၀၀) မျှတိုးပြီး တပ်စွဲလိုက်နိုင်လျှင် လေယာဉ်အဆင်းအတက်ကို လက်နက်ငယ်များဖြင့် လက်လှမ်းမီစွာ ပစ်ခတ်နိုင်မည်ဖြစ်၍ မင်္ဂလာဒုံ လေယာဉ်ကွင်းသုံးမရ ဖြစ်ရပေတော့မည်။ အင်းစိန်မှ ၃ လကွ မော်တာတို့ဖြင့် အလှမ်းမီနိုင်သော်လည်း အင်းစိန်မြို့သိမ်း ကေအင်ဒီအိုတို့တွင် ၃ လကွ မော်တာများမရှိပေ။ ထို့ကြောင့် ကျနော်တို့၏ တစ်ခုတည်းသော ရန်ကုန်မြို့သို့ ဆက်သွယ်ရေး လမ်းကြောင်းဖြစ်သည့် မင်္ဂလာဒုံလေယာဉ်ကွင်းကို လုံခြုံစွာအသုံးပြုနိုင် ခဲ့ကြပေသည်။

ထိုအချိန်သည် ဗမာပြည်အတွက် ဘေးအန္တရာယ်အကြီးဆုံး အစိုးရခံရဆုံးအချိန် ဖြစ်ပေသည်။

ကေအင်ဒီအိုတို့၏ စီမံကိန်းအတိုင်း ၎င်းတို့၏ အင်းစိန်၊ တောင်ငူ၊ ပြည် တပ်သုံးတပ် အင်းစိန်မှာဆိုကြပြီး ရန်ကုန်မြို့ကြီးကို လုပ်ကြံကြလျှင် ကျနော်တို့ ခုခံနိုင်ဖို့ခဲယဉ်းသည်။ အခြေအနေကြီးစွာ ရှုပ်ထွေးသွားတော့မည်ဖြစ်သည်။

ကျနော်သည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ နှုတ်ခမ်းတွင် အသင့်ရှိနေသော ဒုဗိုလ်မှူးကြီးချစ်မြိုင်ခေါင်းဆောင်သော ဗမာ့သေနတ်ကိုင် တပ်ရင်း (၃) မှာ ကျနော်ကိုင်ခဲ့သော မူလတပ်ရင်းဖြစ်၍ ထိုတပ်ရင်းကို အရင်ဆုံးနှင့် အစောဆုံး ရန်ကုန်သို့ခေါ်ယူလိုက်ပါသည်။ ထိုအချိန်က တွဲတေးတူးမြောင်းကို ကေအင်ဒီအို တို့ သိမ်းပိုက်တပ်စွဲထားသဖြင့် ထိုတပ်ရင်းမှာ ပင်လယ်ဘက်မှ လှေများဖြင့် ခဲယဉ်းစွာ ချီတက်လာရပြီး ကျနော်တို့ရှိရာ ရန်ကုန်သို့ ချောမောစွာ ရောက်ရှိခဲ့ ပါသည်။ ထိုတပ်ရင်းကိုပင်ပြည်မြို့က ရန်ကုန်သိမ်းရန်ဆင်းလာသော ဒုဗိုလ်မှူးကြီးစောမြောင်ဦးစီးသည့် ကရင်သေနတ်ကိုင် တပ်ရင်း(၂) ကို လမ်းမှကြို တိုက်ရန် တာဝန်ပေးရပါသည်။

ဒုဗိုလ်မှူးကြီးချစ်မြိုင်တို့ အမြန်ချီတက်သွားရာ လမ်းရှိ သာယာဝတီခရိုင်၊ နတ္ထလင်းမြို့နယ် “ဝက်ကော်” ရွာတွင် ပြည်မြို့က ဆင်းလာသော ကရင်သေနတ်ကိုင် တပ်ရင်း (၂) နှင့် တွေ့ဆုံတိုက်ပွဲ ဖြစ်ကြပါသည်။

ကရင်သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်း (၂) တပ်ရင်းမှူးမှာ စစ်အတွေ့အကြုံအားနည်းသဖြင့် ထိုဝက်ကော်တိုက်ပွဲတွင် ဒုဗိုလ်မှူးကြီး ချစ်မြိုင်ဦးစီးသော ဗမာ့သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်း (၃) က လုံးဝအောင်နိုင်ခဲ့ပြီး ကရင်သေနတ်ကိုင် တပ်ရင်း (၂) မှာ လုံးဝဖရဲဖရဲ ပြိုကွဲသွားပါသည်။ ကျနော်တို့သည် ပြည်မြို့ဘက်က ဆင်းလာသော ရန်သူအပေါ် လုံးဝအောင်နိုင်လိုက်ပါသည်။

ထိုအချိန်လောက်တွင်ပင် အင်းစိန်ရှိ ကရင်သူပုန်များက အစိုးရနှင့် စေ့စပ်ဆွေးနွေးပြီး ငြိမ်းချမ်းလိုသည်။ အပစ်အခတ်ရပ်စဲ ပေးပါဟု တောင်းဆို လာပါသည်။ ကျနော်တို့ဝမ်းမြောက်စွာ အပစ်အခတ်ရပ်စဲပြီး ၎င်းတို့၏ခေါင်းဆောင်များ ရန်ကုန်မြို့တွင်းရှိ အစိုးရနှင့်တွေ့ရန် စီစဉ်ပေးပါသည်။

ကရင်အမျိုးသားခေါင်းဆောင် စောဘဦးကြီးကိုယ်တိုင် ခေါင်းဆောင်သော ကရင်အဖွဲ့ရန်ကုန်ထဲဝင်ပြီး အစိုးရအဖွဲ့နှင့် ဆွေးနွေးကြပါသည်။ ကျနော်တို့ဝမ်းသာနေကြသော်လည်း ဆွေးနွေးပွဲ နှစ်ရက်လောက်ကြာပြီးနောက် ကရင်တို့ဘက်က ဆွေးနွေးပွဲ ဖြတ်လိုက်ပြီဟု ကြေညာသည်။ ကျနော်စိတ်

အထင် တောင်ငူကရင်သေနတ်ကိုင် တပ်ရင်း (၁) က တားမြစ်လိုဟု သံသယရှိနေပါသည်။

ကျနော်တို့ဆက်ပြီးတိုက်ကြရပါတော့သည်။

တောင်ငူမြို့မှ ဆင်းလာသော ဒုဗိုလ်မှူးကြီး စောမင်းမောင်ဦးစီးသော ကရင်တပ်ဖွဲ့။

၎င်းတပ်ဖွဲ့မှာအမှတ် (၁) ကရင်သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်း ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတပ်သည် ထိုဒေသရှိ ကေအင်ဒီအိုတို့နှင့် ပူးပေါင်းကာ အင်အား (၁၀၀၀) လောက်နှင့် အင်းစိန်ရှိ ကေအင်ဒီအိုတပ်တို့နှင့်ပေါင်း၍ ရန်ကုန်မြို့ကို သိမ်းပိုက်ရန် မော်တော်ယာဉ်များနှင့် မွန္တလေး - ရန်ကုန် ကားလမ်းအတိုင်း အင်းစိန် ရန်ကုန်ဘက်သို့ဆင်းလာသည်။

ထိုအချိန်အခါတွင် ကရင်သူပုန်တပ်ဖွဲ့များအနက် ဤတပ်ဖွဲ့သည် အင်အားအကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ သူတို့က ပဲခူးသိမ်းမယ်။ ရန်ကုန်သိမ်းမယ် စသည့်ကြွေးကြော်သံများဖြင့် ဆင်းလာကြပြီ ဖြစ်သည်။

မင်္ဂလာဒုံတွင်ရှိနေသော ကရင်အမြောက်တပ်ခွဲသည်လည်း အင်းစိန်ရှိကရင် သောင်းကျန်းသူတို့နှင့် ပူးပေါင်းသွားခဲ့သည်။ အမြောက်များကို ယူမသွားဘဲ ကျည်ရိုက်တံ (Firing Pin) များကို ရိုက်ချိုးသွားခဲ့သည်။ မင်္ဂလာဒုံရှိ ကရင်တပ်ဖွဲ့များမှ ကရင်စစ်သည် အများလည်း အင်းစိန်ရှိ ကရင်သောင်း ကျန်းသူများနှင့် ပူးပေါင်းသွားကြသည်။

ထိုအချိန်တွင် တနိုင်လုံးရှိ တပ်မတော်အင်အားမှာ အလွန်နည်းပါးလျက်ရှိသည်။ ကရင်သောင်းကျန်းသူများသည် အထက်ဗမာပြည်တွင် မေမြို့၊ မွန္တလေး၊ မိတ္ထီလာ မြို့ကြီးများ၊ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ရှိမြို့ကြီးတချို့ သထုံခရိုင်အတွင်းနှင့် မော်လမြိုင်မြို့ကြီးများကို ဖေဖော်ဝါရီလတလျှောက်လုံး တဖြည်းဖြည်း သိမ်းပိုက်သွားခဲ့သည်။ ရန်ကုန်မြို့တော်ကိုပင် တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ရန် ခြိမ်းခြောက်လျက် ရှိနေပေပြီ။

ထိုအချိန်တွင် နိုင်ငံတော်မှာ ကြီးစွာသောအန္တရာယ်နှင့် ရင်ဆိုင်နေရပေသည်။ ချောက်ထဲကျရန် တဲတဲကလေးသာ ကျန်တော့သည်။ လက်တလုံး သာလိုတော့သည်ဟု အချို့သူတို့က ပြောဆိုနေကြပါသည်။ အနောက်နိုင်ငံ စာနယ်ဇင်းများကလည်း ဗမာအစိုးရကို “ရန်ကုန်အစိုးရ”ဟု လှောင်ပြောင်ခေါ်ဝေါ် လာကြပါသည်။

ထိုအချိန်တွင် ကျနော်တို့က အင်းစိန်မြို့ကိုဖိပြီး တိုက်နေရပါသည်။ အင်းစိန်မြို့ကို ရှေ့တည့်တည့် ရန်ကုန်စစ်မျက်နှာက တိုက်နေရုံသာမက အင်းစိန်ကျောနောက်ဘက် မင်္ဂလာဒုံဘက်ကပါ စစ်မျက်နှာဖွင့်ပြီး နှစ်ဘက်ညှပ်တိုက်နေရပါသည်။ အင်းစိန်တွင် အင်အားသိပ်မကျန်တော့ပါ။ သို့သော် ကေအင်ဒီအိုများသည် ခေါင်းမာစွာဖြင့် ခုခံနေကြပါသည်။ သူတို့သည်တောင်ငူမြို့ဘက်မှ ထိုးဆင်းလာမည့် အမှတ် (၁) ကရင်သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်း၏ စစ်ကြောင်းကို များစွာမျှော်လင့်နေပုံရပါသည်။

တောင်ငူမှထိုးဆင်းလာသည့် ကရင်သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်း (၁) စစ်ကြောင်းကြီးကို တိုက်ဖျက်ရန်မှာ မိမိတို့ဘက်က ဗမာ့သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်း (၆) နှင့် တပ်ရင်းမှူးဒုဗိုလ်မှူးကြီးတင်ဦး (ဘု- တင်ဦးဟုလည်းခေါ်သည်) ဦးစီးသော ကျနော်တို့၏ ပဲခူးမြို့ဝန်းကျင်ဒေသမှ တပ်ဖွဲ့များအပေါ် တာဝန်ကျနေ ပေတော့သည်။

ထိုကာလအတွင်း ကျနော်တို့သက်မမေနိုင်သော တိုက်ပွဲကြီးတပွဲ အင်းစိန်တိုက်ပွဲတွင်း ဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ ကျနော်တို့၏ အင်းစိန်စစ်မျက်နှာ တိုက်ပွဲများတွင် ပါဝင်သည့် အဓိကတပ်တစ်ဖွဲ့မှာ ဗမာ့သေနတ်ကိုင် တပ်ရင်း (၅) ဖြစ်သည်။ တပ်ရင်းမှူးမှာ ဒုဗိုလ်မှူးကြီး စောမြင့် ဖြစ်သည်။ ထိုတပ်ရင်း (၅) မှာ ထိုအချိန်က ရခိုင်တွင် ပြောက်ကျားသူပုန်များကို တိုက်ခိုက်နေရာမှာ အင်းစိန်စစ်မျက်နှာတွင် တာဝန်ပေးရန် ပြန်လည်ခေါ်ယူလာခြင်းဖြစ်သည်။ သူတို့က ပြည်မကို ပြန်လည်ရောက်ရှိလာသဖြင့် များစွာဝမ်းမြောက် တက်ကြွလျက်ရှိသည်။ ၎င်းပြင် သူတို့မှာ ကေအင်ဒီအိုများနှင့် တခါမှ မရင်ဆိုင်ဖူးသေး၍ ခပ်ပေါ့ပေါ့ ပင် သဘောထားနေသည်။

ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၈) ရက်နေ့တွင် တပ်ရင်း (၅) မှ တပ်ခွဲမှူး ဗိုလ်မှူးလှသောင်း ဦးစီးသောတပ်ကို ပွဲပြိုင် ဝမ်းဝမ်းတူး တောင်ကုန်းရှေ့ရှိ တောင်ကုန်း ငယ်တခုကို တက်ရောက်သိမ်းပိုက်စေရာတွင် မမျှော်လင့်ဘဲ အလွန်ခက်ခဲခြင်းထန်စွာ တိုက်ခိုက်ပြီးမှ ထိုပစ်မှတ်ကို ရရှိခဲ့ပါသည်။ သို့သော်ကျနော်တို့ဘက်မှ ဗိုလ်မှူးလှသောင်းအပါအဝင် အရာရှိအရာခံ အကြပ်တပ်သား (၈၀) ခန့်ကျဆုံး၍ (၁၂၀) မျှ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ပါသည်။

ကျနော်ကောင်းစွာ မှတ်မိနေပါသည်။ တိုက်ပွဲတိုက်နေစဉ်အတွင်းရှေ့တန်းစစ်မြေပြင်မှ အလွန်ခက်ခဲနေကြောင်း ဗိုလ်မှူးလှသောင်းက အစီရင်ခံသဖြင့် ကျနော်သူရှိရာ ရှေ့တန်းတနေရာကို သွားရောက်တွေ့ဆုံခဲ့ပါသည်။ သူနှင့်ကျနော် သစ်ပင်ကြီးတပင်အောက်တွင် ဝမ်းလျားမှောက်၍ ရှေ့တန်းစစ်ပွဲ အခြေအနေကို ဆွေးနွေးသုံးသပ်ပြီး ရှေ့ဘယ်လိုဆက်လုပ်ရန် တိုင်ပင်ခဲ့ကြပါသည်။ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပြီးနောက် ထိုသစ်ပင်ကြီးအောက်မှ ကျနော်အရင် ထွက်လာပြီး လူချင်းခွဲခဲ့ကြပါသည်။ (စစ်ထုံးစံအရ ရာထူးပိုမိုကြီးသူက အရင်ထွက်ရပါသည်။) ကျနော်ရှေ့တန်းစစ်မြေပြင် ဌာနချုပ်သို့ ပြန်ရောက်ရက်ခြင်း မှာပင် ဗိုလ်မှူးလှသောင်း ကျဆုံးသွားပြီဆိုသော သတင်းကို ဝမ်းနည်းဖွယ် ကြားသိလိုက်ရပါသည်။ ကျနော်နှင့်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခဲ့သော သစ်ပင်ကြီးအောက်မှ အထွက် ရန်သူလက်ဖြောင့် တပ်သားလက်ချက်နှင့် ကျဆုံးသွားခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုတိုက်ပွဲအပြီး ကျနော်သေကျေဒဏ်ရာရသူများစာရင်း ရရှိသောအခါ ဆောက်တည်ရာမရ များစွာတုန်လှုပ် ခြောက်ခြားသွားမိပါသည်။ ကျနော်၏ စစ်သားဘဝသက်တမ်းတွင် တခါမျှ ဤမျှမထိခိုက်ဖူးပေ။ ရဲဘော်အများအပြားလည်း စိတ်ထိခိုက်ကြပြီး ငိုယိုကြသည်။ ကျနော်လည်း ဒါဒါကြောင့် ဖြစ်ရတာဟု သောကရောက်ပြီး ကျဆုံးသူများနှင့်အတူ ရောနှောပါဝင်သေဆုံး သွားလိုစိတ်ပင် ဝင်လာပါသည်။ ကျနော်အနေနှင့် ထောက်လှမ်းရေး ကောင်း ကောင်းမလုပ်နိုင်ခဲ့။ အမိန့်ပေးရာတွင် မစေ့စပ်မသေချာမှုကြောင့် ဖြစ်ရတာဟု သုံးသပ်မိပါသည်။ ဒီသင်ခန်းစာကို တသက်လုံးမှတ်ကရော ဟု ကိုယ့်ကိုယ် ကိုယ်လည်း ပြောမိပါသည်။

ကျနော်အမိန့်တရပ် ချက်ချင်းထုတ်ပြန်လိုက်ပါသည်။ တိုက်ပွဲများကိုစီစဉ်ရာတွင် အသေးအကြီး အားလုံးဂရုစိုက်ပြီး လုပ်ဆောင်ကြရန် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုနောက်ပိုင်း တိုက်ပွဲများတွင်တော့ ကျနော်သည် ကိုယ်တိုင်တတ်နိုင်သလောက် ကင်းထောက်ခဲ့သည်။ ရန်သူတပ်သား၏ အင်အားအိမ်တွင် ဖောင်တိန်ချိတ်ထားသည်ကို မှန်ပြောင်းနှင့် မြင်ရသည်အထိ ချဉ်းကပ်ပြီး ကင်းထောက်ခဲ့သည်။ လေယာဉ်နှင့် ကင်းထောက်ရာတွင်လည်း မြေပြင်ကို စနစ်တကျ

ကင်းထောက်ခွဲရာ နောင်အခါ ကျနော်အနေနှင့် လေယာဉ်ပေါ်က အောက်မြေပြင်ကို ကြည့်လိုက်ပါက ဗမာပြည်ဘယ်နေရာလောက်ဖြစ်မည် ဆိုသည်ကို အကြမ်းဖျင်း ခန့်မှန်းတတ်လာသည် အထိပင် ဂရုတစိုက် လေ့လာခဲ့ပါသည်။

ဤသည်တို့မှာ ကျနော်တသက် မမေ့နိုင်လောက်အောင် ဖြစ်ခဲ့သည့် အင်းစိန်တိုက်ပွဲစဉ်အတွင်းက တိုက်ပွဲတစ်ခုနှင့် ထိုတိုက်ပွဲက ကျနော်ကို ပေးခဲ့သည့် သင်ခန်းစာများပင် ဖြစ်တော့သည်။

ပဲခူးနယ်ရှိ ကျနော်တို့၏ လက်နက်ကိုင် တပ်အင်အားမှာ ...

က။ တပ်ရင်းမှူး ဒုဗိုလ်မှူးကြီးတင်ဦး ဦးစီးသည့် ဗမာ့သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်း (၆)။

ခ။ ယူအမ်ပီ ခေါ် ဗိုလ်မှူးအေးဇွဲဦးစီးသည့် ပြည်ထောင်စုစစ်ရဲတပ်ရင်း (၄)။

ဂ။ ဗိုလ်မှူးဝေလင်းနှင့် ဗိုလ်ကြာညွန့်တို့ဦးစီးသည့် ဘီတီအက်စ် ခေါ် မြန်မာနယ်စောင့်တပ်ရင်း။

ဃ။ တပ်ရင်းမှူး ဗိုလ်ကြီးဘသောင်းဦးစီးသည့် ပြည်တောင်စုစစ်ရဲတပ်ရင်း (၃)။

င။ နောက်ပဲခူးဒေသတွင် ရဲဘော်ဖြူအင်အား (၅၀၀၀) ခန့်ရှိရာအစပိုင်း၌ မိမိတို့ကိုခြိမ်းခြောက်နေသော အင်အား ဖြစ်သော်လည်း ဒုဗိုလ်မှူးကြီးတင်ဦး၏ စည်းရုံးမှုဖြင့် ကေအင်ဒီအိုများကို ခုခံတိုက်ခိုက်ရာတွင် မိမိတို့နှင့် လက်တွဲရန် နားလည်မှု ရရှိထားသည်။

စ။ မိမိတို့၏ အဓိကတိုက်ခိုက်ရေးအားဖြစ်သော ဗမာ့သေနတ်ကိုင် တပ်ရင်း (၆) မှ တိုက်ခိုက်ရေးအင်အား ထက်ဝက်ခန့် တပ်ခွဲ ၂ ခွဲကို ဒုတပ်ရင်းမှူး ဗိုလ်မှူးတင်မောင် (စာရေးဆရာ မြတ်ထန်) ဦးဆောင်၍ အထက်ဗမာပြည် မတ္တီလာဒေသသို့ ပေးပို့လိုက်ရသည်။ နောက် ထပ်မံ၍ အင်အား (၁၀၀) ခန့်ကို အမြောက်တပ်ဖွဲ့စည်းရန် ပေးအပ်ခဲ့ရပြန်သေးသည်။

ဆ။ သို့ဖြစ်၍ ဗမာ့သေနတ်ကိုင် တပ်ရင်း (၆) တွင် အင်အား (၃၀၀) ခန့်သာကျန်ရှိပြီး တိုက်ခိုက်ရေးအင်အား (၂၀၀) ခန့်သာရှိတော့သည်။

ထိုကရင်သောင်းကျန်းသူများ၏ အစီအစဉ်မှာ ပဲခူးမြို့ကိုသိမ်းပိုက်ဖျက်ဆီးမည်။ နောက် ပဲခူးမြို့တောင်ဘက် ၁၀ မိုင်ခန့်ရှိ ထုံးကြီးရွာဒေသမှ ကေအင်ဒီအိုများနှင့် ပေါင်းမည်။ နောက်လည်းကူးမြို့ အနောက်ဘက် စာဘူးတောင်း ကေအင်ဒီအိုစခန်း ရွာကြီးမှ ကေအင်ဒီအိုအုပ်စုနှင့် ပေါင်းမည်။ ထိုမှ အင်းစိန် - ရန်ကုန်ဘက်သို့ ချီတက်တိုက်ခိုက်မည် ဖြစ်သည်။

ထိုအတွင်း ပဲခူးမြို့တွင်လည်း ရန်သူသတင်းပေါက်ကြား၍ မြို့သူမြို့သားများသည် ပဲခူးချောင်းဖျားသို့လည်းကောင်း၊ သနပွင်မြို့ဘက်သို့လည်းကောင်း တဖြည်းလည်း ကားများ၊ ရာရာယာဉ်များနှင့် ပြေးလွှားနေကြသည်။

ပဲခူးမြို့ပေါ်တွင်လည်း ကရင်သူပုန်၏ ဘက်တော်သား (၁၀၀) ခန့် လက်နက်အပြည့်အစုံနှင့် မြောက်ဘက်ကဆင်းလာမည့် ကရင်သူပုန်တပ်ကြီးကို ကြိုဆိုရန် ပုန်အောင်းပုံးကွယ်ပြီး စောင့်ဆိုင်းနေကြသည်။

ဒုဗိုလ်မှူးကြီးတင်ဦးသည် ဆင်းလာသော ရန်သူကရင်တပ်ဖွဲ့ကြီးကို ပဲခူးမြို့မြောက်ဘက် (၁၀) မိုင်ကွာ ကားလမ်းမပေါ်ရှိ ဘုရားကြီးရွာတွင် ခံစစ်စခန်း တည်ဆောက်ပြီး ခံစစ်ဆင်ရန်စတင်တော့သည်။

အင်အား (၂၀၀၀) ကျော်ရှိ ရဲဘော်ဖြူတပ်မကြီး ပဲခူးသို့စစ်ကူချီတက်လာရာ ရောက်မလာနိုင်သေးသဖြင့် ပဲခူးတိုက်က လက်နက်ခွဲ ရဲဘော်ဖြူ (၂၀၀) နှင့် ပဲခူးထောင်ဖွင့်ပြီး ကရင်သူပုန်တိုက်လိုသူ (၃၀၀) ထွက်လာရာ ထိုလူပေါင်း (၅၀၀)ခန့်ကို ဒုဗိုလ်မှူးကြီး တင်ဦးက လက်နက်ချက်ချင်း တပ်ဆင်ပေးပြီး ဘုရားကြီးရွာအနောက်ဘက် ရွာတချို့သို့ ချီတက်တပ်စွဲစေရသည်။ ကရင်သူပုန်များက ဘုရားကြီးရွာမှ ကားလမ်းအနောက်ဘက်က ချီတက်ပြီး ပဲခူးမြို့ကို တိုက်ခိုက်လာမှာကို ကာကွယ်တာဆီးရန်နှင့် သတင်းပေးရန်တို့အတွက် ဖြစ်ပေသည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၄) ရက်နေ့ ညနေ (၄) နာရီခန့်မှစ၍ တောင်ငူစစ်ကြောင်း ကရင်သူပုန်သေနတ်ကိုင် တပ်ရင်း (၁) စစ်ကြောင်းနှင့် မိမိတို့တပ်များ ပဲခူးမြို့မြောက်ဘက် (၁၀) မိုင်ကွာ ကားလမ်းပေါ်ရှိ ဘုရားကြီးရွာတွင် စတင်၍ တိုက်ပွဲဖြစ်ကြပြီ ဖြစ်သည်။

ဒုဗိုလ်မှူးကြီး တင်ဦးသည် သနပွင်ဒေသမှ ကျောင်းသားရဲဘော် (၁၀၀) ခန့်အား လက်နက်တပ်ဆင်ပြီး မြို့လုံခြုံရေးနှင့် ဆက်သားရဲဘော်များအဖြစ် အသုံးပြုခဲ့ရ၏။ ပဲခူးမြို့ပေါ်တွင်လည်း စစ်တပ်အတွက် ထမင်းထုပ် (၂၀၀၀) တောင်းခံလိုက်သည်။ ဤသည်မှာလည်း မြို့လူထုက ပဲခူးမြို့တွင် စစ်တပ်အင်အား စစ်ကူ (၂၀၀၀) ရောက်ရှိလာကာ အင်အားကြီးလာမည်ဟု ထင်မြင်ယူဆလာရန် ပရိယာယ်ဆင်၍ လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်သည်။ မြို့လူထု စိတ်အားတက်ကြွ လာစေရန် ဖြစ်ပေသည်။

တိုက်ပွဲဖြစ်သည့် ဖေဖော်ဝါရီလ (၄) ရက်နေ့ည (၁၀) နာရီကျော်တွင် ဘုရားကြီးတွင် ကရင်သူပုန်တို့နှင့် ရင်ဆိုင်တိုက်ပွဲဖြစ်ရာ မိမိတို့တပ်များ မခံနိုင်၍ တပ်ဆုတ်ခွာလာပြီး ပဲခူးမြို့အဝင် ကလိဂိတ်တွင်နေရာယူထားရသော အခြေသို့ ရောက်ခဲ့သည်။ မိမိတို့တပ်များ ပဲခူးမြို့ကပဲ အသေခံ ခုခံတိုက်ခိုက် ရမည့် ဘဝသို့ ရောက်ခဲ့သည်။

သို့သော် ည သန်းခေါင် ၁၂ နာရီလောက်တွင် ပဲခူးမြို့သို့ စစ်ကူလာနေသော ယူအမ်ပီ စစ်ရဲတပ်ရင်း ဝေါသို့ ရောက်နေရာမှ ၎င်း၏တပ်ရင်းမှူး ဗိုလ်မှူးအေးဇွဲက ဆက်သားနဲ့ စာတစောင် ပဲခူးရှိဒုဗိုလ်မှူးကြီး တင်ဦးထံရောက်ရှိလာသည်။ ထူးဆန်းနေသည်မှာ ထိုဆက်သား ရဲဘော်သည် စက်ဘီးဖြင့်ဝေါမှ ဘုရားကြီးရွာကိုဖြတ်၍ ပဲခူးကိုရောက်လာခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဘုရားကြီးရွာသို့ ကရင်သူပုန်တွေ မဝင်ရောက်သေးကြောင်း သိလိုက်ရသည်။

စစ်သမိုင်းများတွင် နှစ်ဘက်ရန် / ငါ တိုက်ခိုက်ကြစဉ် နှစ်ဘက်စလုံးမှ သူများက တဖက်ရန်သူ ဆုတ်ခွာမှန်းမသိဘဲ နှစ်ဘက်စလုံး ဆုတ်ခွာကြရာ တဖက်သူဆုတ်မှန်း အရင်သိသူက နေရာပြန်ဝင်ယူပြီး အနိုင်ရရှိကြပုံတွေ ရှားရှားပါးပါး ရှိကောင်းရှိမည် ဖြစ်သည်။

ယခုလည်း ဘုရားကြီးရွာ တိုက်ပွဲတွင် ဤအတိုင်းဖြစ်လာရာ ကျနော်တို့ဘက်က ကရင်သူပုန်များ ဆုတ်မှန်းအရင်သိလိုက်ပြီး မိမိတပ်များကို အမြန်ပြန်၍ ဘုရားကြီးရွာသို့ ပြန်ဝင်ယူလိုက် ပါတော့သည်။

ထိုဆက်သား ရဲဘော်ကိုလည်း ဝေါမြို့သို့ ပြန်လွှတ်ပြီး ဗိုလ်မှူးအေးဇွဲအား စာရလျှင်ရချင်း သူ့တပ်နှင့် ဘုရားကြီးသို့ အမြန်ဝင်ပူးပေါင်းရန် ဒုဗိုလ်မှူးကြီးတင်ဦးက ညွှန်ကြားလိုက်သည်။

နောက်နေ့ ဖေဖော်ဝါရီလ (၅) ရက် နံနက် ၄ နာရီခန့်တွင် ဘုရားကြီးရွာတွင် ကျနော်တို့တပ်များ ခံကတုတ်များ အခိုင်အမာချထားပြီးကြောင်း တယ်လီဖုန်းဖြင့် သတင်းပို့ချက်ကို ပဲခူးကရပ်မြစ်၌ ကျနော်တို့ အင်းစိန်စစ်မျက်နှာက လူများအတော် စိတ်အေးသွားရပါသည်။

ဖေဖော်ဝါရီ (၅) ရက် နံနက်စောစောမှာပင် ပဲခူး၊ သနပွင်သို့ စစ်ကူရဲဘော်ဖြူအင်အား (၂၀၀၀) ကျော် လက်နက်စွဲဖြင့် ရောက်ရှိလာပါတော့သည်။ ချက်ချင်းပင် သနပွင်မှ ဘုရားကြီးစစ်မျက်နှာသို့ မော်တော်ယာဉ်များဖြင့် ပေးပို့အားဖြည့် နိုင်ပါတော့သည်။

သို့ဖြင့် တောင်ငူစစ်ကြောင်း ကရင်သူပုန်ရန်ကို ကောင်းစွာခုခံကာကွယ် တွန်းလှန်နိုင်သော အခြေအနေသို့ ရောက်လာပြီဖြစ်၍ ကျနော်တို့ဘက်မှ အတော်စိတ်အေး သက်သာလာပါတော့သည်။

အထက်ပါတို့မှာ ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၄) ရက်နေ့ ပဲခူးစစ်မျက်နှာ ဘုရားကြီးတိုက်ပွဲနှင့် ပတ်သက်၍ ယခုကျနော်ထံတွင် ရှိနေသော စာအုပ်စာတမ်းများအရ ရေးသားတင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သို့သော် ထိုကာလအတွင်း ကျနော်ကြုံတွေ့ ဖြစ်ပျက်ခဲ့ရသော အဖြစ်အပျက် ကျနော်မှတ်မိသလောက်နှင့် ကွဲလွဲနေသည်များ ရှိနေပါသည်။ ထိုစာအုပ်စာတမ်းများအရ ဒုဗိုလ်မှူးကြီးတင်ဦးတို့အဖွဲ့ ပဲခူးတွင် အသေခံခဲ့မည်ဟု ဆိုထားပါသည်။

ကျနော်သတိရ မှတ်မိတဲ့အချက် အချို့ကဏ္ဍသို့ ဖြစ်ပါသည်။

ကျနော်သည် ဗမာပြည်တော်ပိုင်း စစ်ဌာနချုပ်မှူးအဖြစ် မင်္ဂလာဒုံတွင် ဆောင်ရွက်နေစဉ် အင်းစိန်တိုက်ပွဲကိုလည်း ကိုယ်တိုင်ဦးစီးပြီး တိုက်ခိုက် နေရပါသည်။

ထိုစဉ် ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ (၄) ရက်လောက်က ကျနော်ကို ပဲခူးမှ ဒုဗိုလ်မှူးကြီးတင်ဦးက ဝိုင်းယာလက်စက်နှင့် စကားပြောလိုသည်ဆို၍ ဝိုင်းယာလက်အခန်းကို သွားရပါသည်။ ဝိုင်းယာလက် သူတပ်များဘုရားကြီးတိုက်ပွဲက ဆုတ်လာပြီး ပဲခူးပြန်ရောက်လာကြပြီး သူတို့၏မူလအစီအစဉ်အတိုင်း ဘုရားကြီးကျသွားပြီးရင် ပဲခူးမြို့ကျယ်ကြီးက မခုခံတော့ဘဲ ပဲခူးက သနပွင်သို့ ဆုတ်ခွာ ဖယ်ပေးတော့မည် ဖြစ်သည်အတိုင်း ယခုသူတို့ ပဲခူးမှ သနပွင်သို့ ဆုတ်တော့မည်ဟု ဆိုပါသည်။ ကျနော်များစွာ စိတ်ထိခိုက်တုန်လှုပ် သွားပါသည်။ ထိုရန်သူကို ရန်ကုန်မြို့ကြီးက ခုခံတိုက်ခိုက်ရန် အလွန်ခက်ခဲတော့မည်ကို သိမြင်၍ ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ကျနော်ဘာမှ မတတ်နိုင်ပါ။ - ခင်ဗျားတို့ ပဲခူးကဆုတ်ခွာရင် ပဲခူးမြို့အစစ်ပဲ ပဲခူးမြစ်ပေါ်က ပဲခူး - ရန်ကုန်ကားလမ်းတံတားနဲ့ ရထားလမ်းတံတား တို့ကိုတော့ မုချချိုးပြီး ဖျက်ဆီးပါ ဟု မှာကြားရပါတော့သည်။

ကျနော်စကားပြောပြီးနောက် ကျနော်ရုံးခန်းသို့ပြန်လာကာ ရုံးတွင်ရှိနေသော အင်ဂျင်နီယာအရာရှိကို ချက်ချင်းခေါ်ပြီး ယခုချက်ချင်း ပဲခူး - ရန်ကုန်ကားလမ်းပေါ်ရှိ လှည်းကူးမြို့အနီးက “ဝန်းဘော်ဒတ်” တံတားကြီးကိုသွား၍ ဖောက်ခွဲချိုးဖျက်ရန် ညွှန်ကြားပါသည်။ စစ်အခြေအနေကိုလည်း အတိုချုပ်၍ ပြောပြလိုက်ပါသည်။

ထို့နောက် ကျနော်စိတ်သောကကြီးစွာနှင့် ရန်ကုန်မြို့မှ ခုခံကာကွယ်ရေးကို စဉ်းစားနေမိပါသည်။ ကျနော်မှတ်မိ နေပါသေးသည်။ ကျနော်ရုံးခန်းမှ မတ်တတ်ရပ်ပြီး ကြည့်လိုက်လျှင် ပြတင်းပေါက်မှ ကိုက် ၁၅၀ လောက်ထေးသော ပြည် - ရန်ကုန် ကားလမ်းမကြီးကို မြင်နေရရာ ပဲခူးဘက်မှ ထင်ရသော အရပ်သူအရပ်သားအချို့ မော်တော်ကားများပေါ် ပစ္စည်းများအပြည့် အနက်တင်ကာ ရန်ကုန်မြို့တွင်းသို့ ခိုအောင်းရန် အပြေးအလွှား ဝင်ရောက် နေကြသည်ကို တွေ့မြင်နေရပါသည်။ ဟာ ... လူတွေက ရန်ကုန်မြို့လုံခြုံမယ်ထင်ပြီး ပြေးဝင်နေကြပြီ ဝါဘယ်လိုလုပ် ကာကွယ်နိုင်ပါ့မလဲ ဟု မိမိတာဝန်အတွက် စိတ်သောကကြီးစွာ ရောက်နေစဉ် ခဏအကြာ၌ နောက်ထပ် ပဲခူးမှ ဝိုင်းယာလက် စကားပြောလိုကြောင်း လာပြောပြန်သဖြင့် ကျနော်ထလိုက်သွားပြီး ဝိုင်းယာလက်ပြောသောအခါ အခြေအနေမှာ များစွာဝမ်းသာဖွယ် ပြောင်းလဲသွားသည်ကို တွေ့ရပါတော့သည်။

အကြောင်းမှာ ဒုဗိုလ်မှူးကြီးတင်ဦးက ယခုအခြေအနေတွေ ပြောင်းသွားပြီဘုရားကြီးမှ ရန်သူကေအင်ဒီအိုတပ်တွေ ဆုတ်ခွာသွားကြပြီ ကျနော်တို့ ကသူတို့ဆုတ်ခွာကြောင်း အရင်စောသိရလို့ ကျနော်တို့တပ်တွေ ဘုရားကြီးရွာသို့ အမြန်ပြန်ပြီး ခံစစ်နေရာယူရန် ပြန်ဝင်နေကြပြီ ဟု အစီရင်ခံပါသည်။ ကျနော်အတိုင်းမသိ ဝမ်းမြောက်သွားပါတော့သည်။

သို့ရာတွင် ကျနော်က “ဝန်းဘော်ဒတ်” တံတားကြီးကို ချိုးဖျက်ခိုင်းထားတာကို ချက်ချင်းသတိရပြီး တာဝန်ပေး စေလွှတ်ထားသော အင်ဂျင်နီယာ အရာရှိ သွားပြီးလားဟု ချက်ချင်းမေးရာ ထွက်သွားပြီ ဟု သိရပါသည်။ ထိုစဉ် ကျနော် စဉ်းစားမိသည်မှာ တံတားမချိုးခင် မိအောင်လေယာဉ်ပျံနှင့် လိုက်ပြီး စာချပေးရင် မိနိုင်သည်ဟု တွက်ချက်လိုက်ပါသည်။

ကျနော်က ဗမာ့လေတပ်မတော်မှ လေယာဉ်တစ်စီး အရေးပေါ်ကိစ္စကြိုလျှင်သုံးရန် အသင့်အမြဲရှိနေဖို့ တာဝန်ပေးထားရာ ထိုလေယာဉ်လည်း အဆင်သင့် ရှိနေပါသည်။

ကျနော်က ထိုအင်ဂျင်နီယာ အရာရှိသို့ အမိန့်စာတိုလေး တစောင်ရေးပါသည်။

“ဘုရားကြီးရွာမှ ရန်သူများဆုတ်သွားပြီ မိမိတို့တပ်များ ဘုရားကြီးရွာကို ဝင်သိမ်းပြီး နေရာယူပြီးပြီ။ ဝန်းဘော်ဒတ် တံတားကို ချိုးဖျက်စရာမလို တော့ ပြန်လာပါ” ဟူသော သဘောပါသည့်အမိန့်စာကို ကျနော်လက်မှတ်ထိုးပြီး နောက်ထပ် အရာရှိတစ်ဦးကို လေယာဉ်နှင့် လိုက်ပြီးထိုစာကို ‘ချ’ ပေးရန် စာကို သံဘူးငယ်တခုတွင် ထည့်ပေးပြီး လေယာဉ်နှင့် အမြန်စေလွှတ်လိုက်ပါသည်။

ထိုလေယာဉ်က ဝန်းဘော်ဒတ် တံတားပေါ်ရောက်သောအခါ တံတားအနီးတွင် ကားတစ်စီးရပ်ထားတာ မြင်ရသဖြင့် လေယာဉ်ကို နိမ့်နိမ့်ဆင်းပြီး ဝဲနေပါသည်။ တံတားကို ဖျက်ခိုင်းထားသော အင်ဂျင်နီယာ အရာရှိလည်း တံတားတွင် ခိုင်းနမိုင်းများ ချည်နှောင်ရန်လုပ်နေပါသည်။ ထိုစဉ်ခေါင်းပေါ်တွင် လေယာဉ်ဝဲလာသဖြင့် ထူးခြားသည်ဟု ယူဆပြီး တံတားမှခွာပြီး လေယာဉ်ကို မော့ကြည့်စဉ် လေယာဉ်ပေါ်မှ သံဘူးကလေးကျလာပြီး ကျနော်စာကို ဖတ်ရကာ မဖောက်ခွဲတော့ဘဲ ပြန်လာနိုင်ပါတော့သည်။

ဤတွင် ကျနော်တို့အခြေအနေ ချေမောသွားပါတော့သည်။

ဤသည်တို့မှာ ပဲခူးစစ်မျက်နှာ ဘုရားကြီးရွာကိစ္စ ကျနော်မှတ်မိနေသော အကြောင်းအရာ ဖြစ်ပါသည်။

ကွဲလွဲချက်မှာ စာအုပ် စာတမ်းရေးသားချက်အရ မိမိတို့တပ်များ ဘုရားကြီးမှ ဆုတ်လာရစဉ် ဒုဗိုလ်မှူးကြီးတင်ဦးတို့က ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ပဲခူးမြို့ကပဲ

အသေခံပြီး ခုခံတိုက်ခိုက်ရန် ဆုံးဖြတ်ပြီး လုပ်စရာရှိသည်များကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ကြောင်း ဆိုထားပါသည်။

ကျနော် မှတ်မိသလောက်မှာ ဘုရားကြီးရွာမှ ဆုတ်ခွာလာပြီးနောက် မူလအစီအစဉ်အတိုင်း ပဲခူးမှမခုခံဘဲ သနပွင့်မြို့ကလေးသို့ ဆုတ်ခွာမည်ဟု ဒုဗိုလ်မှူးကြီးတင်ဦးက အစီရင်ခံမှုပင် ဖြစ်သည်။

တူညီမှုကတော့ ဒုဗိုလ်မှူးကြီးတင်ဦးတို့ ဆက်လုပ်ဆောင်စရာရှိသည်များကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်နေစဉ်မှာပင် နှစ် နာရီ လောက်အတွင်း ကေအင်ဒီအိုရန်သူများလည်း ဘုရားကြီးရွာက ဆုတ်ခွာသွားကြောင်း မိမိတို့ဘက်က ကြိုတင်သိရပြီး ဘုရားကြီးရွာသို့ မိမိတို့တပ်များ အမြန်ပြန်ဝင်ကာ နေရာယူတပ်စွဲလိုက်သည့် အကြောင်းပင် ဖြစ်သည်။

ဤကဲ့သို့ချက်အပေါ် ကျနော်၏ တွေးခေါ်ယူဆချက်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ပထမ မိမိတပ်များ ဘုရားကြီးရွာတိုက်ပွဲက ဆုတ်လာစဉ် ဒုဗိုလ်မှူးကြီးတင်ဦးသည် မူလအစီအစဉ်အတိုင်း ပဲခူးက မခုခံဘဲ သနပွင့်မြို့ကလေး (ပဲခူးမြို့ အရှေ့မြောက်ကားလမ်းမ (၇) မိုင်ကွာ လောက်တွင်ရှိသည့်နေရာ) သို့ ဆုတ်ခွာရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပုံရပါသည်။ သို့ရာတွင် လုပ်ရင်းကိုင်ရင်းမှာပင် သနပွင့်ဆုတ်ရေးမှာ မသင့်တော် ပဲခူးမြို့ကပဲ အသေခံတိုက်တော့မည်ဟု နောက်ထပ်ဆုံးဖြတ်ချက် ပြင်ပြီးလုပ်ကိုင်နေပုံရသည် ထင်ပါသည်။ ဤအတွင်းမှာပင် ဘုရားကြီးရွာ စစ်မျက်နှာသို့ ပြန်ဝင်နေရာယူနိုင်သည့် ကိစ္စပေါ်လာခြင်း ဖြစ်ဟန်ရှိပါသည်။

သူပုန်တို့၏ ဒုတိယအကြိမ် ထိုးစစ်

၁၉၄၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၄) ရက် ကေအင်ဒီအိုတို့၏ ပထမထိုးစစ်မှာ အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အရေးနိမ့် တပ်လန်သွားပြီးနောက် မိမိတို့ဘက်က မျှော်လင့်ထားသည့်အတိုင်း နောက် (၃) ရက်ကြာသောအခါ ကေအင်ဒီအိုများသည် အင်အားပြန်လည်စုရုံးပြီး ဖေဖော်ဝါရီလ (၇) ရက်နေ့တွင် ဒုတိယအကြိမ် ထိုးစစ်ကြီးကို စတင်ပါတော့သည်။

သို့ရာတွင် မိမိတို့အစိုးရတပ်ဖွဲ့များက “ဘုရားကြီး”ခံစစ်စခန်းတွင် အင်အားအလုံအလောက် သွင်းထားပြီးဖြစ်၍ မိမိတို့ကို မလှုပ်နိုင်တော့ပေ။ တဖန်မိမိတို့က တန်ပြန်ထိုးစစ်ဆင်ရာ ၎င်းတို့မတတ်နိုင်တော့ဘဲ ဆုတ်ခွာရပါတော့သည်။

ထိုအခါ မိမိတို့တပ်ပေါင်းစု တပ်များက ချက်ချင်းတောက်လျှောက် ဆုတ်ခွာပြေးသော ရန်သူကိုဖိ၍လိုက်ရာ ထိုနေ့ညနေ နေဝင်ချိန်တွင် မိမိတို့ တပ်များ ပဲခူးမြို့မြောက်ဘက် မိုင် (၃၀) အကွာရှိ ဒိုက်ဦးမြို့အထိ ချီတက်သိမ်းပိုက် လိုက်နိုင်ပေသည်။

ဤတွင် ရန်ကုန်မြို့တော်ကြီးကို ခြိမ်းခြောက်နေသော ကေအင်ဒီအိုတို့၏ စစ်ကြောင်းအန္တရာယ်ကို ဖယ်ရှားလိုက်နိုင်ပြီးဖြစ်၍ ကျနော်တို့ အားလုံးများစွာ ဝမ်းသာရွှင်လန်းသွားကြပါသည်။

အင်းစိန်တိုက်ပွဲ အဆုံးသတ်

၁၉၄၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၁) ရက်နေ့က စတင်ခဲ့သော အင်းစိန်တိုက်ပွဲကြီးမှာလည်း ပဲခူးစစ်မျက်နှာမှ ကေအင်ဒီအိုတို့ ဆုတ်ခွာသွားပြီးသည့်တိုင် အချိန်အတော်ကြာ ဆက်တိုက်ရတုန်း ဖြစ်ပါသည်။

သို့သော် ကေအင်ဒီအိုတို့သည် တတိတတိဖြင့် အင်းစိန်တွင်အတော်နေရာ ကျည်းမြောင်းလာသည့်အပြင် အဓိကအားဖြင့် သူတို့ကိုလာပြီး ပေါင်းစီးအကူအညီပေးရန် အလားအလာများ မရှိတော့ပြီဖြစ်၍ အင်းစိန်မှ ၁၉၄၉ - မေလ (၂၀) ရက်နေ့ညတွင် အင်းစိန်မြို့ကျောဘက်ရှိ လှိုင်မြစ်ကိုဖြတ်ကာ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်သို့ ဆုတ်ခွာထွက်ပြေးကြလေတော့သည်။

သို့ဖြင့် ၁၉၄၉ ဖေဖော်ဝါရီ (၁) ရက်မှ မေလ (၂၂) ရက်အထိ ၃ လနှင့် ၂၂ ရက်ကြာပြီး များစွာအသေအပျောက် ထိခိုက်ကျဆုံးမှုများခဲ့သော သမိုင်းဝင်အင်းစိန်တိုက်ပွဲကြီးမှာ ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ရှိသွားပေတော့သည်။

အင်းစိန်တိုက်ပွဲတွင်း ကိစ္စအချို့ကျန်ရစ်နေ၍ ထပ်ရေးရပါဦးမည် - အင်းစိန်တိုက်ပွဲအတွင်း တနေ့ မနက်အစောကြီး ကျနော်တို့အိပ်ရာ ထခါစ အချိန် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းသည် သူ့ကားလေးနှင့် ကျနော်တို့၏ အင်းစိန်တိုက်ပွဲ ရှေ့တန်းဌာနချုပ်ရုံးသို့ ရောက်လာပြီး ကျနော်တို့တွေ့ဆုံပြီး ပြောပြသည်မှာ တနေ့က ဗိုလ်မှူးကြီးဘလိတ် သူ့ထံလာပြီးတိုင်ကြားတာကတော့ ဗိုလ်ကျော်ဇောက သူ့ကိုကြိမ်းမောင်းပြစ်တင်တယ် လို့ပြောပါသည်။ ၎င်းပြင် ဗိုလ်မှူးကြီးဘလိတ်အား လေးလေးစားစား ကောင်းကောင်း မွန်မွန်ဆက်ဆံရန်လည်း ကျနော်တို့သတိပေးပြီးနောက် သူပြန်ထွက်သွားပါသည်။

ဗိုလ်မှူးကြီး ကြည်မောင်လည်း ကျနော်အနီးရောက်လာသဖြင့် ကျနော်က ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းလာပြောပြသွားသောကိစ္စ သူ့ကိုပြောပြလိုက်ပြီး တဆက်တည်းမှာပင် နေပါအုံးဗျ ဇီလိုဆိုတော့လဲ ဗိုလ်နေဝင်းက လုံ့လဝီရိယအရှိသားပဲ ကျနော်ဆီ မနက်အစောကြီးကို ရောက်ချလာတာ ဟု ကျနော်က ပြောမိတော့ ဗိုလ်မှူးကြီးကြည်မောင်က ဘာဆန်းသလဲဗျာ သူ့အလုပ်ဘာမှ မရှိတာ ဒီလောက်တော့ လုပ်ပြရမှာပေါ့ ဟု ဆိုပါသည်။

ကျနော်လည်း ဗိုလ်မှူးကြီးဘလိတ် ကျနော်အပေါ် စိတ်ဆိုးနေတာ ဘယ်လိုတောင်းပန်ရပါမလဲဗျာ ကျနော်လဲအလုပ်များပြီး စိတ်ရှုပ်တော့ တခါတရံ ပြောမိဆိုမိသလားလဲ မသိဘူးဗျာ ဟု ညည်းတွားမိရာ ဗိုလ်မှူးကြီးကြည်မောင်က (သူ့ကိုယ်တိုင်လဲ ဗိုလ်မှူးကြီး ဘလိတ်နှင့် အတော်ရင်းနှီးသူဖြစ်ရာ) ဒီကိစ္စ သိပ်စိတ်မပူပါနဲ့ ဗိုလ်မှူးကြီးဘလိတ်ဟာ စိတ်ရင်းကောင်းသူ ဖြစ်ပါတယ်။ သူဟာတခါတရံ စိတ်တိုပြီး ဒါမျိုးဖြစ်တတ်ပါတယ် နောက်ခဏမှာပဲ မေ့မေ့ ပျောက်ပျောက် ဖြစ်သွားတတ်ပါတယ်။ ကျနော်ကြည့်ပြောလိုက်ပါ့မယ်။ နောင်သာကောင်းကောင်းမွန်မွန် သတိထားဆက်ဆံပေါ့ ဟု ပြောပါသည်။ ဗိုလ်မှူးကြီးဘလိတ်လဲ ဒီကိစ္စသတိရမှာ မဟုတ်တော့ပါဘူး။ မေ့လောက်ပြီထင်ပါတယ် ဟု လည်းဆက်ပြောပါသည်။ ကျနော်လည်း အတော် စိတ်သက်သာသွားပါသည်။ နောက်ပိုင်းကျနော်သည် ဗိုလ်မှူးကြီးဘလိတ်နှင့် ပြေလည်ရင်းနှီးပြီး အတော်ခင်မင်သော မိတ်ဆွေကြီးများ ဖြစ်သွားကြပါတော့သည်။

ဗိုလ်မှူးကြီးကြည်မောင်မှာလည်း ကျနော်နှင့် နှစ်အတော်ကြာ ရင်းရင်းနှီးနှီး အလုပ်အတူတူပြီး လုပ်ခဲ့သဖြင့် ကျနော်စိတ်နေ သဘောထားကို

လည်းကောင်း၊ အကျင့်စာရိတ္တကိုလည်းကောင်း သိရှိပြီး အပြန်အလှန်လေးစား ချစ်ခင်ကြသော မိတ်ဆွေကြီးများ ဖြစ်လာကြပါသည်။

ကျနော် ကွန်မြူနစ်နှင့် ဆက်သွယ်သည်ဟူသော စွပ်စွဲချက်နှင့် တပ်မတော်က ၁၉၅၇ ခုနှစ်က ထွက်ရပြီး နောက်ပိုင်းတွင်းလည်း ဗိုလ်မှူးကြီး ကြည်မောင်သည် မိတ်ဆွေမပျက် ကျနော့်အိမ်ကိုဝင်ထွက် သွားလာဆက်ဆံနေပါသည်။ သူတို့မက သူ၏ဇနီးနှင့် မိသားစုဝင်များပါ ကျနော့်အိမ်သားများနှင့် ရင်းနှီးခင်မင်လာကြပါသည်။

ကွန်မြူနစ်ဟု ယူဆရသူကျနော့်အပေါ် ဗိုလ်မှူးကြီးကြည်မောင်က ခင်ခင်မင်မင်လေးလေးစားစား ဆက်ဆံနေခြင်းနှင့် ကွန်မြူနစ်များကို မုန်းတီး ဆန့်ကျင်သူ ဗိုလ်မှူးကြီးကြည်မောင်အပေါ်လည်း ကျနော်က လေးလေးစားစား ဆက်ဆံနေခြင်းများကို လူအချို့က အံ့ဩနေကြပေသည်။

ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကြသော ကျနော့်တို့နှစ်ဦး မိတ်ဆွေကြီးများ ဖြစ်နေခြင်းမှာ ကျနော့်တို့ ၂ ဦးအတွင်း တဦးအားကောင်းချက်ကို တဦးကလေးစား ချစ်ခင်ကာ တဦးအားနည်းချက်ကို တဦးကခွင့်လွှတ်နိုင်ကြခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်မည်ထင်ပါသည်။

ဗိုလ်မှူးကြီးကြည်မောင်သည် တပ်မတော်မှ အနားယူပြီးနောက် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်တွင် ခေါင်းဆောင်တဦး အဖြစ်ဝင်ရောက် လုပ်ဆောင် ခဲ့ရာမှ ယခုအခါ အသက်အရွယ်ကြီးရင့်လာပြီးဖြစ်၍ (ကျနော့်ထက် ၂ နှစ်ခန့်ကြီးပါသည်။) ရန်ကုန်တွင် အနားယူနေထိုင်လျက်ရှိကြောင်း သိရပါသည်။

ဤစာရေးရင်း ဤကဲ့သို့ အလားတူ ကွန်မြူနစ်ကို ဆန့်ကျင်သော်လည်း ကျနော့်နှင့် မိတ်ဆွေကြီးဖြစ်နေခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တဦးကို သတိရမိပါသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဗိုလ်မှူးကြီးချစ်မြိုင်ဖြစ်ပြီး ယခုအခါ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် နေထိုင်လျက်ရှိပါသည်။

ထိုအင်းစိန်တိုက်ပွဲကို အပြင်းအထန်တိုက်ခိုက် နေစဉ်အတွင်း မတ်လဆန်းလောက်တွင် ထင်ပါသည်။ ကျနော်မေမြို့တွင် ချန်ထားရစ်ခဲ့သော ဇနီးသည်နှင့် သမီးငယ်တို့ ရန်ကုန်သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာပါသည်။

ကျနော်မေမြို့၌ မြောက်ပိုင်းတိုင်းမှူး တာဝန်ထမ်းဆောင်နေရာမှ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းက ရန်ကုန်သို့ဆင်းလာရန် ခေါ်ပြီး တောင်ပိုင်းတိုင်းမှူး တာဝန်ပေးကာ အင်းစိန်စစ်မျက်နှာကို ကြီးကြပ်ရန် စေလွှတ်လိုက်သဖြင့် သူတို့သားအမိ မေမြို့တွင်သောင်တင် ကျန်ရစ်ပါသည်။

သူတို့ကိုခေါ်ပေးရန်သွားသော ယူဘီအေ လေယာဉ်မှာ မိတ္ထီလာသို့ ဆင်းမိရာ ထိုနေ့နံနက်စောစောက မိတ္ထီလာကို သိမ်းပိုက်လိုက်သော ဗိုလ်နော်ဆိုင်း ဦးစီးသည့် ကရင်သောင်းကျန်းသူများက ထိုလေယာဉ်ပျံကို စီးနင်းသိမ်းပိုက် လိုက်ပါသည်။ ထိုကရင်တပ်များမှာ ပဲခူးစစ်မြေပြင်မှ ဆုတ်လာသော တပ်များ ဖြစ်ပေသည်။ ထိုနေ့မှာ ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၀) ရက်နေ့ ဖြစ်သည်။

ဗိုလ်နော်ဆိုင်းသည် ထိုလေယာဉ်ဖြင့် မေမြို့သို့သွားကာ မေမြို့အချက်ပြဆက်သွယ်ရေးတပ်ဝင်းအတွင်း ကျနော် လက်နက်ဖြုတ်ထားသော ကရင် တပ်သားများကို လက်နက်တပ်ဆင်ပေးပြီး ထိုနေ့မှာပင် မေမြို့ကို သိမ်းပိုက်ပါသည်။

ကျနော့်ဇနီးမှာ ထိုနေ့က ရန်ကုန်ကလေးယာဉ် လာခေါ်မည်ဟု အကြောင်းကြားထား၍ အထုပ်အပိုးပြင်စောင့်ဆိုင်းနေရာ ညနေစောင်းသည်အထိ လာခေါ်ခြင်းမရှိဘဲ မေမြို့ကရင်သူပုန်များလက် ကျရောက်သွားပြီဟူသော သတင်းသာရရှိလိုက်ပါတော့သည်။ ထိုညတွင်းချင်းမှာပင် မြောက်ပိုင်းတိုင်း စစ်ဌာနချုပ် အရာရှိရိပ်သာတွင် ကျနော်နေရာချထားပေးသော ဗိုလ်ချုပ်စမစ်ဒွန်းက လူလွှတ်၍ သူနဲ့လာနေရန် သူတို့သားအမိကို လာခေါ်သဖြင့် သူတို့ လိုက်သွားကြပြီး ဗိုလ်ချုပ်စမစ်ဒွန်းတို့ မိသားစုနှင့် ပေါင်းနေခဲ့ကြပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်စမစ်ဒွန်းက ဗိုလ်ကျော်ဇောက ကျုပ်ကိုကယ်တင်စောင့်ရှောက်ခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့်ကျုပ်ကလဲ ခင်ဗျားကိုစောင့်ရှောက်မယ်။ ကျုပ်အသက်ရှင်နေသရွေ့ ခင်ဗျားဘာမှမဖြစ်စေရဘူး စိတ်ချပါ ဟု သူ့ကိုအားပေးကြောင်း ကျနော့်ဇနီးက ကျနော့်ကို ပြန်ပြောပြပါသည်။

နောက်ရက်အချို့ကြာပြီးနောက် ဗိုလ်ချုပ်စမစ်ဒွန်းတို့ မိသားစုက မြစ်ကြီးနားသို့ ပြောင်းချင်ကြောင်း အကြောင်းကြားလာသဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်စမစ်ဒွန်း မိသားစုကို မြစ်ကြီးနားသို့ပို့ပေးမည် အပြန်အလှန်အားဖြင့် ဗိုလ်ကျော်ဇောမိသားစုကို ရန်ကုန်ခေါ်မည်ဟု အစိုးရနှင့် ကေအင်ဒီအိုတို့ အပေးအယူလုပ်ကာ ယူဘီအေ လေယာဉ်ပျံနှစ်စီးဖြင့် စီစဉ်လိုက်မှုကြောင့် သူတို့သားအမိ ရန်ကုန်ရောက်လာခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျနော့်တို့လည်းထိုအချိန်ကစ၍ ဗိုလ်ချုပ်စမစ်ဒွန်းနဲ့ ကွဲသွားရာ ပြန်လည်ဆုံတွေ့နိုင်ခြင်း မရှိတော့ပေ။

ကျနော်မင်္ဂလာဒုံလေဆိပ်သို့ အကြိုလွှတ်လိုက်သော အရာရှိနှစ်ယောက်နှင့်အတူ သူတို့သားအမိ ရောက်လာရာ ကျနော်က ထိုအရာရှိများကို သူတို့အားတခါတည်း သုံးဆယ်မြို့ သူ့မိဘများထံပြန်ပို့ရန် စေခိုင်းလိုက်ပါသည်။

ကျနော်လည်း တဖက်တလမ်းက စိတ်အေးသွားရပါသည်။ မေမြို့ကျသွားကြောင်း ကျနော်ကြားရကတည်းက ကျနော့်ဇနီး တခုခုဖြစ်သွားက သူ့မိဘများကို ဘယ်လိုပြောရမလဲဟု ပူပန်နေမိရာ ယခုတော့ တပူအေးသွားပါတော့သည်။

ကျနော်အင်းစိန်တိုက်ပွဲအကြောင်း ရေးနေစဉ် အချက်အလက် အတော်များများကို မေ့လျော့နေပြီဖြစ်၍ ကျနော်လက်ဝယ် ရှိနေသော စာအုပ် စာတမ်းများကိုလည်း မကြာခဏ ပြန်လည်ဖတ်ရှုရပါသည်။ ထိုအထဲက “တပ်မတော်သမိုင်း” စတုတ္ထတွဲ (၁၉၄၈ - ၁၉၆၂) စာအုပ်တွင် အသေးစိတ်အချက် အတော်များများ ထပ်မံတွေ့ရှိရသဖြင့် ကျနော့်ရေးသားချက်များ ပြည့်စုံပြည့်စုံ သွားစေရန်အလို့ငှာ ထပ်မံဖြည့်စွက်ပြီး ကူးယူဖော်ပြလိုက်ရပါသည်။

အင်းစိန်စစ်မျက်နှာ

တပ်မတော်မှ ကရင်သေနတ်ကိုင် တပ်ရင်းများသည် ကေအင်ဒီအိုများနှင့် ပူပေါင်း၍ အတိအလင်း ပုန်ကန်သဖြင့် အစိုးရက ကရင်တပ်များမှ လက်နက်သိမ်းယူရန် ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဇန္နဝါရီလ (၃၁) နေ့တွင် အမိန့်ထုတ်ပြန်၍ ဖေဖော်ဝါရီလ (၁) ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းကို စစ်ဦးစီးချုပ်ခန့်သည်။ ဇန္နဝါရီလ (၃၁) ရက်နေ့တွင်ပင် မင်္ဂလာဒုံရှိ ဆက်သွယ်ရေးတပ်ရင်း၌ ကရင်ရဲဘော်များသည် အရာရှိတဦးကို ပစ်သတ်ကာ လက်နက်များယူဆောင်၍ အင်းစိန်မြို့တွင်းသို့ ဝင်သွားကြသည်။ နောက်တနေ့ဖေဖော်ဝါရီ (၁) ရက်နေ့တွင် အင်းစိန်မြို့တွင်းမှ ကေအင်ဒီအိုများ ထွက်လာသည်။ တောင်ပိုင်းစစ်ဌာနချုပ်နှင့် လေတပ်တို့မှ လက်နက်များ သိမ်းဆည်းကာ အင်းစိန်သို့ပြန်သွားကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် အင်းစိန်မှ ကေအင်ဒီအိုများသည် နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် တပ်မတော် တို့ကို အတိအလင်းစိန်ခေါ်သော အပြုအမူများ လုပ်ဆောင်လာသဖြင့် ဖေဖော်ဝါရီလ (၄) ရက်နေ့တွင် မြောက်ပိုင်းတိုင်းမှူးဗိုလ်မှူးကြီးကျော်ဇောသည် တောင်ပိုင်းတိုင်းမှူး တာဝန်ကို ဗိုလ်မှူးချုပ်အောင်သင်းထံမှ လွှဲပြောင်းလက်ခံရယူလျက် မင်္ဂလာဒုံတိုက်ရှိ တပ်များ၊ တပ်မှူးများနှင့် ဆွေးနွေးသည်။ ထို့နောက်

ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၀) ရက်နေ့တွင်သမိုင်းရှိ အင်းစိန်စစ်မျက်နှာ နည်းပျူဟာဌာနချုပ်သို့ ကိုင်တိုင်လာရောက် ကွပ်ကဲသည်။ ထိုအချိန်မှတိုင်မီက ဒုဗိုလ်မှူးကြီး ကြည်မောင်သည် ရန်ကုန်ပြည်ထောင်စုအရံတပ်ရင်း (ယူအေအက်စ်) ကို ကွပ်ကဲလျက် သမိုင်းစစ်မျက်နှာတွင် ယာယီဦးစီးလျက်ရှိသည်။ ထိုစဉ်က ယင်းစစ်မျက်နှာတွင်ရှိသော ပြည်ထောင်စု အစိုးရတပ်ဖွဲ့များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

၁။ ရန်ကုန်ပြည်ထောင်စု အရံတပ်ရင်း (ယူအေအက်စ်)

၂။ အမှတ် (၁၈) ပြည်ထောင်စုစစ်ရဲ

၃။ အမှတ် (၂၁) ပြည်ထောင်စုစစ်ရဲ

၄။ အမှတ် (၁၅) ပြည်ထောင်စုစစ်ရဲ

၅။ ဖေဖော်ဝါရီလ (၇) ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်စစ်ကြောရေးနှင့် တည်းခိုရေးစခန်းရှိ တပ်ရင်း (၁) မှ တပ်စုနှစ်စုကို အမှတ် (၁) ခြေလျင်တပ်ရင်းမှ လက်နက်တပ်ဆင်ပေးပြီး မိမိတပ်စုတစ်ခုနှင့်ပေါင်း၍ မော်တာတပ်ဖွဲ့ပါ တပ်ခွဲအဖြစ် သမိုင်းစစ်မျက်နှာတွင် တာဝန်ပေးသည်။ အဆိုပါတပ်ရင်း (၁) ရဲဘော်များသည် သရက်မှတော့ခိုသွားခဲ့သော တပ်ရင်းမှဖြစ်၍ စစ်ကြောရေးစခန်းတွင် ထိမ်းသိမ်းထားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

၆။ အရံစစ်ရဲတပ်များ၊ စစ်ဝန်ထမ်းများ၊ ကျောင်းသားရဲခေါင်နှင့် သံမဏိတပ်များ

၇။ ချင်းသေနတ်ကိုင် တပ်ရင်း (၁)

၈။ ဖေဖော်ဝါရီလ ၆ ရက်မှ ၈ - ရက်အတွင်း မော်လမြိုင်ရှိ အမှတ် (၂) ကချင်သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်းကို လေယာဉ်ဖြင့် အင်းစိန်စစ်မျက်နှာသို့ ပို့ပေးသည်။

၉။ အမှတ် (၁) ခြေလျင်တပ်ရင်း။ ဖေဖော်ဝါရီလ ၅ - ရက်နှင့် ၆- ရက်နေ့များတွင် အမှတ် (၄) ခြေလျင်တပ်ရင်းမှ တပ်စု (၂) စု အားဖြည့်ပေးထားသည်။

၁၀။ အမှတ် (၅) ဗမာ့သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်း။ အစပိုင်းက ဗိုလ်မှူးလှသောင်း တပ်ဖွဲ့သားရှိခဲ့ပြီး ဖေဖော်ဝါရီလ ၈၊ ၉၊ ရက် နေ့များတွင် စစ်တွေရှိ တပ်ရင်းမှူးနှင့် တပ်ဖွဲ့များကို လေယာဉ်ဖြင့်ရွှေ့ပြောင်း ပေးပို့သည်။

၁၁။ အမှတ် (၃) ဗမာ့သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်း ဖျာပုံမှ ဖေဖော်ဝါရီ ၇ - ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်သို့ ရောက်ရှိလာသော်လည်း နောက်တနေ့တွင် ပြည်မှဆင်းလာသော အမှတ် (၂) ကရင်တပ်ရင်းကို ဟန့်တားတိုက်ခိုက်ရန် သာယာဝတီသို့ ချီတက်ရသည်။ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၉ ရက်နေ့မှ အင်းစိန်စစ်မျက်နှာတွင် ပါဝင်တိုက်ခိုက်နိုင်သည်။

၁၂။ ရေတပ်မှ အော်လီကွန်စက်အမြောက်နှင့် ၂၅ ပေါင်ဒါ အမြောက်တပ်ဖွဲ့။

အင်းစိန်စစ်မျက်နှာတွင် တိုက်ပွဲများစတင် ဖြစ်ပွားသည်မှာ ထိုအချိန်ထုတ် သတင်းစာများအလိုအရ ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဇန္နဝါရီလ ၃၁ ရက်နေ့မှပင် စတင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ထိုနေ့တွင် ဗိုလ်မှူးစိုးရ၊ ဗိုလ်ညွန့်ဝင်း၊ ဗိုလ်စံလှသောင်းနှင့် ဗိုလ်ကျော်ဒင် တို့ဦးစီးသော ပြည်ထောင်စု စစ်ရဲတပ်ရင်းသည် သမိုင်းရှိ ခဝါဒြံကို ဝိုင်းထားပြီး လက်နက်ချခိုင်းကာ ကျိုက္ကလားနှင့် အင်းစိန်လမ်းထောင့် ရထားတွဲပျက်များ ရှိရာနေရာအထိ တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွားပြီး စစ်ရဲတပ်မှ နဂါး၊ သူရိယ၊ ရွှေပြည်အေး စသော သံချပ်ကာကား ၈ စီးဖြင့် တိုက်ခိုက်သည်။ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့ နံနက် ၅ နာရီတွင် ကရင်ကုန်း၌ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားပြီး ကရင်တပ်များနှင့် အစိုးရအရံတပ်ဖွဲ့များ အပြင်းအထန် တိုက်ခိုက်ကြသည်။ ၂ ရက်နေ့တွင် နံနက် ၇ နာရီ၌ ကြို့ကုန်းတိုက်ပွဲ ဖြစ်ပွားပြီး အင်းစိန်ရှိ ကရင်တပ်များကို တက္ကသိုလ် ဘွဲ့နှင့်သဘင်အနီး အင်းလျားကန်စောင်းမှ ၂၅ ပေါင်ဒါ အမြောက်များဖြင့် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်သည်။ ဖေဖော်ဝါရီလ ၆ ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်မှူး လှသောင်း ဦးစီးသော တပ်ရင်း (၅) သည် စော်ဘွားကြီးကုန်းနှင့် ပြည်လမ်းဆုံရှိ တောင်ကုန်းကို ရယူတိုက်ခိုက် အောင်မြင်သည်။ ၁၁ ရက်နေ့တွင်မူ ခဝါဒြံကို သိမ်းယူ ရရှိသည်။ ၁၃ ရက်နေ့ နံနက် ၅ နာရီခွဲတွင် အစိုးရတပ်များသည် သမိုင်းတဝိုက် ထိုးစစ်ဆင်ရာ ရန်ကုန် ပြည်ထောင်စုအရံတပ်ရင်းက ဦးသော် ပန်းကန်စက်ကို သိမ်းပိုက်ပြီး ချင်းတပ်ရင်း (၁) က ပြည်ထောင်စုအရံတပ်ရင်း၏ ညှာတောင်ပံဖြစ်သော နေရာကိုသိမ်းယူလျက် ချင်းတပ်ရင်း (၁) ၏ ညှာတောင်ပံရှိ အိမ်ဝါကြီးကို ကချင်တပ်ရင်း (၂) က သိမ်းပိုက်သည်။ ခြေလျင်တပ်ရင်း (၄) က ကချင်တပ်ရင်း (၂) ၏ အရှေ့ဘက် မျက်နှာစာဒေသကို သိမ်းယူသည်။ ကြို့ကုန်းစစ်မျက်နှာတွင်လည်း တပ်ရင်း (၅) နှင့် ကရင်တပ်များ ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ကြပြီး ဧကအင်ဒီအို ၃၀ ခန့်သည် ဝါးကင်းကုန်းသို့ ဆုတ်ခွာသည်။ အင်းစိန်တိုက်ပွဲတွင် အစပိုင်း၌ အရံတပ်ရင်း၊ စစ်ရဲ စသည်တို့ဖြင့် တိုက်ခိုက်နေရာမှ တပ်မတော်ပုံမှန်တပ်ရင်းများ ပါဝင်လာကြောင်း တွေ့ရလေသည်။

ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ရော်ဘာခြံတိုက်ပွဲ၊ ၁၅ ရက်နေ့တွင် စောဘင်ဆင်ခြံတိုက်ပွဲများ ဖြစ်ပွားပြီး ကရင်တပ်များသည် ဦးစက္ကိန် ဘုန်းကြီးကျောင်းကို ပင်မအခြေခံပြု အလုံးအရင်းနှင့် ခံနေသည်။ ဦးစက္ကိန်ကျောင်း တည်နေပုံမှာ စနစ်တကျ ဆောက်လုပ်ထားသော ခံတပ်နှင့်တူသည်။ ကျောင်းသည် တောင်ကုန်းအမြင့်ပေါ်တွင် တည်ရှိ၍ ပတ်ပတ်လည်တွင် တိုက်ကျောင်းများ ရှိပြီး ယင်းတိုက်ကျောင်းများကိုလည်း သစ်ပင်များက အုပ်ပိုးထားသည်။ ချင်းကပ်လာသမျှ ရန်သူကို ကုန်းမြင့်ပေါ်မှ အပေါ်စီးပစ်ခတ် တိုက်ခိုက်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ အင်အား ၁၀၀ ကျော်ရှိ တပ်ရင်း ၅ တပ်ဖွဲ့သည် အကျပ်အတည်း တွေ့နေရသည်။ ဤတွင် ချင်းတပ်ရင်းက ဗိုလ်တိုက်ချွန်းနှင့် ရဲဘော် ၄ ဦးတို့သည် ယခုစက်မှုတက္ကသိုလ်ဝင်း တည်ရာ ဝါးတောမှချဉ်းကပ်၍ ကျောင်းတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ကာ စတင်း၊ ဘရင်းများနှင့် လျှပ်တပြတ်တိုက်ခိုက် သိမ်းပိုက်ရသည်။ ဦးစက္ကိန်ကျောင်းမှ ဆုတ်ခွာသွားသော ဧကအင်ဒီအိုတို့သည် သံဆူးကြိုးဝင်းခတ်ထား၍ မြေကတုတ်ကျင်းများ သစ်ပင်အုပ်များရှိ လင့်စင်များနှင့် အခိုင်အမာရှိနေသော ပြည်သူ့လုပ်ငန်း ဘန်လုံတွင် တပ်စခန်းချသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်သော တပ်မတော်ဘက်မှ အထိအခိုက်များပြားနေသည်။ ဤတွင် ဗိုလ်တိုက်ချွန်းနှင့်ရဲဘော် ၅ ဦးက ညတစ်နာရီတွင် သံဆူးကြိုးကို တိတ်တဆိတ်ဖြတ်၍ ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်သည်။ ပစ်ခတ်သံများ ကြားရချိန်တွင် နောက်မှတပ်ဖွဲ့များဝင်ရောက်လိုက်ပါပြီး တိုက်ခိုက်ရာ ရန်သူများထွက်ပြေးကြသည်။

ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် တပ်ရင်း (၅) သည် အထိအခိုက် အကျအဆုံးများစွာဖြင့် မင်းဓမ္မကုန်းကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ခဲ့သည်။ သာယာဝတီ ဝက်ကော်တိုက်ပွဲတွင် ကရင်တပ်ရင်း (၂) ၏ ထိုးစစ်ကို အောင်မြင်စွာ ရိုက်ချိုးခဲ့သော အမှတ် (၃) ဗမာ့သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်းသည် ရန်ကုန်သို့ ပြန်လည်

ရောက်ရှိလာပြီး ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် အင်းစိန်စစ်မျက်နှာ၌ ပါဝင်လာကာ ၁၉ ရက်နေ့ နေ့တစ်နာရီတွင် အပိုက်ဖမ်း၍ ကြိုကုန်းတိုက်ပွဲဆင်နွှဲသည်။ ထိုစဉ်က အင်းစိန်စစ်မျက်နှာတွင် အာရုဏ်ဦးတိုက်ပွဲများသာ ဆင်နွှဲလေ့ရှိကြပြီး နေ့လည်နေ့ခင်းတွင် နားနေလျက် လက်မြောင့်တပ်သားများ၏ ပစ်ခတ်မှုများသာ ရှိတတ်သည်။ ဤသို့သော အခြေအနေကို တပ်ရင်း (၃) တပ်ရင်းမှူး ဒုဗိုလ်မှူးကြီးချစ်မြိုင်က သုံးသပ်၍ တိုက်ခိုက်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ တိုက်ခိုက်ရာတွင်လည်း တပ်ရင်း (၃) ကအင်းစိန်လမ်းမကြီး၏ အနောက်ဘက်ခြမ်းကိုလည်းကောင်း၊ တပ်ရင်း (၁) တပ်ခွဲနှင့် အမှတ် (၁) မြေလျှင်တပ်ရင်း တပ်ခွဲတို့က တပ်ရင်း (၃) ၏ ညာတောင်ပံ လမ်းမအရှေ့ဘက်ခြမ်း ကိုလည်းကောင်း၊ တိုက်ခိုက်ခဲ့ရာ ရန်သူတို့မမျှောင်လင့်ထားသော အချိန်ဖြစ်၍ တနာရီအတွင်း ရည်မှန်းချက်များကို သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့သည်။ ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၈) ရက်နေ့တွင် တပ်ရင်း (၅) သည် ပွိုင့် ဝမ်းဝမ်းတူး တောင်ကုန်းရှေ့ရှိ တောင်ကုန်းငယ်ကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ရာ ဗိုလ်မှူးလှသောင်း အပါအဝင် အရာရှိအရာခံ အကြပ်တပ်သား ၈၀ ခန့် ကျဆုံး၍ ၁၂၀ မျှ ဒဏ်ရာရခဲ့ခြင်းကြောင့် တပ်ခွဲနှစ်ခွဲစာအင်အား လျော့နည်းသွားခဲ့သည်။ (မှတ်ချက်။ ထိုတိုက်ပွဲအသေးစိတ်ကို ကျနော်ရှေ့ပိုင်းတွင် ရေးသားခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။) သို့ဖြစ်၍ ပွိုင့် ဝမ်းဝမ်းတူး ရန်သူစခန်းကို သိမ်းပိုက်ရန်တာဝန်ကို တပ်ရင်း (၃) က လွှဲပြောင်းယူခဲ့ရသည်။

ထိုအချိန်က ဦးစွာကြိုကျောင်းတွင် ဗမာ့တပ်အတော် ချင်းတပ်ရင်း (၁) ကလည်းကောင်း၊ နထိုးကုန်းနှင့် မင်းဓမ္မတောင်ကုန်းတို့တွင် တပ်ရင်း (၅) ကလည်းကောင်း တပ်ခွဲထားပြီးဖြစ်သည်။ တပ်ရင်း (၅) တွင် အမှတ် ၁၆ ပြည်ထောင်စု စစ်ရဲတပ်မှ တပ်အချို့လည်းပါရှိသည်။ မင်းဓမ္မကုန်းမှ မြေပြင်သည် မတ်စောက်ဆင်းသွားပြီး လျှို့ဝှက်ဖြစ်ပေါ်စေကာ ထိုမှတစ်ဖန် ဝမ်းဝမ်းတူး တောင်ပေါ်သို့ မတ်စောက်စွာ တက်သွားပြန်သည်။ သို့ဖြစ်လေရာ ပွိုင့် ဝမ်းဝမ်းတူးရန်သူစခန်းကိုတိုက်ခိုက်ရန်မှာ အမြင့်ရှိရန်သူကို အောက်မှဆန်၍တိုက်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဤတွင် တပ်ရင်း (၃) တပ်ရင်းမှူး ဒုဗိုလ်မှူးကြီးချစ်မြိုင်သည် ဗိုလ်လှမောင်ဦးစီးသော ကွန်မန်ဒိုတပ်စု၊ ဗိုလ်ကြီးစိန်မြဦးစီးသော ကွန်မန်ဒိုတပ်ခွဲ၊ ဗိုလ်ကြီးမောင်ကျော်ဦးစီးသော နောက်ရံတပ်ခွဲ၊ ဗိုလ်ထွန်းလှဦးစီးသော စိန်ပြောင်းတပ်ခွဲများ ဖွဲ့စည်းလေ့ကျင့်ပေးသည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ် မတ်လ ၉ ရက်နေ့ နံနက် ၂ နာရီခွဲတွင် ရည်မှန်းချက် (၁) အဖြစ် သတ်မှတ်ထားသော ပွိုင့် ဝမ်းဝမ်းတူး ဘယ်တောင်ပံကို ကွန်မန်ဒိုတပ်စုက ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ရာ မိနစ်ပိုင်းအတွင်းမှာပင် သိမ်းပိုက်ရမိသည်။ ရည်မှန်းချက် (၁) ကိုသိမ်းပိုက်ပြီးကြောင်း သတင်းပို့ချိန်တွင် စိန်ပြောင်းတပ်ခွဲက ရည်မှန်းချက် (၂) အဖြစ် သတ်မှတ်ထားရာသို့ မော်တာ ၁၀ လက်ဖြင့် ဆက်တိုက်ပစ်ခတ်သည်။ သိမ်းပိုက်ပြီးဖြစ်သော ရည်မှန်းချက် (၁) နှင့် ရည်မှန်းချက် (၂) တို့မှာ ကိုက် ၅၀ ခန့်သာ ကွာဝေး၍ မိမိတပ်များတွင်လည်း အထိအခိုက်ရှိခဲ့သည်။ မော်တာအပစ်ရပ်လျှင် ကွန်မန်ဒိုတပ်ခွဲမှ တပ်စုတစုက ရည်မှန်းချက် (၂) အား တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်သည်။ ထို့နောက် စိန်ပြောင်းတပ်ခွဲက ရည်မှန်းချက် (၃) နေရာသို့ ပစ်ခတ်ပြီး တက်ရောက်သိမ်းပိုက်သည်။ ထိုတိုက်ပွဲတွင် တပ်မတော်မှ စတီးဝပ်တင့်ကား တစ်စီးပါဝင်ခဲ့သည်။ စစ်ဆင်ရေးအစီအစဉ်တွင် တပ်ရင်း (၃) က ပွိုင့်ဝမ်းဝမ်းတူး အား တိုက်ခိုက်၍ ရန်သူအခြေချက်ချိန်တွင် ပွိုင့်ဝမ်းဝမ်းတူး၏အရှေ့မြောက်ဘက် အုန်းပင်စုကို အမှတ် (၁၆) ပြည်ထောင်စုစစ်ရဲကလည်းကောင်း၊ စော်ဘွားကြီး ကုန်းရှိ အင်္ဂလိပ်သင်္ချိုင်းကို ကချင်တပ်ရင်း (၂) ကလည်းကောင်း တိုက်ခိုက်ရန် ဖြစ်သော်လည်း ထိုတပ်များတိုက်ခိုက်မှု နောက်ကျ၍ ထိုနေရာများမှ ရန်သူများပစ်ခတ်ခြင်း ခံရသော တပ်ရင်း (၃) တွင် အထိအခိုက်များခဲ့သည်။

သို့ဖြင့် မတ်လတလလုံး တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွားပြီး ဧပြီလ ၄ ရက်နေ့တွင် စောဘဦးကြီးနှင့်အဖွဲ့က အစိုးရနှင့်ဆွေးနွေးရန် အင်းစိန်မှထွက်လာပြီး ဧပြီလ ၅ ရက်မှ ၈ ရက်နေ့အထိ အပစ်အခတ်ရပ်စဲကာ ဆွေးနွေးကြသည်။ သို့ရာတွင် မအောင်မြင်၍ ဧပြီလ ၈ ရက်နေ့ ညနေပိုင်းတွင် တိုက်ပွဲများ ပြန်လည်စတင် ဖြစ်ပွားသည်။ ဧပြီလ ၂၉ ရက်နေ့တွင် တပ်မတော်လေက အင်းစိန်အစိုးရ အထက်တန်းကျောင်းနယ်မြေ၊ အင်းစိန်ထောင်၏ တောင်ဘက် နယ်မြေများကို ဝိုင်းကြိုတိုက်ခိုက်ပြီး မေယုစစ်သင်္ဘောမှလည်း စက်မှုကျောင်းနယ်မြေ၊ ကမ်းနားဆန်စက်များ နယ်မြေတို့ကို အမြောက်ဖြင့် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက် သည်။ ၁၄ ရက်မှ ၁၆ ရက်နေ့အတွင်း တပ်မတော်က တိရိစ္ဆာန်ဆေးကုသရေး သိပ္ပံကျောင်းကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ရရှိသည်။ မေလတွင် ချင်းတပ်ရင်း (၁) နှင့် (၂) တို့သည် မင်္ဂလာဒုံဘက်မှ စဉ်းကူး၊ ဗောဓိကန်၊ အောင်ဆန်းတို့ကို သိမ်းပိုက်လာခဲ့ရာ မေလ ၂၁ ရက်နေ့တွင် အောင်ဆန်းမြို့အလွန် စွပ်ကျယ်စက်ရှိ ကေအင်ဒီအိုများကို တိုက်ခိုက်၍ စွပ်ကျယ်စက်ကို ရရှိသည်။ သို့ဖြင့် ၁၉၄၉ ခုနှစ် မေလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် အင်းစိန်မြို့ကို တပ်မတော်က အပြီးအပိုင်သိမ်းပိုက် နိုင်ခဲ့ပေသည်။

ဤသည်တို့မှာ တပ်မတော်သမိုင်း စတုတ္ထတွဲ စာအုပ်မှ ကူယူဖော်ပြချက် အဓိကဖြစ်ပါသည်။

ကျနော်ကိုယ်တိုင် မှတ်မိနေတာကလည်း ၁၉၄၉ ခုနှစ် မေလ ၂၁ ရက်ည၌ အင်းစိန်ကေအင်ဒီအိုတပ်များ အင်းစိန်ကျော ဘက်ရှိ လှိုင်မြစ်ကိုဖြတ်ပြီး မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသသို့ ဆုတ်ခွာသွားကြောင်း ဖြစ်ပါသည်။ မိမိတို့ အစိုးရတပ်က ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၁) ရက်နေ့ကစတင်ခဲ့သော အင်းစိန်တိုက်ပွဲကို မေလ (၂၂) ရက်နေ့ အင်းစိန်ကိုဝင်ပြီး သိမ်းပိုက်လိုက်ခြင်းဖြင့် ပြီးဆုံးစေခဲ့ပါသည်။

ကျနော်သည် ဤအကြောင်းများကို ပြန်လည်ရေးသားရင်း ထိုစဉ်ကာလက ကျနော်နှင့်အတူ ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးနှင့် နိုင်ငံရေးအတွက် တိုက်ပွဲတွေ အတူဝင်ခဲ့ကြသည့် သူများအတွင်းမှ ကွယ်လွန်ကုန်သူများ၊ ကျဆုံးခဲ့သူများကို ပြန်လည်သတိရ လွှမ်းဆွတ်မိပါသည်။

ထိုသူများထဲတွင် ဗိုလ်မှူးကြီးတာဝန်ဖြင့် တပ်မတော်တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ပြီး အငြိမ်းစားယူပြီးမှ ကွယ်လွန်သွားသော ဗိုလ်မှူးကြီးတင်မောင် (စာရေးဆရာ မြတ်ထန်) ကိုလည်းကောင်း၊ အင်းစိန်တိုက်ပွဲအတွင်းမှာ ကျဆုံးသွားရသော ချင်းသေနတ်ကိုင်တပ်ရင်း (၁) မှ တပ်ရင်းမှူး ဒုဗိုလ်မှူးကြီး ဟရန်သီယို တို့ကိုလည်းကောင်း သတိရလွှမ်းဆွတ် နေမိပါသည်။

ဗိုလ်မှူးကြီးတင်မောင်မှာ လူပုံဟန်က ပျော့ပျောင်းသော်လည်း တိုက်ပွဲတွင်းတွင် အလွန်တည်ငြိမ်သူဖြစ်သည်။ တာဝန်ပေးလိုက်လျှင်လည်း ချက်ချင်းလိုပင် သဘောပေါက်နားလည်ပြီး သူ့ဟာသူလည်း ထိုးထွင်းလုပ်ဆောင်တတ်သူ ဖြစ်သည်။ ကျနော်နှင့်အတူ တိုက်ခိုက်ခဲ့သူများထဲတွင် ကျနော် သဘောကျ နှစ်သက်မိသော တပ်မှူးကောင်းတယောက်ဖြစ်သည်။

ဒုဗိုလ်မှူးကြီး ဟရန်သီယိုမှာ ကျနော်နှင့် အင်းစိန်တိုက်ပွဲအပြင် တခြားတိုက်ပွဲများတွင်ပါ အတူတကွ နီးနီးကပ်ကပ် ပူးတွဲဆောင်ရွက်ခဲ့ဖူးသူဖြစ်ပြီး အလွန်ရဲစွမ်းသတ္တိနှင့် ပြည့်ဝကာ ဘောလုံးကန်လည်းကောင်းသော ကျနော်၏မိတ်ဆွေ ရဲဘော်ကြီးဖြစ်ပါသည်။

နောက်သတိရမိသူတိုင်းမှာ အင်းစိန်စစ်မျက်နှာတွင် ရှေ့တန်းစစ်မြေပြင် တနေရာ၌ ရန်သူပစ်ခတ်နေသော ကျည်ဆံများအောက် မိမိနှင့်အတူ အားလျားမောက်ပြီး စစ်ရေးကိစ္စဆွေးနွေးအပြီး ကိုယ့်နေရာအသီးသီးသို့ ထပြန်ရာတွင် ရန်သူ့ကျည်ဆံထိမှန် ကျဆုံးသွားရရာသော တပ်ရင်း (၅) မှ

ဗိုလ်မှူးလှသောင်း ပင်ဖြစ်ပါသည်။

ကျနော်နှင့်တိုက်ဖော်တိုက်ဖက် ရဲဘော်အတော်များများ ကွယ်လွန်ကျဆုံးကုန်ကြသော်လည်း ကျနော်မှာ ထိုသေဘေး အမျိုးမျိုးကြားမှ လွတ်မြောက်ခဲ့ပြီး ယခုအသက် ၈၅ နှစ်အထိ ကျန်းမာစွာရှိနေခြင်းမှာ ကျနော်ကြံကြမ္မာဟုပင် ပြောရမည်ထင်ပါသည်။

အင်းစိန်တိုက်ပွဲတိုက်နေရစဉ်အတွင်း အခြားအဖြစ်အပျက်များလည်း တချိန်တည်းလိုလို ပေါ်ပေါက်နေပါသည်။ ဧပြီလ (၄) ရက်မှ (၈) ရက်နေ့အထိ ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုနှင့် စောဘဦးကြီးတွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးနေ၍ ကျနော်တို့အင်းစိန် စစ်မျက်နှာတွင် အတိုက်အခိုက် ရပ်စဲထားရပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် သာယာဝတီ ဘက်တွက်လည်း ပြည်မြို့မှကွန်မြူနစ်သူပုန် (ရဲဘော်ဖြူ) တပ်ဖွဲ့က ဥက္ကံနှင့် သာယာဝတီကို သိမ်းသည်။ နောက် သာယာဝတီနယ်ကို ကာကွယ်နေသော စစ်ရဲတပ်ရင်း (၂၁) လည်း သူပုန်တို့နှင့် ပူပေါင်းသွားသည်။

ဤတွင် ကျနော်ဇနီးလည်း သာယာဝတီ သုံးဆယ်မြို့ သူမ၏မိဘများနှင့် နေထိုင်နေရာမှ မိဘများကိုပါခေါ်ကာ သမီးနှစ်ယောက်နှင့် အတူ ကျနော်ရှိရာ မင်္ဂလာဒုံသို့ ရောက်ရှိလာကြပါသည်။

သူပုန်များသိမ်းထားသော သာယာဝတီသို့ တပ်မတော် (လေ) မှ ဗိုလ်မှူးခင် ဦးဆောင်သော လေယာဉ် (၃) စီးသည် ဧပြီလ (၇) ရက်နေ့တွင် သွားရောက်ပိုးကြဲတိုက်ခိုက်ရာ အောက်မှပြန်လည်ပစ်ခတ်သဖြင့် လေယာဉ်တွင်လိုက်ပါလာသော ဗိုလ်မှူးစိန်မှန် ကျည်သင့်၍နောက်ပိုင်းတွင် ထိုဒဏ်ရာဖြင့်ပင် ကွယ်လွန်သွားပါသည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ်ဦးပိုင်းတွင် သာယာဝတီ စစ်မျက်နှာ၊ ပဲခူးစစ်မျက်နှာတို့တွင် ဧကအင်ဒီအိုတို့၏ ထိုးစစ်များ နောက်ပြန်လန်သွားသော်လည်း ထိုလန်သွားသောတပ်ဖွဲ့ အချို့တို့သည် ၁၉၄၉ ခု ဧပြီလတွင် တခြားသူပုန်တပ်ဖွဲ့များဖြစ်သော ကချင်တပ်ရင်း (၁) မှ တောခိုသွားသော ဗိုလ်နော်ဆိုင်းအဖွဲ့၊ မန္တလေးမေမြို့မှ ကရင်တပ်ရင်းများ၊ မေမြို့အချက်ပြဆက်သွယ်ရေး ဗဟိုတပ်ရင်း၊ စစ်ရဲတပ်ရင်း စသည်တို့မှ ကရင်တပ်သားများနှင့် ပေါင်းစပ်စုစီးပြီး ကျနော် တို့၏ ရှေ့တန်းစခန်းဖြစ်သော ဒိုက်ဦးမြို့ကို တိုက်ခိုက်ရာ ဧပြီလ (၂၄) ရက်နေ့တွင် ဒိုက်ဦးမြို့ ကရင်တို့လက်သို့ ကျရောက်သွားသည်။

ဒိုက်ဦးမြို့တောင်ဘက်တွင် အမှတ် (၃) ဗမာ့သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်းမှ တပ်ခွဲနှစ်ခွဲ၊ အမှတ်လေး ခြေလျင်တပ်ရင်းမှ ဂေါ်ခါးတပ်ခွဲတစ်ခွဲ၊ အမှတ် (၆) သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်းမှ တပ်ခွဲတစ်ခွဲ စသည်တို့ရှိရာ ထိုတပ်များပါ ဆုတ်ခွာ၍ ဒိုက်ဦးနှင့် ဖောင်တော်သီ လမ်းဆုံအကြား ရှမ်းစုရွာတွင် တပ်စွဲသည်။

ရှမ်းစုရွာသည် ရန်ကုန်မန္တလေးကားလမ်း မိုင်တိုင် (၈၁) ရှိ လမ်း၏အရှေ့ဘက်တွက်ရှိ၍ အနောက်ဘက်တွင် ညောင်ပင်သာရွာရှိသည်။ ထိုမှ မိုင်တိုင် (၇၉) တွင် ပေါက်တပ်တစ်ခုခေါ် ဖောင်တော်သီလမ်းခွဲရှိရာ လမ်း၏တောင်ဘက်တွင် ဗိုလ်ကြီးရဲထွန်းဦးစီးသော ၂၅ ပေါင်ဒါ အမြောက်နှစ်လက်ပါသည့် အမြောက်တပ်ဖွဲ့ရှိသည်။

ကျနော်တို့တပ်၏ ရှမ်းစုရွာခံစစ်စခန်းကို ဧပြီလ (၂၇) ရက်နေ့တွင် ကျနော်ကိုယ်တိုင် သွားရောက်စစ်ဆေးကြည့်ရှုသည်။ အင်းစိန်စစ်မျက်နှာမှ ထုတ်နှုတ်နိုင်သမျှ အင်အားကိုလည်း ပို့ပေးခဲ့သည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၈ ရက်နေ့ည သန်းခေါင်ကျော်တွင် ဧကအင်ဒီအိုတပ်များက ရှမ်းစုရွာခံစစ်နေရာကို နောက်ဘက်မှ ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက် စီးနင်းလိုက်သည်။ ထိုတိုက်ပွဲတွင် ခြေလျင်တပ်ရင်း (၃) မှ အရာရှိအကြပ်တပ်သား (၁၀၀)ခန့်ကျဆုံးပြီး ကတုတ် ဘုရားကြီးရွာသို့ ဆုတ်ခွာခဲ့ကြရသည်။

ထိုတိုက်ပွဲတွင် မိမိတို့တပ်ဖွဲ့ဝင်များ ဆုတ်ခွာနိုင်ရေးအတွက် အသေခံ၍ ကာပစ်ပေးခဲ့သော တပ်သားလှသောင်းသည် “အောင်ဆန်းသူရိယ” ဘွဲ့ကို ရရှိသည်။

ထိုရှမ်းစုရွာအနီးတွင် ခြေလျင်တပ်ရင်း (၃) က ကျဆုံးသွားရသော စစ်သည်အပေါင်းအား ရည်စူး၍ လွှမ်းမော်လေးတခု တည်ထားခဲ့ကြပါသည်။ ကတုတ်ဘုရားကြီးတွင် ခံစစ်စခန်းပြင်ဆင်ရာတွင် ကျနော်ကိုယ်တိုင်တက်သွားပြီး ခံစစ်ကတုတ်စခန်းများ နေရာချထားမှုကို စီစဉ်ညွှန်ကြားသည်။

ကတုတ်ဘုရားကြီး၏ ခံစစ်ကို နောက်ဆုံး ဂျပန်စစ်တပ်၏ ခံစစ်ပြင်ပုံ စနစ်ပုံစံအတိုင်း လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးအသုတ် အဖြစ် ဂျပန်မှ ပြန်လာသော ဗိုလ်မှူးတင်မောင် (မြတ်ထန်) က ဦးဆောင်ဆွေးနွေးတင်ပြသည့် ပုံစံပင်ဖြစ်သည်။

၎င်းမှာ မိမိခံစစ်ဒေသ၏ နှုတ်ခမ်းပတ်လည်တွင် ခံစစ်ကတုတ်များ တည်ဆောက်ရုံမျှမက ခံစစ်အတွင်းပိုင်းတွင် တပ်စုလိုက်၊ တပ်ဖွဲ့လိုက် ခံစစ်ပိုင်းကလေးများလည်း တည်ဆောက်ထားသည်။ အတွင်းသဘောမှာ ခံစစ် “တောင်း” တလုံးတွင် တောင်း၏ နှုတ်ခမ်းများတွင်သာ ခံစစ်ကတုတ်များ လုပ်ထားသည်သာမက “တောင်း” ထဲတွင်လည်း ကျောက်ခဲတုံးများ ထည့်ထားသကဲ့သို့ ခံစစ်ပိုင်းကလေးများ ဖွဲ့တည်ထားရာ နှုတ်ခမ်းကို ဖောက်ခံလာနိုင် သည့်တိုင် “တောင်း” ထဲတွင်ရှိသော ကျောက်ခဲတုံးများနှင့် တူသော ခံစစ်ပိုင်းကလေးများကိုလည်း အဆင့်ဆင့် ကျော်ဖြတ်ရဦးမည်ဖြစ်၍ များစွာအကျအဆုံး များနိုင်သည်။ ဤပတ်လည်ခံစစ်တွင် ယခင်ကျနော်တို့ အသုံးပြုခဲ့သော တန်းစီ၍ခံသော “မျဉ်းခံစစ်” နှင့် မတူသောအချက်များ ပိုမိုအားကောင်းသော အချက်များရှိသည်။

“မျဉ်းခံစစ်” တွင် တန်းစီ၍ တပ်ဖြန့်သောကြောင့် ရန်သူသည် ခဏကလေးဖြင့် ထိုးဖောက်နိုင်သည်။ တဖန်ရန်သူသည် အလုံးအရင်းဖြင့် ကျောဘက် မှလည်း တိုက်လို့ရသည်။

ပတ်လည်ခံစစ်၏ ပုံသဏ္ဍာန်မှာ အရပ်ရပ်မျက်နှာသို့လှည့်၍ပြင်ဆင်ထားသော “ခံစစ်ပိုင်း” ပင်ဖြစ်သည်။ တပ်ခွဲလိုက် ထိုသို့ပြင်ဆင်ထားသော ခံစစ်ပိုင်းတို့သည် တဦးနှင့်တဦး ပစ်ခတ်မှုအကူအညီပေးနိုင်သည့်အပြင် အကယ်၍ ထိုခံစစ်ပိုင်းတခု ရန်သူ့လက်တွင်းသို့ ကျသွားစေကာမူ အခြားခံစစ်ပိုင်း တို့က ဆက်လက်ခံနိုင်သည်။ တန်ပြန်ထိုးစစ်ဆင်နိုင်သည်။ ဤနည်းဖြင့် စစ်မျက်နှာ၏ ရှေ့နောက်ဝဲယာ မရှိတော့၊ တနေရာတွင်အဖောက်ခံရသဖြင့် ကျန်တပ်များဆုတ်ရခြင်း၊ နောက်ပိုင်းမှ အတိုက်ခံရသဖြင့် ရှေ့ပိုင်းပြိုရခြင်းဟူသော မျဉ်းခံစစ်၏ ပျော့ကွက်၊ ဟာကွက်တို့ကို ဖယ်ရှားလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

ဤသည်မှာ “ပတ်လည်ခံစစ်” ၏ အားသာချက်ဖြစ်သည်။

ကတုတ်ဘုရားကြီးရွာ တပိုက်တွင် တပ်အင်အားထက်ဝက်ကျော်ကို ခံစစ်ပိုင်း (၃) ပိုင်းဖြန့်ထားပြီး ဘုရားကြီးရွာ၏တောင်ဘက် ကိုက် (၁၀၀၀) ခန့်ရှိ လက်ခုပ်ကွင်းရွာတွင် ကျန်တပ်များကို ကားလမ်းမ၏ တဖက်တချက်၌ ခံစစ်ပိုင်းတပိုင်းစီ ချထားသည်။ အမြောက်ကို အရှေ့ဘက်ခံစစ်ပိုင်း၌ နေရာချထားသည်။ ကရင်သူပုန်များသည် ရှမ်းစုရွာတိုက်ပွဲမှာ ကဲ့သို့ပင် ခံစစ်၏နောက်တန်းဖြစ်သော လက်ခုပ်ကွင်း အရှေ့ဖက်ခြမ်းကို အတင်းဖိတိုက်

တော့သည်။ ရန်သူများအတင်းထိုး အတင်းဖိဝင်လာချိန်တွင် မိမိတပ်များကို အမြောက်များနှင့်အတူ ဝမ်းဘဲအင်းနှင့် ရွာအနောက်ခြမ်းသို့ ဆုတ်ခွာခိုင်းပြီးမှ ထိုဆုတ်ခွာခိုင်းသော အမြောက်များ၊ စိန်ပြောင်းများအားလုံးအားစု၍ အရှေ့ခြမ်းကို ပြန်တိုက်ရသည်။ ညနေစောင်း စစ်ကူအချို့ ရောက်လာကြတော့ အရှေ့ခြမ်းကို လှံစွပ်တက်ထိုးပြီး လက်ခုပ်ကွင်းရွာကို ပြန်သိမ်းပိုက်လိုက်ပါတော့သည်။ ကေအင်ဒီအိုများ အကျအဆုံးများစွာဖြင့် ဆုတ်ခွာသွားရသဖြင့် ၎င်းတို့၏ တိုက်စစ်အရှိန်အဟုန်မှာ ရိုက်ချိုးခြင်းခံရသကဲ့သို့ ဖြစ်သွားပါတော့သည်။ ထိုနေ့မှာ ၁၉၄၉ ခုနှစ် မေလ (၃) ရက်နေ့ဖြစ်ပါသည်။

ကေအင်ဒီအိုတို့၏ ထိုးစစ်အရှိန်များ ကျသွားပြီဖြစ်သော်လည်း သူတို့သိမ်းထားသော နယ်မြေများ အများအပြား ကျန်နေပါသေးသည်။ တပြည်လုံးလဲ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကအစ ပြတ်တောက်နေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျနော်သည် အင်းစိန်ကို မေလ ၂၁ - ၂၂ ရက်မှာ သိမ်းပိုက်ပြီးနောက် ပဲခူးစစ်မျက်နှာသို့ ရောက်ရှိသွားပါသည်။ ပဲခူးနှင့် ရန်ကုန်အကြား မီးရထားလမ်းသည် ပြတ်နေသည်။ ကေအင်ဒီအိုသူပုန်တို့သည် ထုံးကြီးရွာကြီးနှင့် ထိုတိုက်ကို အခိုင်အမာတပ်စွဲထားသေးသည်။ ထို့ကြောင့် ကားလမ်းမှာလည်း အန္တရာယ်မကင်းပါ။ ထို့ကြောင့် ထုံးကြီးကိုပြန်လည်သိမ်းပိုက်ရန် ပြင်ဆင်ရပါတော့သည်။

ထိုထုံးကြီးတိုက်ပွဲတွင် ပါဝင်သောတပ်များမှာ ဗမာ့သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်း (၆)၊ ၂၅ ပေါင်ဒီအမြောက်တပ်စုနှင့် ခြေလျင်တပ်ခွဲတို့ သယ်ယူနိုင်သည့် ဘရင်းကယ်ရီယာ သံချပ်ကာကားများ ပါဝင်သည်။

ဤထုံးကြီးတိုက်ပွဲ၏ ထူးခြားချက်မှာ ကယ်ရီယာယာဉ်ခေါ်သည့် အမိုးမပါရှိသော သံချပ်ယာဉ်များကို စတင်သုံးစွဲခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အကျအဆုံးအထိအခိုက် နည်းပါးပြီး တိုက်ပွဲမှာလည်း မြန်ဆန်ခဲ့သည်။

ထိုတိုက်ပွဲကို ကျနော်ကိုယ်တိုင် ဦးဆောင်ခဲ့သည်။ အမြောက်နှင့် မော်တာကျည်ဆံများ ဖောဖောသီသီသုံး၍ ရန်သူကတုတ်ကျင်းများကို ဖျက်ဆီးနိုင်ကြသည်။ ကယ်ရီယာပေါ်မှ စက်သေနတ်ပစ်ခတ်မှု နောက်ကွယ်မှ ကျနော်တို့တပ်သားများ လှံစွပ်များတပ်၍ မရပ်မနားတောက်လျှောက် အပြေးချီတက်ပြီး ထိုနေရာတိုက်ကို သိမ်းပိုက်ရပါသည်။ ရန်သူက လှုပ်ရှားခံစစ် အသွင်ဖြင့် ခံသည်။ သို့သော် နောက်တနေ့နံနက်စောစောတွင် ထုံးကြီးမှ ဆုတ်ခွာသွားပြီး စာဘူးတောင်းသို့ ဆုတ်သွားကြ ပါတော့သည်။

စာဘူးတောင်းရွာကြီးမှာ ရန်ကုန် - ပဲခူးအကြားရှိ လှည်းကူးမြို့အနီးတွင် တည်ရှိပြီး ထိုအချိန်က တောင်ငူ၊ အင်းစိန်၊ ပြည်၊ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် အစရှိသောဒေသများရှိ ကေအင်ဒီအိုတို့၏ ဆက်သွယ်ရေးလမ်းဆုံ၊ အရေးပါအရာရောက်လှသော အခြေခံစခန်းကြီးတခုဖြစ်ပြီး တခြားနေရာများမှ ဆုတ်ခွာခဲ့ကြရပြီ ဖြစ်သော်လည်း ထိုစခန်းကြီးမှ ကရင်သူပုန်များသည် အညံ့မခံဘဲ ကြံ့ကြံ့ခိုင် ခံနေဆဲဖြစ်သည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ကျနော်ကိုယ်တိုင် ဦးစီးပြီး စာဘူးတောင်းစစ်ဆင်ရေးကို စတင်ဆင်နွှဲခဲ့သည်။ ပါဝင်ကြမည့် တပ်များမှာ ဗိုလ်မှူးစိန်ဝင်း (နောင် မဆလခေတ် ဝန်ကြီးချုပ်) ၏ ခြေလျင်တပ်ရင် (၁)၊ ဗိုလ်ချစ်မြိုင်၏ သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်း (၃)၊ ဗိုလ်မှူးတင်မောင်၏ သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်း (၆)၊ ဗိုလ်မှူးရော့ဒရစ်၏ ၂၅ ပေါင်ဒီအမြောက် (၈) လက်၊ ဗိုလ်ကြီးသီလှ၏ သံချပ်ကာကားတပ် (ကယ်ရီယာသံချပ်ကာကားများနှင့် စစ်ရဲတပ်က ပြုပြင်ထားသော ရှားမင်းအမျိုးအစား သံချပ်ကာကားကြီး တစီးနှင့် စတူးဝပ်အမျိုးအစား သံချပ်ကားငယ် ၂ စီးတို့ပါဝင်သည်။) ထိုပြင် ဗိုလ်ကြီးတင်အောင်၏ အင်ဂျင်နီယာတပ်နှင့် ဗိုလ်ကြီးထွန်းမြင့်၏ ဆက်သွယ်ရေးတပ်များ ပါဝင်ကြသည်။ စစ်ဆင်ရေးမစမီ ဒီဇင်ဘာ (၁၇) နေ့တွင် ပါဝင်သည့်တပ်များအားလုံး လှည်းကူးမှာ စုရုံးထားရှိသည်။

စာဘူးတောင်းရွာမှာ လှည်းကူးနှင့် ဖောင်ကြီးသွားရာလမ်း၏ ညာဘက်တွင်ရှိပြီး လှည်းကူးမှ ၇ မိုင်အကွာတွင်ရှိသည်။ ကရင်သူပုန်များသည် ထိုလမ်းတလျှောက်နှင့် ထိုတိုက်ရှိရွားအားလုံး ပတ်ပတ်လည်တွင် ဝါးချွန်၊ ငြောင့် များကို ခြေချ၍မရအောင် စိုက်မြှုပ်ထားကြသည်။ ကျနော်တို့က ကယ်ရီယာယာဉ်ကလေးများ အတော်သုံးနိုင်၍သာ သက်သာရာရတော့သည်။ ထို့ပြင်လမ်းတလျှောက်ရှိ တံတားများကိုလည်း ကရင်သူပုန်များက ဖျက်ဆီးထားပါသည်။

ကျနော်ကစစ်ဆင်ရေး မစတင်ခင် (၂) ရက်ခန့်ကြို၍ ဗိုလ်မှူးတင်မောင်ကို ခရီးတိုထိုးဖောက်တိုက်ခိုက်ခြင်း **S. R. P (Short Range Penetration)** တခု ပြုလုပ်ရန် စေလွှတ်လိုက်ပါသည်။

S. R. P ခေါ်ခရီးတိုထိုးဖောက် တိုက်ခိုက်ခြင်းဆိုသည်မှာ အကြမ်းအားဖြင့် ရန်သူ၏ရှေ့တန်း ခံစစ်မျဉ်းမှဖြစ်စေ၊ ဘေးပန်းမှဖြစ်စေ၊ ရန်သူ၏ နောက်ပိုင်းသို့ တိတ်တဆိတ်ချီတက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ရန်သူ၏နောက်ပိုင်းသို့ ရောက်လျှင် - အရေးကြီးသောနေရာ ဌာနတခုခုကိုဝင်ရောက်စီးနင်း တိုက်ခိုက်ရန် ဖြစ်သည်။ ထိုနည်းဖြင့် ရန်သူအားချောက်ချားသွားစေရန်နှင့် အခြေအနေယိုယိုင်သွားစေရန် ရည်ရွယ်သည်။ အောင်မြင်သောအခါတို့တွင် လွန်စွာပင် ထိရောက်သော တိုက်ခိုက်နည်း ဖြစ်သည်။

ထိုတပ်ခွဲသည် စစ်ဆင်ရေးမစမီ (၂) ရက်ခန့် အလိုမှစ၍ တောလမ်းခရီးမှ တိတ်တဆိတ်ချီတက်ပြီး ရန်သူ၏ရှေ့တန်းအား ပင်မအလုံးအရင်း အင်အားဖြင့်တိုက်ခိုက်သည့်အချိန်နှင့် တချိန်တည်း ရန်သူ၏နောက်ပိုင်းရှိ စာဘူးတောင်းရွာကြီးကို မော်တာဖြင့် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ရန် ဖြစ်သည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ (၁၈) ရက် နံနက်စောစောတွင် ကျနော်တို့သည် လှည်းကူးမှ ဖောင်ကြီးသွားကားလမ်းအတိုင်း ချီတက်ခဲ့ကြသည်။ ရန်သူက ကာကင်းများနှင့် လက်ဖြောင့်တပ်သားများ (**Suiper**) များကို အထပ်လိုက် အဆင့်လိုက်ချထားပြီး ‘ဒု’ နှင့် ခံစစ်ချထားသည်။ ကျနော်တို့တပ်သားများ ကရင်လက်ဖြောင့်တပ်သားများ လက်ချက်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ငြောင့်များစူးကုန် သောကြောင့်လည်းကောင်း အထိအခိုက်အကျအဆုံးများသည်။

ပျက်စီးနေသောတံတားများကို အင်ဂျင်နီယာတပ်က အပူတပြင်းပြင်းဆင်ပေးသဖြင့် ခြေလျင်တပ်များ ဖြတ်ကူးလာနိုင်သည်။ ကယ်ရီယာအချို့ ချောင်းအတွင်းနစ်ကုန်ကြပြီး ကယ်ရီယာပေါ်မှ ရဲဘော်များထိုခိုက် ကျဆုံးကုန်သည်။

ကျနော်တို့တပ်များသည် (၆) မိုင်ခန့်အထိ ကားလမ်းအတိုင်း ချီတက်ရပြီး ၆ မိုင်အရောက်တွင် ရွာ၏အရှေ့ဘက်သို့ စစ်ကြောင်းတကြောင်း ခွဲလွှတ်ကာ စစ်ကြောင်းနှစ်ကြောင်းဖြင့် ပိတ်ဆို့တိုက်ခိုက်ကြပါသည်။ **S. R. P** သွားသည့် တပ်ခွဲကလည်း စိန်ပြောင်းများနှင့် စတင်တိုက်ခိုက်ပါတော့သည်။ တင့်ကားများမှ စက်သေနတ်များကလည်း ပစ်ကူပေးပါသည်။ စိန်ပြောင်းပစ်ခတ်မှုဖြင့် ခြေလျင်တပ်များ ရွာဆီကိုတဖြည်းဖြည်းတိုးတက်ကြရာ ညနေ (၅) နာရီခန့်တွင် ကျနော်တို့တပ်များ ကေအင်ဒီအိုတို့၏ ခံတပ်ဟုအမည်ရခဲ့သော စာဘူးတောင်းရွာကြီးတွင်းသို့ ဝင်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုတိုက်ပွဲတွင် တပ်မတော် (လေ) မှ ပစ်ကူပေးခဲ့သော လေယာဉ် (၁) စီး ပျက်ကျဆုံးရှုံးခဲ့ပါသည်။

ရန်ကုန်နှင့် ပဲခူးအကြား ရန်သူရင်းသွားပါပြီ။

မိုးကြိုးစစ်ဆင်ရေး

၁၉၅၀ ခုနှစ် ဇန္နဝါရီလထဲတွင် ကေအင်ဒီအိုတို့၏ မြို့တော်တောင်ငူကို ချီတက်သိမ်းပိုက်ရန် ပြင်ဆင်ရပါသည်။ ပါဝင်သည့်တပ်များမှာ စာဘူးတောင်း တိုက်ပွဲတွင်ပါဝင်ခဲ့သည့် တပ်များအပြင် ဗိုလ်မှူးဗန်ကူးလ်၏ ချင်းသေနတ်ကိုင်တပ်ရင်း (၁)၊ ဒုဗိုလ်မှူးကြီးလျင်ချင်ဇန်၏ ချင်းသေနတ်ကိုင်တပ်ရင်း (၂) တို့ပါ ပါဝင်လာပါသည်။

ထိုစစ်ဆင်ရေးကြီးသည် ထိုအချိန်ထိ တပ်မတော်၏သမိုင်းတလျှောက်တွင် စစ်ဆင်ရေးစီမံချက် ရေးဆွဲကာ စနစ်တကျအာရုံဆုံး ပြုလုပ်မည့် သမရိုး ကျစစ်ဆင်ရေးကြီး ဖြစ်သည်။ ကျနော်တို့ကိုယ်တိုင် ဦးစီးပြီး စစ်ဆင်ရေးစီမံချက်များ ရေးဆွဲရာတွင် ခြေလျင်တပ်နှင့် တင့်ကား၊ သံချပ်ကာကား ကယ်ရီတပ် များအကြား ဟန်ချက်ညီညီ ပူးပေါင်းလှုပ်ရှားမှု၊ ခြေလျင်တပ်များ ခရီးတိုချီတက် ထိုးဖောက်မှု (SRP) တို့ ပါဝင်သည်။ အမြောက်တပ်ကိုလည်း ကျနော် ကိုယ်တိုင် ပစ်ခတ်မှုစီမံချက် (Fire Plan) ရေးဆွဲပြီး ကိုယ်တိုင်ကိုင်တွယ် ညွှန်ကြားသည်။ အမြောက်တပ်အရာရှိ တဦးကိုလည်း ကျနော်အနီးမှာပင် ခေါ်ထားပြီး တိုက်ရိုက်အမိန့်ပေး ညွှန်ကြားပါသည်။ ထိုအကြောင်းများကို ထိုစဉ်က အမြောက်တပ်အရာရှိ တဦးဖြစ်သည့် ဗိုလ်ခင်မောင်သောင်း (မိုးမိုးတာ ရောစန်) က “မုန်တိုင်းကိုမူ အံတုလေသော်” စာအုပ်တွင် တော်တော်ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရေးထားတာ တွေ့ရပါသည်။ သူက ထိုဆောင်းပါးများကို ၁၉၉၀ ခုနှစ်များတွင် ရေးသားသောကြောင့် (ကျနော်ကကွန်မြူနစ်ပါတီသို့ ရောက်ရှိနေပြီ ဖြစ်သောကြောင့်) ကျနော်ကို နာမည်မဖော်ပြနိုင်ဘဲ တိုင်းမှူးဟုသာ ရေးသားဖော်ပြထားပါသည်။ သူကကျနော်ကို တိုင်းမှူးသည် “မဖြစ်နိုင်တာမရှိစေရ၊ လူလုပ်လျှင် ဘာမဆိုဖြစ်ရမည်” ဟူသော စိတ်ဓာတ်ဖြင့် ဇွတ်လုပ်တတ် သူဟု ရေးသားထားပါသည်။

မိုးကြိုးစစ်ဆင်ရေးကို ၁၉၅၀ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် မိုးကြိုးစစ်ဆင်ရေးကြီး စပါသည်။ ကရင်သူပုန်များသည် ထိုအချိန်က ပြန်တန်ဆာ မြို့တွင် လက်နက်ကြီးအတော်များများဖြင့် အခိုင်အမာတပ်စွဲထားကြသည်။ ကျနော်တို့က ထိုလက်နက်ကြီးများကို အမိအရသိမ်းဆည်းနိုင်ဖို့ အရေးကြီးသည်။ ထို့ကြောင့် ပြန်တန်ဆာကို နှစ်ဘက်ညှပ်၍တိုက်ရန် စီစဉ်ရသည်။ ကျနော်က ထိုးမည့်တပ်အလုံးအရင်းကို ကားလမ်း၊ မီးရထားလမ်းအတိုင်း မြို့တောင်ဘက်မှ ဖိ၍တိုက်ခိုင်းသည်။ ဗိုလ်မှူးတင်မောင်၏ တပ်ရင်း (၆) ကို ရန်သူ၏ကျောနောက်ပိုင်း ပြန်တန်ဆာနှင့် ညောင်လေးပင်အကြား ကားလမ်း၊ မီးရထားလမ်းတို့ကို ပိတ်ဆို့၍တိုက်ရန် စီစဉ်သည်။

ထိုကဲ့သို့ နှစ်ဘက်ညှပ်တိုက်ရာတွင် ကျန်တပ်ဖွဲ့အသီးသီးကလည်း ဟန်ချက်ညီညီ ပူးပေါင်းနိုင်မှုကြောင့် ဖေဖော်ဝါရီ (၂၅) ရက် မွန်းလွဲပိုင်းတွင် ပြန်တန်ဆာကို ကျနော်တို့တပ်များ သိမ်းပိုက်လိုက်နိုင်ပါသည်။

ရန်သူသည် အတော်ကလေး အထိနာသွားသည်။ အကျအဆုံးအထိအခိုက်များသည်။ ထို့ထက်အရေး ပိုကြီးသည်မှာ သူတို့၏ သံချပ်ကာမီးရ ထား၊ သံချပ်ကာကားများ၊ ၆ ပေါင်ဒါအမြောက်၊ ၃လက်မ မော်တာအချို့နှင့် ခဲယမ်းမီးကျောက်များကို ဖမ်းဆီးရလိုက်မိခြင်းပင် ဖြစ်တော့သည်။

ဤပြန်တန်ဆာတိုက်ပွဲနှင့်ပတ်သက်သော စစ်သဘောတရားအချို့ကို ရေးရပါဦးမည်။

ကျနော်တို့မှာ ပြန်တန်ဆာမြို့တွင်းရှိ ကေအင်ဒီအိုတို့၏ လက်နက်ကြီးများကို သိမ်းဆည်းရနိုင်ဖို့လိုသည်။ ဤလိုစစ်ဆင်ရေးမျိုး၏ သဘောမှာ စစ်ဆင်သူဘက်တွင် တပ်များအနေနှင့် တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ပြီး တပ်များစွဲမထားရသေးသော ပထမဆုံးတိုက်ပွဲဖြစ်ရာ တပ်အင်အားအလုံးအရင်း ကြီးမားစွာ ရှိနေသည်။ ရန်သူတို့ဘက်ကမူ တလျှောက်လုံး အဆင့်ဆင့် နေရာအနှံ့အပြား ခံစစ်တပ်စွဲထားရသဖြင့် သူတပ်အင်အား ကုန်ခမ်းပြီး အရံတပ်များ အလွန်အားနည်းနေသော ကာလမျိုးဖြစ်ရာ ထိုးစစ်ဆင်သူဘက်က မိမိလက်ထဲရှိနေသော စစ်အင်အားကြီးဖြင့် ပထမဆုံး ရန်သူ့ရှေ့တန်းတပ်စခန်းများကို အလုံးအရင်းဖြင့် ဝိုင်းရံပိတ်ဆို့ပြီး ရန်သူ့ဘက်ကို အတော်ကြီးထိခိုက် နာကျင်သွားအောင် ချေမှုန်းတိုက်ခိုက်နိုင်ပေသည်။

ယခုတောင်ငူ “မိုးကြိုးစစ်ဆင်ရေး” တွင် ကေအင်ဒီအိုတို့၏ ရှေ့ဆုံးခံစစ်စခန်းဖြစ်သော ပြန်တန်ဆာမြို့ တိုက်ပွဲတွင် ကျနော်သည် အထက်ဖော်ပြပါ စစ်သဘောတရားအတိုင်း လုပ်ကိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ကေအင်ဒီအိုတို့၏ ပြန်တန်ဆာမြို့ကို ကျနော်၏ အင်အားကြီးမာလှသောတပ်ဖြင့် ရှေ့တည့်တည့်မှ တိုက်ခိုက်ရုံမျှမက ပြန်တန်ဆာမြို့၏ နောက်ကျောက်ပေါ် မိမိ၏တပ်များက ထိုးဖောက်ပြီး နောက်ပိုင်းနှင့် ဘေးဘက်များကပါ လေးဘက်ပိုင်းရံပြီး တိုက်ခိုက်ပါတော့သည်။

ကေအင်ဒီအိုတပ် အစိတ်စိတ်ပြိုကွာသွားပြီးနောက် ၎င်းတို့၏ ခြေလျင်တပ်များ တယောက်စီ၊ နှစ်ယောက်စီ အစုစုကျွဲပြီး ဝိုင်းထားသောစစ်မြေပြင်မှ အတော်များများ လွတ်မြောက်သွားကြသည်။ ကိုယ့်တိုင်းပြည်သူ အချင်းချင်းကြားဖြစ်သည့် ပြည်တွင်းစစ်ပွဲဖြစ်သဖြင့် အရောရောအနှောနှောဖြစ်ကာ အရပ်သားများနှင့် ရောထွေးလွတ်မြောက် ထွက်ပြေးသွားနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ သို့သော်လည်း သယ်ယူရန်ခက်ခဲသော စိန်ပြောင်း၊ မော်တာနှင့် ၆ပေါင်ဒါ ကာပစ်အမြောက် စသည်များ မီးရထား၊ သံချပ်ကာကားများ၊ ခဲယမ်းမီးကျောက် စသည့် ၎င်းတို့ထံတွင် ရှိနေသော လက်နက်ကြီးအားလုံး ကျနော်တို့ သိမ်းဆည်း ရမိလိုက်သည်။

ပြန်တန်ဆာမြို့ဝန်းကျင်မှာ နှုတ်ခမ်းမွှေးများ ထွက်နေသကဲ့သို့ ကားထွက်ပြီး ကျယ်ပြန့်နေသဖြင့် ကျနော်တို့တပ်များက မြို့ကိုစေ့စေ့စပ်စပ် မဝိုင်းနိုင်သဖြင့် သူတို့ခြေလျင်တပ်သားများ အတော်လွတ်မြောက်သွားရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် တောင်ငူသို့ ချီတက်ရာလမ်းမကြီး ပွင့်သွားပါတော့သည်။

ထိုပွဲတွင် ကျနော်၏ထောက်လှမ်းရေးတပ်စခန်းခံ ဗိုလ်ကြီးစိုးမင်း ကျဆုံးသွားပါသည်။ ကျနော်ကသူ့ကို ရှေ့တန်းစစ်မြေပြင်သို့လွှတ်၍ စုံစမ်းထောက် လှမ်းရေးလုပ်ရန် စေခိုင်းခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သူကလည်းနောက်တန်းရုံးတွင် မထိုင်ချင် ရှေ့တန်းသွားရန်သာ တောင်းဆိုနေသဖြင့် လွှတ်လိုက်ရခြင်းဖြစ်သည်။ ဂျပန်ပြန်လေးဖြစ်၍ လူတော်လေးဖြစ်ပါသည်။ ကျနော်လည်း အတော်နုမြော စိတ်မကောင်းဖြစ်မိသည်။

ရန်သူသည် ပြန်တန်ဆာမှ ဆုတ်ခွာပြီးနောက် ခုခံမှုမရှိသလောက်ပင် ဖြစ်ခဲ့သည်။ လမ်းတလျှောက်ရှိ မြို့များကို တဖြည်းဖြည်း ဝင်သိမ်းကြသည်။

မြို့သူမြို့သားများလည်း ဝမ်းသာအားရ ထွက်ကြိုကြ၊ စားဘွယ်သောက်ဘွယ်များ ဝေငှပေးကမ်းကြပါသည်။

၁၉၅၀ ခုနှစ် မတ်လ (၅) ရက်နေ့မှာ ကေအင်ဒီအိုများ အလုံးအရင်းနှင့် ရှိနေသေးသည်ဆိုသော “ဖြူး” မြို့သို့ ကယ်ရီယာများဖြင့် ကျနော်သည် ဗိုလ်မှူးချစ်မြိုင်၊ ဗိုလ်မှူးတင်မောင်တို့နှင့် အတူ ဝင်ရောက်သွားခဲ့ပါသည်။ မြို့သည် တစ်ပြင်ကဲ့သို့ တိတ်ဆိတ်နေပြီး အိမ်တိုင်းလည်း တခါးများပိတ်ထားပါသည်။ လူရိပ်လူယောင်လည်း မတွေ့ရပါ။ မကြာမီမှာပင် ဓားဒဏ်ရာများဖြင့် သေဆုံးနေကြသော အလောင်းများကို အစုလိုက်အပြုံလိုက် တွေ့ရပါတော့သည်။ ကျနော်တို့အားလုံး အကြီးအကျယ် ထိခိုက်တုန်လှုပ် သွားပါသည်။ ကရင်သူပုန်များသည် ဖြူးမှအဆုတ် မြို့သူမြို့သားများကို သတ်ဖြတ်သွားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျနော်မှတ်မိသလောက် အလောင်းပေါင်း ၂၀၀ ကျော်ခန့်ရှိပါသည်။ ဤကိစ္စကို “မြန်မာ့အသံ” မှ ဗိုလ်ဗကိုက အသံလွှင့် ပြောကြားရာတွင် “ဤဖြစ်ရပ်ကြောင့် သင်တို့ ဗမာပြည်သူများအကြားတွင် ရပ်တည်ရန် ခက်ခဲချေပြီ” ဟု ပြောဆိုသွားခဲ့ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ကျနော်တို့မရပ်မနား ဆက်လက်ချီတက်ကြရာ မတ်လ ၁၉ ရက် ညနေ ၅ နာရီခန့်တွင် ရန်သူ၏ အနည်းငယ်မျှသော ခုခံမှုကို တွန်းဖယ်၍ တောင်ငူမြို့ကို သိမ်းပိုက်လိုက်ပါသည်။ ကရင်သူပုန်များ သံတောင်ဒေသသို့ ဆုတ်ခွာသွားရာ မိတ္ထီလာ၌ ဖမ်းမိခဲ့သော မြောက်ပိုင်းတိုင်းမှူး ဗိုလ်မှူးကြီးမောင်မောင်နှင့် အဖွဲ့ကိုလည်း ၎င်းတို့နှင့်အတူ ခေါ်ဆောင်သွားပါသည်။ ကျနော်တို့တောင်ငူသိမ်းပြီး တပတ်ခန့်နားကြပါသည်။ ဤအတွင်း ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း ရှေ့တန်းသို့ ရောက်ရှိလာပါသည်။ သူက ဤကဲ့သို့ မျက်နှာထွက်ပြသည့် အလုပ်မျိုးကို ကောင်းကောင်းလုပ်တတ်ပါသည်။

တောင်ငူမြို့ကိုရရှိပြီးသော်လည်း မြို့၏လုံခြုံမှုအတွက် အနီးပတ်ဝန်းကျင်ကို ဆက်လက်ရှင်းလင်းရအံ့မည်။ ထို့ကြောင့် တောင်ငူတွင် တပတ်ခန့် နားပြီး ကျနော်သည် ဗိုလ်မှူးတင်မောင်နှင့် သူ၏တပ်ရင်း (၆) နှင့်အတူ သံတောင်ကားလမ်းအတိုင်း ချီတက်ကြရပြန်သည်။ အင်းတိုင်ကုန်းတွင် ကျနော်တို့၏ သံချပ်ကာကားတစ်စီး အမြောက်ထိပြီး ရပ်သွားရာ သံချပ်ကာကားကိုရော အထဲရှိရဲဘော်များကိုရော ကယ်ဆယ်ရန် ကြိုးစားရာ နောက်ထပ်ရဲဘော်များ အကျအဆုံး များလာသဖြင့် လက်လျှော့လိုက်ပြီး ညနေစောင်းလာမှ အမြောက်များစုပစ်ပေးရာ ထိုသံချပ်ကာကားထဲမှ တဦးတည်းအသက်ရှင်ကျန်ရစ်သော ရဲဘော်တယောက် သံချပ်ကာကားအမိုးဖွင့်၍ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်လာပါသည်။ ကျနော်တို့အမြောက် ပစ်ပေးသည့်ရည်ရွယ်ချက်ကလည်း သံချပ်ကာကားထဲက အသက်ရှင်နေသူရှိက ထွက်လာနိုင်အောင်ပင် ဖြစ်သည်။ ထိုညက ကျနော်တို့တောင်ငူသို့ ခြေကုန်လက်ပန်းကျပြီး ပြန်လာရပါသည်။

တောင်ငူပတ်ဝန်းကျင်ကို ဆက်လက်ရှင်းလင်းရာမှာ ထန်းတပင်ဒေသ စစ်ဆင်ရေးလုပ်ရန် လိုအပ်လာပါသည်။ ကျနော်ကိုယ်တိုင် ဦးစီးရန်ပြင်ဆင်ရာတွင် တောင်ငူတွင်ဖွဲ့စည်းမည့်တပ်မဟာဌာနချုပ်၏ တပ်မဟာမှူးအဖြစ်ရောက်လာသော ဗိုလ်မှူးကြီးတင်မေ (နောင်တော်လှန်ရေးကောင်စီဝင်ဗိုလ်မှူးချုပ်) ကလည်း လိုက်ပါလာပါသည်။ ကျနော်တို့သည် နံနက်အရုဏ်ဦးတွင် တောင်ငူမှ စတင်ထွက်ခွာရာ မနက်မိုးလင်းတာနှင့် ချောင်းကလေးတခုကို ရောက်လာသည်။ ထိုချောင်းကို အင်ဂျင်နီယာတပ်က တံတားကလေးတခု အမြန်ခင်းပေးပါသည်။ ကျနော်တို့ထိုချောင်းကို ကူးအပြီး မလှမ်းမကမ်းရှိ ဒိုးသောင်ရွာကို သိမ်းပိုက်ဖို့ ချီတက်ရန်စီစဉ် ကြပါသည်။ ထိုအတွင်းချောင်းဘေးရှိ တောင်ကုန်းကလေးတခုပေါ်မှ ရန်သူသည် မော်တာဖြင့်စတင်တော့သည်။ အင်ဂျင်နီယာတပ်မှ ဗိုလ်ကြီးတင်အောင်မှာ တံတားပြင်နေရင်း မော်တာများကျလာရာ မျက်လုံးမှာဒဏ်ရာရသွားပါတော့သည်။ နောက်တချီ မော်တာများကျလာသောအခါ သံချပ်ကာကားဘေးမှ ရှေ့ချီတက်နေသော ရဲဘော်များကို မှန်ပြောင်းနှင့်ကြည့်နေမိသော ကျနော်ကို ထိပါတော့သည်။ ကျနော်ညာဖက်ပေါင်ကို မော်တာကျည်ဆံ မှန်ခြင်းဖြစ်သည်။

ကျနော်နှင့်ဗိုလ်ကြီးတင်အောင်တို့အား ကယ်ရီယာတစ်စီးပေါ် တင်ပေးကြပြီး တောင်ငူသို့ ပြန်ပို့ပေးကြပါသည်။ ကျန်သူများက ထန်းတပင်မြို့ကို ဆက်လက်ချီတက်ကြပြီး ထိုနေ့ညနေစောင်းမှာပင် ထန်းတပင်မြို့ကို သိမ်းပိုက်လိုက်ကြ ပါတော့သည်။

မိုးကြိုးစစ်ဆင်ရေးကြီးလည်း ပြီးဆုံးသွားခဲ့ပေပြီ။ ဤစစ်ဆင်ရေးကြီး တလျှောက်တွင် ပြန်ကြားရေးအဖွဲ့မှ ဓာတ်ပုံဆရာ ကိုမျိုးမြင့်သည် ကျနော်တို့ တပ်ဖွဲ့များနှင့်အတူ လိုက်ပါလာပြီး ရုပ်ရှင်ရိုက်ကူးပါသည်။ ထိုရုပ်ရှင်သတင်းကားများ တပ်မတော်မော်ကွန်းတိုက်တွင် ရိုနိုင်ပါသည်။

ကျနော်ဒဏ်ရာမှာ မပြင်းထန်လှပါ။ အသားပဲရုပ်ထိတာဖြစ်၍ ပေါင်တွင်တထွာခန့် ပြသွားရုံသာ ရှိပါသည်။ တောင်ငူပြန်ရောက်ပြီး အနာကို ဆေးထည့် ချုပ်လုပ်ပြီးတာနှင့် ကျနော်စစ်ဆင်ရေးလက်စသိမ်း လုပ်ငန်းများကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင် ရပါသည်။ တပတ်ခန့်လုပ်ဆောင်ပြီးမှ မင်္ဂလာဒုံသို့ လေယာဉ်ဖြင့် ပြန်လာခဲ့ပါသည်။

မင်္ဂလာဒုံလေယာဉ်ကြွင်းတွင် မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်း အတော်များများ လာရောက်ကြိုဆိုနေကြပါသည်။ ထိုအထဲတွင် စစ်ရုံးချုပ်မှ ဗိုလ်မှူးကြီးအောင်ကြီး (နောင် ဗိုလ်မှူးချုပ်) နှင့် ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီးမှ ဒေါက်တာဘသန်း (နောင် ဆေးတက္ကသိုလ် ၁ ပါမောက္ခချုပ်) တို့ပါဝင်ကြပါသည်။ ကျနော်ဒဏ်ရာမှာ အတော်ကျက်စပြုနေပြီဖြစ်၍ ဆေးရုံသို့မခေါ်သွားတော့ဘဲ ကျနော်မင်္ဂလာဒုံအိမ်သို့ပဲ ပြန်လာခဲ့ပါသည်။ ဒေါက်တာဘသန်းမှာ ကျနော်အိမ်အထိ လိုက်လာပြီး အိမ်တွင်ဒဏ်ရာကို ဖွင့်ကြည့်ပါသည်။ ဒဏ်ရာချုပ်ထားတာကိုကြည့်ပြီး “ဒါမောင်မောင်သန်းလက်ရာပဲ” ဟု ဆိုပါသည်။ တကယ်လည်း ကျနော်ဒဏ်ရာကို ချုပ်ပေးလိုက်သူမှာ တောင်ငူမြို့တွင် စခန်းချထားသော ဆေးတပ်မှ တပ်မှူးဗိုလ်မှူးမောင်မောင်သန်း (နောင် မင်္ဂလာဒုံစစ်ဆေးရုံ ဆေးရုံအုပ်ကြီး) ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းမှာ ဒေါက်တာဘသန်း၏ တပည့်ရင်းလည်းဖြစ်၍ ဆရာဖြစ်သူက တပည့်၏လက်ရာကို မှတ်မိနေခြင်း ဖြစ်ဟန်တူပါသည်။ ဗိုလ်မှူးမောင်မောင်သန်းမှာ နှုတ်နည်းလှသော လူအေးတဦးဖြစ်သော်လည်း တာဝန်ကိုမူ အလွန်သိပြီး ကျေပြန်အောင် ထမ်းဆောင်တတ်သူ တဦးဖြစ်ပါသည်။ နောင်ကျနော် တရုတ်ဖြူစစ်ဆင်ရေးများ လုပ်ဆောင်သောအခါ၌လည်း ရှေ့တန်းဆေးမှူးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါသည်။

ကျနော်ဒဏ်ရာမှ ချုပ်ရုံးဖြုတ်ပြီးနောက် ကျနော်ခြေထောင့်ကျိုးဖြင့် လမ်းစလျှောက်နိုင်သည်နှင့် ရုံးပြန်တက်ကာ တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ပြီး နယ်မြေများ တည်တန့်တည်ငြိမ်အောင် လုပ်ရပါသည်။ ကျနော်မှာ ထိုစဉ်တောင်ပိုင်းတိုင်း စစ်ဌာနချုပ်တိုင်းမှူးတာဝန်သာမက ပဲခူးတိုင်း တိုင်းမင်းကြီးရာထူးကိုလည်း တွဲဖက်ကိုင်တွယ်ပြီး နယ်အုပ်ချုပ်ရေး လုပ်ငန်းများကို ပူးတွဲလုပ်ဆောင် နေရပါသည်။

တိုင်းပြည်အခြေအနေ အတော်တည်ငြိမ် ကောင်းမွန်လာသည့်အခါ ၁၉၅၀ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် ကျနော်အလွန် ပင်ပန်းနွမ်းနယ်လာသဖြင့် ဆေးခွင့် (၆) လယူပြီး မိတ္ထီလာတွင် သွား၍ အနားယူနေထိုင် ခဲ့ပါသည်။

ထိုအချိန် ကျနော်သားသမီး သုံးယောက်ရှိနေပါသည်။ အင်းစိန်တိုက်ပွဲကာလများအတွင်း ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် ကျနော်သားကြီးအောင်ကျော်ဇော (ကိုမြမောင်) ကို မင်္ဂလာဒုံမှာ မွေးဖွားပါသည်။

ကျနော်သည် မိသားစုနှင့်အတူမိတ္ထီလာမှာ သွားရောက်နေထိုင်ရာ ၁၉၅၁ ခု ဖေဖော်ဝါရီလတွင် မိတ္ထီလာတွင် ရှိနေစဉ်မှာပင်ဒုတိယသား ကျော်ဇော်ဦး (ကိုခိုင်အောင်) ကိုမွေးဖွားပါသည်။ သူ့မွေးပြီး လသားအရွယ်မှာပင် ကျနော်မိလာသံသို့ ခွင့်ရက်စေ၍ ပြန်လာခဲ့ပါသည်။ ကျနော်ခွင့်သွားနေစဉ် ကျနော်နေရာကို ဗိုလ်မှူးကြီးလှအောင် (နောင် တောင်တက်အသင်း ဥက္ကဋ္ဌ) က ယာယီဝင်ယူပါသည်။

ကျနော်မိလာသံသို့ပြန်ရောက်ပြီး မကြာခင်မှာပင် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းကခေါ်၍ တာဝန်တစ်ခုပေးပါသည်။ ကျနော် ၄၉ ခုနှစ် ကေအင်ဒီအိုတိုက်ရန် တောင်ပိုင်းတာဝန် လွှဲပြောင်းယူရစဉ် မြောက်ပိုင်းတိုင်းမှူးဖြစ်သွားသော ဗိုလ်မှူးကြီးမောင်မောင် (နောင် ဗိုလ်မှူးချုပ်) သည် စစ်စခန်းများကို လှည့်လည်ကြည့်ရှုနေစဉ် မိတ္ထီလာ၌ ကေအင်ဒီအိုတို့၏ အဖမ်းခံသွားရသည်။ သူနှင့်အတူ အရာရှိအချို့လည်းပါသွားပါသည်။ ထို ၁၉၅၁ ခုနှစ် ကသူတို့အား ကေအင်ဒီအိုတို့၏ ကရင်ပြည်နယ် ရေသိုးကြီးရွာတွင် ချုပ်နှောင်ထားရာ ၁၉၅၁ ခုနှစ် ဇွန်လအတွင်း ကွန်မင်ဒိုတပ်ဖွဲ့လေးတဖွဲ့ဖြင့် ဝင်ရောက်ကယ်တင်ရာ အောင်မြင်စွာ ကယ်တင်နိုင်ပြီးမှ အင်အားကြီးမားစွာနှင့် လိုက်တိုက်သဖြင့် ပြန်လည်ဖမ်းမိသွားပါသည်။ သွားကယ်သည့်အဖွဲ့က လူအချို့လည်း ကျဆုံးကျန်ခဲ့ပါသည်။ နောက်သူတို့တတွေ ပိုမိုချောင်ကျသော ဘောဂလီသို့ ရွှေ့ပြောင်းချုပ်နှောင် ထားလိုက်ပါသည်။ ထိုအခြေအနေများကို ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းက ကျနော်ကိုပြောပြပြီး ကာနယ်မောင်မောင်တို့ကိုတော့ သူတို့သတ်ပစ်ကြတော့မည်။ ထို့ကြောင့် ကာနယ်မောင်မောင်ကယ်တင်ရေးကို ကျနော်ကိုယ်တိုင် ခေါင်းဆောင်ကွပ်ကဲပြီး လုပ်ဆောင်ပေးပါရန် ပြောကြားလာပါသည်။

ထို့ကြောင့် ကျနော်သည် ရန်ကုန်ဘေဆွအားခေါ်ယူပြီး အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို မေးမြန်းလေ့လာပါသည်။ မြေပုံကိုချပြီးတော့လည်း အသေးစိတ် လေ့လာကြည့်ပါသည်။ ထို့နောက် ကျနော်သည် ဗိုလ်မှူးကြီးမောင်မောင်နှင့်အဖွဲ့ ကယ်တင်ရေး စစ်သေနင်္ဂီဗျူဟာကို ချမှတ်ပါသည်။

ကျနော်မှတ်မိသလောက် ထိုစီမံကိန်း၏အတိုချုပ်မှာ ကယ်တင်ရေးလုပ်ငန်းကို တိုက်ရိုက်မလုပ်ဘဲ သွယ်ဝိုက်သော သေနင်္ဂီဗျူဟာနည်းဖြင့်သာ ကယ်တင်ရန်စီစဉ်ပါသည်။

ဗိုလ်မှူးကြီးမောင်မောင်တို့ ကယ်တင်ရေး စစ်လှုပ်ရှားမှုမစမီ သူတို့ကိုဖမ်းချုပ်ထားသော နေရာ၏ အနောက်ဘက် (မြေပုံအရ အရှေ့ဘက်) မိုင် ၄ - ၅ ဆယ်အကွာတွင် တပ်စခန်းစွဲထားသော ကေအင်ဒီအိုတို့၏ ဗဟိုဌာနချုပ်စခန်းကြီးကို မိမိတို့တပ်မတော်မှ စစ်ဆင်ရေးအကြီးစားလုပ်ပြီး ချီတက်တိုက်ခိုက်မည့် “ဟန်ပြုစစ်ဆင်ရေး” ကြီး လုပ်နေစဉ်ကာလတွင်မှ ရန်ကုန်ဘေဆွတို့ ဦးစီးသော ကယ်တင်ရေး ပြောက်ကျားတပ်ဖွဲ့က ဗိုလ်မှူးမောင်မောင်တို့အဖွဲ့ကို ဖမ်းချုပ်ထားသော စခန်းကို ဝင်ပြီးတိုက်ခိုက်ထိုးသုတ် ကယ်တင်ရန်ဖြစ်သည်။

ထိုသို့စီစဉ်ပြီးနောက် ကယ်တင်ရေး စစ်ဆင်ရေးကြီးကို စတင်ပါတော့သည်။ ထိုစစ်ဆင်ရေးကို တောင်ငူဒေသရှိ ဗမာ့တပ်မတော်အမှတ် (၂) ခြေမြန်တပ်မဟာမှ တပ်မဟာမှူး ဗိုလ်မှူးကြီးစောမြင့်က နောက်တန်းမှနေ၍ ကွပ်ကဲအုပ်ချုပ်စီမံပါသည်။ ပါဝင်သောတပ်များမှာ ခြေလျင်တပ်ခွဲ ၄ ခွဲပါရှိသော အမှတ် (၃) ဗမာ့သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်း (၎င်းတပ်ရင်းမှာ ၁၉၄၅ - ၄၆ က ဘီအိုင်အေ တပ်သားဟောင်းများဖြင့် ကျနော်စတင်ဖွဲ့စည်း ကိုင်တွယ်ခဲ့သော တပ်ရင်း) နှင့် ရန်ကုန်ဘေဆွခေါင်းဆောင်သော ပြောက်ကျားတပ်ဖွဲ့တဖွဲ့ တို့ပါဝင်ဖြစ်သည်။ အားလုံးကို ကျနော်က ရှိပြီးဦးစီးပါသည်။

စစ်ဆင်ရေးတွင် ဗိုလ်မှူးကြီးမောင်မောင်တို့ တိုက်ရိုက်ကယ်တင်ရေးကို ဗိုလ်မှူးကြီးစောမြင့်နှင့် ရှေ့တန်းရှိ ရန်ကုန်ဘေဆွတို့ကို တိုက်ရိုက်ကွပ်ကဲစေပြီး ကျနော်က ကေအင်ဒီအိုဗဟိုဌာနချုပ်ကြီးကို တိုက်ရိုက်တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ရေး “ဟန်ပြုတိုက်ခိုက်ရေး” ကို ဗမာ့တပ်မတော်လေ တပ်ဆွယ်နှင့်ပေါင်း၍ လုပ်ဆောင်ပါသည်။

ကျနော်သည် သံတောင်နှင့် ဘောဂလီကြီးကိုလည်း ဟန်ပြုတိုက်ခိုက်ရေး လုပ်ခဲ့သေးသည် ထင်ပါသည်။ (တကယ်တော့ ၁၉၅၃ ခုနှစ်ကျမှ စစ်ဆင်ရေးကြီးတရပ် ဆင်နွှဲပြီး သိမ်းပိုက်နိုင်ပါသည်။) တချိန်တည်းမှာပင် ကေအင်ဒီအိုတို့၏ ဗဟိုဌာနချုပ် စခန်းကြီးကို ဦးတည်ပြီး ၎င်းဗဟိုစခန်းကြီးရှိရာ ဘောဂလီဒေသ၏ ကေအင်ဒီအိုတို့၏ အပြင်ကာကွယ်ရေးစခန်းများကို စတင်တိုက်ခိုက်ရန် ပြင်ဆင်ပြီး ၎င်းစခန်းကြီးကိုလည်း လေတပ်မှ လေယာဉ်ဖြင့် ကောင်းကင်မှပစ်ပြီး ထောင့်အမျိုးမျိုးက လေကြောင်းဓာတ်ပုံ ရိုက်စေပါသည်။ ကျနော်တို့ဘက်က ပထမ ဦးတည်တိုက်ခိုက်မည့် ရန်သူဗဟိုစခန်းကြီးကို ကာကွယ်ထားသော စခန်းငယ်များကိုပါ လေကြောင်းမှ ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးစေပါသည်။ ၎င်းလုပ်နည်းမှာ ဗမာ့တပ်မတော်မှ တိုက်ပွဲကြီးများတွင် စစ်ဆင်ရေးကြီးများ မစမီ စီမံကိန်းဆွဲရန်အတွက် တိုက်မည့်ရန်သူ ဒေသ စခန်းနေရာများကို ကောင်းကင်မှ ဓာတ်ပုံရိုက်ယူ ထောက်လှမ်း ကြည့်ရှုရာတွင် လုပ်လေ့လုပ်ထရှိသော လုပ်နည်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုတိုက်မည့်ရန်သူစခန်းနှင့် ဝန်းကျင်ဒေသများ အပေါ်သို့လည်း လေတပ်လေယာဉ်ဖြင့် ကြော်ညာစာရွက်များကို ကြဲချပေးသေးသည်။ ထိုကြော်ညာမှာ - မိမိတို့တပ်မတော်က သင်တို့ကို တိုက်ခိုက်တော့မည်။ သင်တို့အသေခံပြီး ခုခံတိုက်ခိုက်မနေဘဲ မိမိတို့တပ်မတော်သို့ လက်နက်များ ချကြရန်နှင့် လက်နက်ချသူများကို ကောင်းစွာစောင့်ရှောက်မည် ... စသည်များ ရေးသားထားပါသည်။ ထိုစဉ်က ကျနော်တို့လုပ်လေ့လုပ်ထရှိသည့်အတိုင်း ရန်သူ့စိတ်ဓာတ်ကျအောင် ခြိမ်းခြောက်ထားသော စာရွက်စာတမ်းများဖြစ်ပါသည်။ နောက် ရန်သူ့ဗဟိုကာကွယ်ရေး စခန်းကိုလည်း စပြီးတိုက်ပါတော့သည်။ ထိုအခါ ကရင်သူပုန်များသည် တခြားဘက်စွာမှ မစဉ်းစား၊ မကာကွယ်နိုင်တော့ဘဲ သူတို့ဗဟိုစခန်း ကာကွယ်ရေးကိုသာ အဓိကအာရုံထား လုံးပန်းလာ ကြပါသည်။

ထိုတချိန်တည်းမှာပင် ဗိုလ်မှူးကြီးစောမြင့်နှင့် ရန်ကုန်ဘေဆွတို့ တပ်ဖွဲ့က ဗိုလ်မှူးကြီးမောင်မောင်တို့အဖွဲ့ ကယ်တင်ရေး တိုက်ပွဲကို စတင်တိုက်ခိုက်ရာ ကောင်းစွာအောင်မြင်ထမြောက်ပြီး ထိုအဖွဲ့မှာ ၁၉၅၁ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂၁ ရက်နေ့တွင် လွတ်မြောက် လာပါတော့သည်။

ထိုနောက် ကျနော်လည်း ရန်သူ့ဗဟိုစခန်းကို ဟန်ပြုတိုက်ခိုက်နေမှုကို ရပ်လိုက်ပြီး စစ်ဆင်ရေးကို ခေတ္တရပ်ဆိုင်း လိုက်ပါတော့သည်။